

DATED
NEWS
DELIVER BY
SATURDAY
DECEMBER 5

LAIKS

Published 49 times per year except the last week in June, the second week in September, the last week in December
Published weekly by: Latvian Newspaper "Laiks", Inc., 596 Middlesex Ave., Metuchen, NJ 08840
POSTMASTER: Send address change to: "Laiks", 596 Middlesex Ave., Metuchen, NJ 08840
Phone: 732-549-0445; Fax: 732-549-0466; E-mail: LaiksDSR@aol.com

WEEKLY NEWS
PERIODICAL
POSTAGE PAID
AT METUCHEN, NJ
AND ADDITIONAL
MAILING OFFICE
(USPS 301-500)
ISSN 1089-8832

Volume LX Nr. 47 (5458)

2009. gada 5. decembris – 11. decembris

Centrāleiropas un Austrumeiropas valstu koalīcijas locekļi tiek ar ASV Kongresa Krievijas atbalstgrupas pārstāvjiem

No kreisās Braiens Ardonijs (Bryan Ardouny, Armenian Assembly of America), Armands Skala (Armand Scala, Congress of Romanian Americans), Stefanija Urbana (Stephanie Urban, Lithuanian American Community), Barbara Andersena (Barbara Andersen, Polish American Congress), Denis Kusiničs (Rep. Dennis Kucinich, D-OH), Jānis Kukainis (ALA), Tomass Praiss (Rep. Tom Price, R-GA), Marja Rinka Abela (Marju Rink-Abel, Estonian American National Council), Alise Kipela (Alice Kipel, Belarusian-American Association), Karls Altai (Karl Altai, JBANC), Maikls Savkivs (Michael Sawkiw, Ukrainian Congress Committee of America), Mamuks Cereteli (Mamuka Tsereteli, Georgian Association of the U.S.)

ASV Kongresā nesen izveidota Krievijas atbalstgrupa, un Latvijas valsts dibināšanas atceres svētku nedēļā ALAs pārstāvji pievienojās citiem Centrāleiropas un Austrumeiropas valstu koalīcijas locekļiem, lai tiktos ar šīs atbalstgrupas veidotājiem, paustu savas bažas un uzzinātu Tautas pārstāvju nama locekļu nolūkus.

Krievijas atbalstgrupu ASV kongresā izveidoja demokrāts Deniss Kusiničs (*Dennis Kucinich*) no Klīvlāndes, Ohaijo pavalsti, un republikānis Tomass Praiss (*Thomas Price*) no Atlantas pilsētas Džordžijas pavalsti. Ziņa par grupas izveidošanu satrauca Austrumeiropas valstu pārstāvjus, jo tradicionāli šādas apvienības veido, lai atbalstītu jaunās demokrātiskās valstis vai dažādus citus cēlus mērķus. Piemēram *Baltic Caucus* ir apmēram 75

Tautas pārstāvju nama locekļi, kuŗi gadiem ilgi atbalstījuši Baltijas valstis.

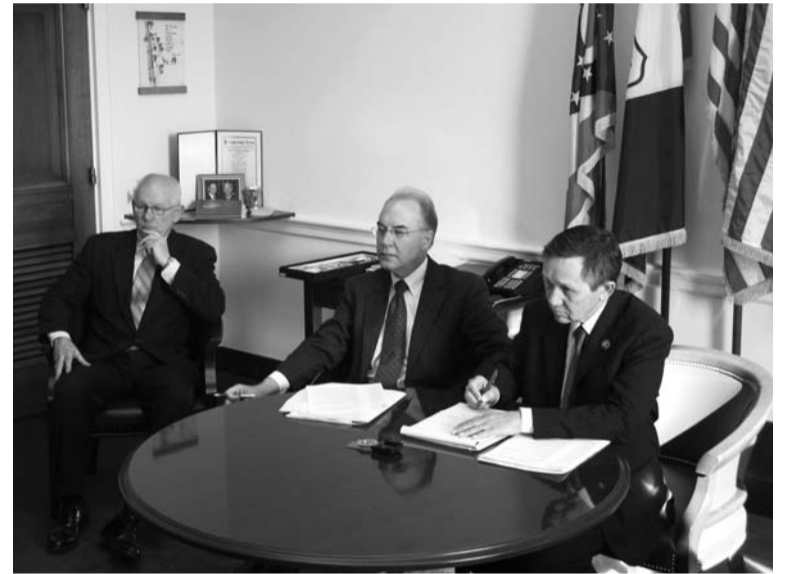
D. Kusiničs un T. Praiss, tiekoties ar Austrumeiropas valstu koalīcijas pārstāvjiem, mēģināja nomierināt satrauktos prātus, uzsverot, ka šī atbalstgrupa centīsies veidot dialogu starp ASV Kongresa locekļiem un Krievijas amatpersonām.

„Mūsu mērķis ir izglītojoši in-

formātīvs. Mēs gādāsim, lai mūsu kolēģas kongresā gūst pareizu informāciju par Krieviju,” teica T. Praiss.

Savukārt D. Kusiničs uzsvēra, ka šī tikšanās notiek, lai Austrumeiropas pārstāvjiem dotu iespēju paust savas domas un bažas, pirms vēl sasaukta pirmā Krievijas atbalstgrupas sanāksme.

„Mums ir jāiesaista Krievija,

ALAs Informācijas nozares vadītājs Jānis Kukainis 23. novembrī tikās ar Tautas pārstāvju nama locekļiem Tomasu Praisu un Denisu Kusiniču

bet tas ir jādara tiešā un atklātā veidā. Būt atklātiem sarunbiedriem ir labāk, nekā saraut kontaktus ar kādu valsti. Mēs vēl nesam sasaukuši nevienu Krievijas atbalstgrupas sēdi un jau tagad dalāties ar jums jūsu satraukumā,” D. Kusiničs teica.

Austrumeiropas koalīcijas pārstāvji sarunu sākumā pauda savas bažas par Krievijas amatpersonu rīcību starptautiskajā arēnā, lietojot:

- ekonomisko spiedienu uz kaimiņvalstīm;
- šantažējot ar enerģētiskas piegādi;
- uzsverot interešu sfairas bijušajā PSRS teritorijā;
- iebilstot pret dažādu valstu brīvību iekļauties starptautiskās organizācijās;
- veicot uzbrukumus tīmekli (cyber attacks);

• iztulkojot vēstures faktus savās interesēs;

• graujot demokrātijas pamatprincipus (preses, izteiksmes un biedrošanās brīvību) savas valsts teritorijā.

Tikšanās beigās D. Kusiničs uzsvēra, ka viņš „nevicina nevienu citu karogu” kā tikai ASV, labi zinot un nebūt nav aizmirsis vēsturi un savu austrumeiropisko izcelsmi, kā arī labi atceroties neskaitāmās tikšanās ar vēlētājiem Klīvlāndē, no kuŗiem daudzi cieta komunistu jaundarību dēļ.

ALAs Informācijas nozares vadītājs Jānis Kukainis pēc Latvijas vēstnieka ASV Andreja Pildgoviča ieteikuma ielūdza D. Kusiniču apmeklēt Latviju šī gada decembrī pēc Dabas aizsardzības sanāksmes Kopenhāgenā.

ALAs ģenerālsekretārs

Raits Eglītis

Lūdzam ikvienu pievienoties
Daugavas Vanagu apvienību

Ziemsvētku ziedojumu vākšanas akcijai,

lai atbalstītu slimos un nespēcīgos bijušos leģionārus invalidus

Ziedojumi atskaitāmi no valsts nodokļiem un lūgti nosūtīt līdz 2010. gada

1. janvārim vietējai DV apv. vai DV kasierim:

Mārgers Caune, 6916 Winona Dr. Indianapolis, IN 46236.

DV ASV valde

Latvian newspaper

LAIKSPublished 49 times per year except the last week in June,
the second week in September, the last week in December**Latviešu nedēļas laikraksts**

Iznāk sestdienās, 49 reizes gadā

Redakcija Rīgā, Ausekļa ielā 14-2, Rīga, LV-1010, Latvija.

Tālr. +371 67326761, fax +371 67326784,

e-pasts - redakcija@laiks.us

Kantoris ASV: 596 Middlesex Ave., Metuchen, NJ 08840, USA

Tālr. 732-549-0445, fax. 732-549-0466, e-pasts - LaiksDSR@aol.comAbonēšanas maksa ASV dolars: 1 gadam US \$ 130.00; 6 mēn.
US \$ 72.00; 3 mēn. US \$ 40.00.Neizlietotus manuskriptus un fotoattēlus redakcija neuzglabā.
Redakcijai ir tiesības iesūtītos materiālus izmantot arī saīsinātus.Laikrakstā iespējams, ar autora vārdu vai iniciāļiem parakstītajos
rakstos izteiktās domas ar redakcijas viedokli par pašu jautājumu
var arī nesaskanēt.**Redaktore:** Ligita Kovtuna

Tālr.: +371 67326761, +371 29439423, fakss: + 371 67326784,

e-pasts: ligita@laiks.us

Rīgā, Ausekļa ielā 14-2, LV-1010

Redaktore ASV: Astra MooraTālr./fakss: 818-980-4748, e-pasts: laiks@juno.com,astere2000@aol.com (fotografijām)

6157 Carpenter Ave. North Hollywood CA 91606 USA

Redaktori Kanadā:

Rūdolfs Norītis: tālr.: 416-425-4613, fakss: 416-425-4615,

5 Shady Golfway, Unit 1416 Don Mills, ON M3C 3A5

Mārtiņš Štauers: tālr.: 514-639-8722, e-pasts: stauvers@yahoo.ca,

104-3000 Notre Dame Street, Lachine, QC, H8S 2H1

Godātie *Laika* lasītāji un autori!

Aizritējis vēl viens gads, šogad – nozīmīgās jubilejas gads. Šie 60 kopā noietie gadi ir visu mūsu kopīgs, liels panākums. Lai mūsu sadarbība labi sekmētos arī turpmāk, pienācis laiks atkal apmainīties domām, ieteikt, pakritizēt. Tāpēc publicējam aptauju. Atbildes varat sūtīt tiklab uz ASV biroju, kā arī uz Rīgas redakciju sev tīkamā veidā – pa pastu, e-pastā, pa faksu. (Adrešes un tālruna/faksa numuri – avīzes pasītē 2. lpp.)

Vienlaikus aicinām Jūs pasūtīt *Laiku* arī saviem bērniem, vecākiem, radiem, īpaši Latvijā, skolām un skoliņām, bibliotēkām. Mūsu pastāvēšana taču ir atkarīga tikai un vienīgi no Jūsu atsaucības.

Strādāsim kopā!

Jūsu *Laiks*1. Kopš kuŗa gada esat *Laiks* lasītāji?2. Kāpēc pasūtīnāt *Laiks*?

3. Kuŗu lappusi izlasāt pašu pirmo?

4. Jūsu iemīļotie autori?

5. Kuŗi raksti Jums šķiet nevajadzīgi un neinteresanti?

6. Par ko vēlaties *Laikā* lasīt vairāk?7. Jūsu ieteikumi *Laiks* satura un iekārtojuma uzlabošanai?8. Vai esat kādreiz rakstījis *Laiks* (rakstus, informāciju, vēstuli)?

9. Kā saņemat ziņas par Latviju?

- galvenokārt *Laiks* _____
- internetā _____
- citās avīzēs (kādas?) _____

10. Lūdzu, norādiet

- sievieti/vīrieti
- vecumā līdz 40 gadiem; no 40 līdz 60; 60 un vairāk gadu
- priecāsimies, ja norādīsiet, kā Jūs sauc un kur dzīvojat!

Paldies!

Lai arī lūdzam apmeklēt

ZIEMASSVĒTKU KONCERTU

Svētdien, 2009. gada 20. decembrī, plkst. 20s

Sv. Jāņa draudzes baznīcas telpās,
301 Newtown Street Road, Newtown Square, PA**FILADELFIJAS LATVIEŠU KONCERTKORIS**

JULIA PLOSTNIECE – aktrise/dziedātāja

MUDĪTE STREIPA-PIZZINI – ērgelniece/pianiste

VISSOLISTI

Čellists MĀRCIS KUPLAIS no Latvijas

Pianiste AKANE MATSUMURA

GUNTA PLOSTNIECE – diriģente

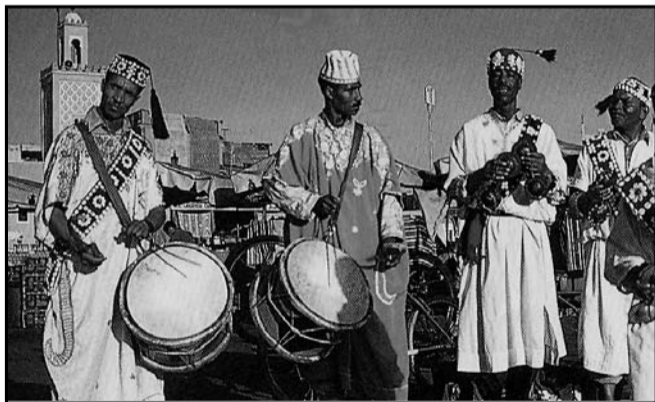
Programmā latviešu komponistu P. Dambja, G. Baumaņa, B. Skultes, J. Mediņa
un cittautu autoru Ziemassvētku dziesmas,
mūzika čellam un klavierēm

Pēc koncerta kafija un tikšanās ar māksliniekiem

Ieeja \$25, bērniem brīva

PapildinājumsRakstā par Ziemeļame-
rikas 3x3 padomes sēdi
(nr.45, 8.lpp) vēl jāpiemin
Katskiļu 3x3 vadītāja Taina
Laiviņa. Viņa nevarēja pie-
dalīties minētajā sēdē, taču
Tainas ieguldījums 3x3
darbā ir ļoti nozīmīgs. At-
vainojamies par neuzma-
nību Tainai un lasītājiem!

Red.

Riga Ven Travel Inc. Piedalīsimies tūrē "Lidzi Inesei
uz Maroku" no 6.-16. martam 2010. gadā

Vietējais orķestris

Mēs kārtojam tūres, ekskursijas, kruīzus uz visām
zemēm, arī ceļojumus un apmešanos Latvijā.

Zvaniet – INESEI ZAĶIS

32 South Penataquit Ave., Bay Shore, NY 11706-8815

Tālr.: 631-665-4455 1-800-291-8311

Fax: 631-665-6164 E-pasts: RigaVen@aol.com**BIRUTA'S TOURS**

Latvietes uzņēmums

IZDEVĪGI LIDOJUMI UZ LATVIJU !

IEPRIEKŠSAMAKSĀTAS BIĻETES
RADIEM UN DRAUGIEM LATVIJĀ

Informācija rakstiet un zvaniet:

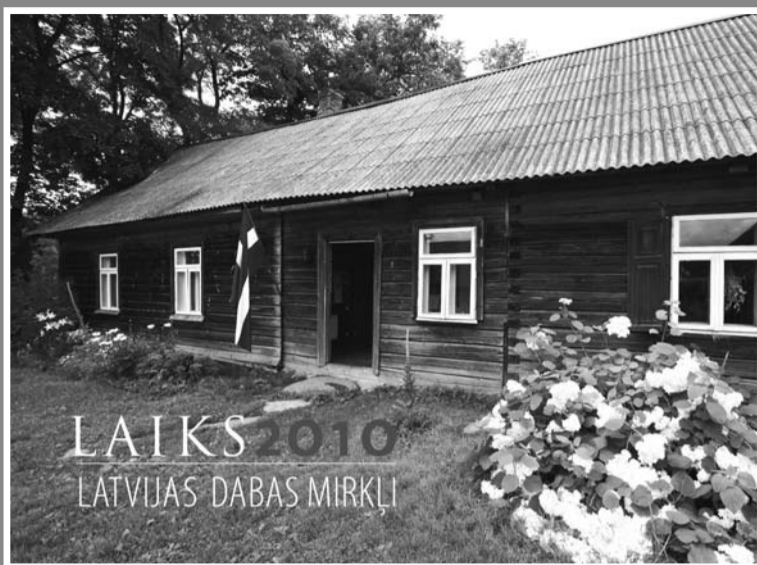
BIRUTA PLUĢIS SEREDA

1872 Lexington Ave San Mateo, CA 94402; tel.: 650-349-1622

fakss: 650-574-3665

e-pasts: BirutaP3@aol.com

**PĒDĒJAIS BRĪDIS IEGĀDĀTIES
LABĀKO ZIEMASSVĒTKU DĀVANU –
LAIKA MĀKSLAS KALENDĀRU 2010**

LŪDZAM IEVĒROT:

*spiestuve izsūta tikai VIENU kalendāra eksemplāru katram LAIKA abonentam,
*LAIKA kalendārus **PAPILDUS** var pieprasīt tikai no kantora.

Pa tālruni pasūtījumus NEPIENĒMS!

Kad maksājat par kalendāru, iesakām lietot kalendāram pievienoto kuponu.

Laiks, Inc.

596 Middlesex Ave., Metuchen, NJ 08840, USA

2010. gada kalendārs: gab. X US \$17

Piesūtīšana: ASV – par katru pirmo \$2,25;
par katru nākamo
uz to pašu adresi \$1,00 **Kopā.....**

Ārpus ASV – par pirmo \$2,50
par katru nākamo
uz to pašu adresi \$1,50 **Kopā.....**
US \$.....

Vārds, uzvārds

Adrese

Tālr.:E-pasts

**Dāviniet Ziemassvētkos
laikrakstu "LAIKS"**

“LAIKA” abonements ASV maksā: 3 mēnešiem US \$40,-
6 mēnešiem US \$72,-
1 gadam US \$130,-
Gaisa pasts 1 gadam ASV US \$215,-

Ārpus ASV “LAIKS” tiek piesūtīts tikai pa gaisa pastu
Kanadā 1 gadam US \$225,-
pusgadam US \$120,-
Latvijā 1 gadam US \$220,-
pusgadam US \$115,-
Citur pasaulē 1 gadam US \$280,-
pusgadam US \$150,-

Abonenti **bez maksas** saņems sešus *Jauno Laiks* pielikumus
un gada beigās nākamā gada kalendāru.

Pārējiem – 6 “JAUNO LAIKA” numuri US \$16,-

Abonēšanas maksu var atsūtīt ar čeku vai naudas pārvedumu
(rakstot čeku uz “Laiks – Latvian Newspaper Inc.” vārda).

Lūdzam noteikti norādīt, no kuŗa laika vēlas laikrakstu abonēt.

Laikraksts *Laiks* 596 Middlesex Ave., Metuchen, NJ 08840, USA

tel. # 732 549-0445

Fax 732 549-0466

E-pasts LAIKSDSR@aol.com

Lūdzu, sūtiet abonementu

(Mr./Mrs./Ms.)

.....

.....

Dāvina

(Mr./Mrs./Ms.)

.....

.....

Priecīgus Ziemassvētkus!

Nākusi klajā R. G. Slaidiņa

„Kaŗa gaitu dienasgrāmata 1944-1945”

Viņiem, gaisa spēku palīgiem, tautā mīļi sauktiem par kaŗazēņiem, tolaik, 1944. gadā bija 15, 16, 17 gadu... Septiņpadsmit gadus veco Raimondu Gunaru Slaidiņu mobilizēja 1944. gada vasarā.

Šī ir autentiska dienasgrāmata, kas rakstīta tā laika jauniešu valodas stilā, grāmatā izjūtama tā gaisotne un tās emocijas, kas virmoja gaisā un jaunā puīša dvēselē, aci pret aci sastopoties ar kaŗa virpuļiem.

Grāmatu var iegādāties Rīgā Okupācijas mūzejā un Latvijas Kaŗa mūzejā, un grāmatu tirdzniecības vietās, kā arī Rīgas redakcijā Ausekļa ielā 14.

Amerikas un Kanadas lasītājus aicinām to iegādāties no Laika biroja ASV, rakstot:

596 Middlesex Ave., Metuchen, NJ 08840, USA. Tālr. 732-549-0445,

fax. 732-549-0466, e-pasts – LaiksDSR@aol.com

Lūdzam pievienot čeku par USD 16 (ASV), USD 18 (Kanadā).
Maksā iekļauta pasta sūtījuma cena.

Neaizmirstiet norādīt – „par grāmatu ... eks.” un savu adresi!

Vai vēlaties sludinājumu krāsās?

Dariet zināmu par sevi un savu nodarbošanos!

Ar *Laika* starpniecību varat apsveikt

savus draugus un kolēģus!

Laikraksts *Laiks* (pielikums *Jauno Laiks*)

pieāvā jums iespēju

ievietot **KRĀSAINU** sludinājumu

2009. gada 19. decembra Ziemassvētku numurā.

Visi **krāsainie** sludinājumi tiks ievietoti īpašā lappusē,

un sludinājuma cena būs par 30% augstāka.

Laipni lūdzam **KRĀSAINO**, pilnīgi gatavo („Camera

Ready”) sludinājumu

LĪDZ 11. DECEMBRIM nosūtīt tieši uz Rīgas redakciju.

Par **techniskiem jautājumiem** rakstīt Solvitai – solvita@laiks.us

Vispār. info: Diāna Simmons Rudzīte:
596 Middlesex Ave., Metuchen, NJ 08840, USA.
Tālr.: 732-549-0445, e-pasts: LaiksDSR@aol.com.

18. novembra svētki Čikāgā

Latvijas valsts 91. gadadienas svētku svinības Čikāgā, Ciānas draudzes telpās 14. novembra pēcpusdienā bija pulcējušies ap 250 apmeklētāju un dalībnieku. Valsts svētku aktu un koncertu rīkoja Čikāgas Latviešu organizāciju apvienība, un tās priekšsēdis Jānis Vilciņš bija sarīkojuma vadītājs.

Svētkos valdīja patiešām pacīlāts noskaņojums. Daumanta Tomsona dekorācija – sarkanbaltsarkanais karogs klāja skatuves sienu, un mūsu domas un lūgšanas kavējās tumši sārto un balto neļķu klāstā pie runātāja pulsta. Aktam sākoties, skauts Dāvids Lāčkāja un gaidas Daiga Cera un Elizabete Dudorāne ienesa Amerikas Savienoto Valstu karogu, bet Kr. Barona skolas skolēni Kārlis Baumanis, Zinta Lucāne un Dženija Lāčkāja – Latvijas karogu. Mēs, karogiem godu dodami, piecēlāmies – cik dzīvību dotas, cik asinis slacītas, brīvību aizstāvat... ASV himnu dziedāja visi.

Tad skatījās un klausījās iepriecināja Kr. Barona latviešu skolas koris 40 skolēnu sastāvā, kas, skolotājam Benjamiņam Alļem diriģējot, ar Sarmu Alļi pie klavierēm, dziedāja Alberta Legzdiņa "Es taisīju karodziņu". Svētrīdī māc. Oļģerts Cakars norādīja, ka arī tautas, kā to māca Bībele, ir Dieva svaru kausos, un aicināja gūt Dieva taisnību mums pašiem un Latvijas tautai. "Dievs, sargi mūsu tēvu zemi!" bija mūsu

No kr.: Ingrida Dženniga, Jānis Vilciņš, Gunta Cēse, Rūdolfs Ozoliņš, Inese Stokes, Oļģerts Cakars, Māra Vārpa, Juris Mežinskis

kopējā lūgšanas dziesma.

Jānis Vilciņš, ČLOA priekšsēdis, savā uzrunā atzīmēja Latvijas valsts proklamētājus, nelielu saujiņu drosmīgu patriotu, kam tūlīt bija jāuzsāk cīņa ar valsts ienaidniekiem, kuŗi tika uzvarēti, un šodien svinam Lāčplēša kara ordeņa pastāvēšanas 90. gada dienu.

Pirms 60 gadiem sākās jauniebraukšu latviešu rosība Čikāgā. Mūsu vecā paaudze lika pamatus draudzēm, organizācijām, iegādājās un uzbūvēja telpas, iesāka latviešu rādioidījumus, izdeva Čikāgas Ziņas, nodi-

bināja Kr. Barona skolu, kas šobrīd ir lielākā latviešu sestdienas skola ASV. Tajā mācās jau trešās paaudzes latviešu bērni; arī latviskajā bērnudārzā „Stariņš” mācās 16 bērni.

„Bet tagad ejam mazumā. Mums jāspēj piesaistīt visus latviešus mūsu organizācijām un draudzēm, ieskaitot arī jauniebraucējus no Latvijas. Ir jārada jaunais Latviešu centrs, un tas būs!” nobeidzot apstiprināja runātājs.

Latvijas Valsts prezidenta Valža Zatlera sveiciens un uzruna bija atsūtīti videoierakstā. Dziedājām „Dievs, svēti Latviju!”

J. Vilciņš iepazīstināja ar svētku runātāju – Dr. Juri Mežinki, Amerikas Latviešu apvienības valdes priekšsēdi.

Runātājs paraugam cēla savas dzimtas puses pirmās atmodas darboni Kronvalda Ati, aicinot arī mūs degt par savu tautu un valodu. „Saules mūžu Latvijai!” bija Dr. J. Mežinska vēlējums. (Runas plašāku atferējumu lasiet 8. lpp. – Red.). Viņš arī pasniedza PBLA Kultūras fonda

Atzinības rakstus Elisai Freimanei par 10 gadu sekmīgu darbu Gaŗezera Vasaras vidusskolas direktores amatā, Mārai Vārpai par darbu mūzikas un koŗu vadīšanas mākslā. ALA Atzinības rakstu par sabiedrisku darbu, vadot Čikāgas Latviešu biedrību un Ciānas ev. lut. draudzi, saņēma Baiba Liepiņa. ALA Atzinības raksts piešķirts arī Leldei Kalmītei par latviešu trimdas mākslinieku galerijas izveidošanu Valmieras mākslas mūzejā.

Jānis Vilciņš pasniedza ČLOA Atzinības rakstu skolotājam, grāmatas „Latvija” un tagad „Čikāgas Ziņu” redaktoriem un iekārtotājam Inārai Simanei.

Inese Stokes nolasīja vēstījumu, ka 2009. gada PBLA laureāti ir Valdis un Lalita Muižnieki, uzskaitot abu daudzus nopelnus un ierosmes latviskas jaunatnes audzināšanā.

Čikāgas Kr. Barona skolas pārzine Elisa Freimane uz skatuves aicināja skolas 7. klases skolēnus, kas ieguvuši godpilnas vietas un atzinības rakstus ALA Izglītības nodaļas sacensībā. Dāvids Lāč-

kāja, Gunārs Robežnieks, Krišs Brunovskis, tāpat klāt neesošie Matiss Zāle un Alens Klints bija ieguvuši katrs vairākas godalgotas vietas. Daiga Cera tomēr pārspēja visus puīšus, jo Amerikas mērogā bija 4. vietā visu sacensību kopējā uzskaitē.

Ciānas ev. lut. draudzes koŗa priekšniece Aina Caune pasniedza Pateicības rakstu dziedātājam Elvirai Alberiņai par ilggadīgu darbu koŗa noŗu kāŗtoŗanā.

Akta nobeigumā J. Vilciņš aicināja visus 18. novembrī plkst.13:00, dziedāt Latvijas himnu. To tai pašā laikā, t. i. 21:00 pēc Latvijas laika, darīs visā Rīgā un Latvijā, piezīmējot, ka Ciānas un Pētera baznīcās būs kopīga himnas dziedāšana.

Pēc koncerta saviesīgajā vakarā pie galdiem sēdās 100 viesi, bija siltas vakariņas un atspirdzinājumi. Paldies saimniecības vadītājam Vijai Reinfeldai un Intai Rāvei un draudzu un organizāciju dāmām!

Dejoja tautas deju kopa “Ran-diņš” – raitā solī, skatītāju apgavilēti...

Vēlos ziņot, kā Čikāgā atbalsojās aicinājums dziedāt „Dievs, svēti Latviju!” 18. novembrī. Ciānas draudzes Bībeles stundas dalībniekiem pievienojās viesi, arī Ivars Kēlers ar šampanieti, Inga Lucāne ar paŗseptu kliņģeri... un 30 cilvēku grupa lielā sirsnībā un pacīlātībā dziedāja mūsu valsts himnu un vēlēja saules mūŗu Latvijai. Sv. Pētera draudzē tāpat esot bijis vairāk nekā 30 dalībnieku kopējā himnas dziedāšanā. Visīpatnējākais ir bijis brīdis Čikāgas centrā, kā to stāstīja Baiba Liepiņa. Tur pie pilsētas laukumā uzstādītās oficiālās Čikāgas Ziemassvētku egles piecas latvietes, kas strādā centra iestādēs, sapulcējuŗas un kopīgi nodziedājuŗas „Dievs, svēti Latviju!” Tieŗām, „...kur latvju meitas zied...”, mēs nepaliksim kaunā...!

O. Cakars

Foto: Gunārs Lucāns

Kopkoris, dir. Ingrida Dženniga

18. novembra svinību koncerts

Koncerta pirmajā daļā pirmo reizi Čikāgā dzirdējām Latvijas soprānu Guntu Cēsi un mums jau pazīstamo pianistu Rūdolfu Ozoliņu.

Gunta Cēse mācījusies Jāzepa Mediņa mūzikas vidusskolā, 2005. gadā ieguvusi pirmo vietu Alfrēda Kalniņa jauno vokālistu konkursā Cēsīs un otro vietu Latviešu mūzikas konkursā Liepājā. Dziedājusi lomas operās, pašreiz turpina studijas Štutgartes mūzikas akadēmijā.

J. Vitola dziesmu „Lai no mūsu dziesmām trīs meŗi, lauks un lejas” no kantātes „Dziesma” nebijām Čikāgā dzirdējuŗi, soliste to dziedāja pacīlātā frazējumā. Pazīstamās Alfrēda Kalniņa dziesmas „Līgaviņa upi bridā” (Fallijs) un „Pļāvēja diendusā” (Rainis) rādīja, ka viņa darbi nenoveco, tie ieskanas sirdī arī šodien. Pricējamies par dziedātājas rotaļīgumu. Skaistā kantilēna plūdumā dzirdējām L. Vignera „Krēslā” (F. Bārda). Koncerta pirmo daļu soliste no-

beidza, dziedot divas tautasdziesmu apdares: V. Dārziņa „Es adīju raibus cimduŗ” un O. Grāviŗa „Vai tā mana vaina bija?” Dziedonei draiskulīgās dziesmas bija īsti pa augumam un balsij.

Dziedone Gunta Cēse apveltīta ar augstu balsi, izkoŗtu visos reģistros, labu elpu, izjūtu. Sadarbība ar mums jau pazīstamo pianistu Rūdolfu Ozoliņu – nevainojama.

Rūdolfa Ozoliņa klavieru solo dzirdējām D. Aperānes „Trīs noktīrnes” – (visinteresantākais mūzikālais sniegums koncertā!) un, pretstatā Aperānes mūzikālajām pārdomām, K. Debiŗi „Uguŗoŗanu”, kas no pianista prasīja temperamentu un lielisku tehniku, kuŗas viņam, liekas, ir atliku likām. Ņel tikai, ka vecais flīģelis skanēja kā vecs flīģelis...

Gunta Cēse dziedāja arī „Eurīdikes āriju” no K. Glikas operas „Orfejs un Eurīdike” un „Nāras dziesmu mēnesim” no A. Dvorŗāka operas „Nāra”. Bija interesanti dzirdēt, kā, ārijas dze-

dot, mainījās dziedones balsis tehnika.

Paldies abiem māksliniekiem par bagātīgo devumu!

Čikāgas Viru koris dziedāja M. Vārpas „Tas vārds” (Aspazija). Liekas, ka vīri ar savu diriģenti, komponisti ar katru reizi saprotas arvien labāk.

Ciānas draudzes koris Ingridas Džennigas (Jennings) vadībā, Sarmai Alļei spēlējot klavierpavadījumu, dziedāja skumjo Z. Liepiņa „Zībsnī zvaigznes aiz Daugavas” (Latvju dainas) – par māti, kas izvada savu dēlu kara gaitās. Kopā ar Kr. Barona skolas kori skanēja J. Kalniņa tautasdziesmas apdare „Ģērbies, saule, sidrabota!”, arī diriģējot Ingridai, pavadot Sarmai.

R. Paula „Pacel galvu, Baltā Māt!” (J. Peters) dziedāja apvienotie koŗi Māras Vārpas vadībā, pie klavierēm Sarma Alļe. Populāra dziesma – patīkami klausīties.

Ingridas Džennigas vadībā apvienotie koŗi beidza koncertu ar

Rūdolfs Ozoliņš un Gunta Cēse

tradicionālo A. Jurŗāna kantāti „Tēvijai” (A. Jurŗāns), solo daļu – lūŗšanu dziedot Guntai Cēsei. Kori dziedāja pacīlājoŗi, Sarmas Alļes klavieres dārdēja un lūdŗas, soliste, skiet, to dziedot pirmo reizi, bija sava uzdevuma augstumos.

Tad atkal lielā koŗa priekŗā stājās skolēnu koris, un lielie un mazie, kā arī visi klausītāji vienojās Jāņa Mediņa pacīlājoŗā dziesmā „Tev mūŗam dzīvot, Latvija!” (V. Plūdons). Koncerts

bija beidzies, bet novembra dienās sirdis ilgi paliks latvieŗu dziesma.

Čikāgas 18. novembra svinībās vecāku, vecvecāku un skolotāju sirdis iepriecināja atziņa, ka ilgais darbs nav bijis veltīgs. Paldies tagadējiem gaismas nesējiem, lāpas turētājiem! Pēc 42 gadu darba Kr. Barona skolā un 32 gadu Gaŗezērā, priekā rakstu un paldies saku!

Marta Cakare

18. novembris – Latvijas neatkarības simbols

Lansingas latviešu ev. lut. draudze Latvijas valsts dibināšanai veltītu dievkalpojumu un svinīgo aktu rīkoja 15. novembrī *University Lutheran Church* telpās Īstlansingā. Mācītājs L. Viksne sprediķi skaidroja, ka esam Dieva un zemes valstības pavalstnieki, tāpēc mums ir pienākumi pret abām valstībām, un citēja rindas no Mateja evaņģelija (22,21): „Tad dodiet ķeizaram, kas ķeizaram pieder, un Dievam, kas Dievam pieder.”

Latvijas 91. gadadienas atceres svinības atklāja dāmu komitejas priekšniece Ligita Ķepīte. Ievadrunā viņa atgādināja Latvijas valsts prezidenta Valža Zatlera

No kreisās: Ligita Ķepīte, Aija Greiama, Gundega Ozola, Ģirts Austrīņš

vārdus, ka 18. novembris ir simbols dzimtenes mīlestībai, tautas

brīvības garam, pašcieņai, ticībai Latvijas nākotnei un ikviens aicināts to stiprināt, atbalstīt un aizsargāt. Katrai tautai un valstij nepieciešami apzinīgi cilvēki, kuri spēj īstenot tautas cerības un ideālus, un tādu Latvijas valsts dibināšanas laikā mūsu tautai netrūka.

Draudzes priekšnieks Ģirts Austrīņš svētku runā „Latvijas tiesiskā vēsture”

īsumā pieminēja mūsu tautas vadoņu drosmi un uzņēmību, lai Latviju pasaulē atzītu kā *de facto* un *de jure* valsti. Pēc Pirmā pasaules kara izveidoja konstitucionālu Latvijas valsts valdību ar valsts likumiem. Padomju Savienībai aizritējušā gadsimta 90. gados sabrūkot, Latvijā, balstoties uz šiem vēsturiskiem likumiem, atkal varēja atjaunot suverēnātāti un konstitucionālu valdību.

ALAs pārstāvis Lansingā un draudzes priekšnieka vietnieks Agris Pavlovskis nolasiya PLBA apsveikumus 2009. gada balvas laureātiem Valdim un Lalitai Muižniekiem par viņu izcila-

jiem panākumiem, izveidojot latviešu valodas studiju centru Rietummičigenas universitātē.

Svētku koncertā Aija Greiama (Graham) dziedāja J. Stabulnieka dziesmu „Tik un tā”, Gundega Ozola skandēja Z. Lazdas dziesmu „Gaiziņš ritausmā”. Sarīkojuma beigās apmeklētāji nodziedāja „Daugav’ abas malas” un pakavējās pie cienasta galdiem.

Paldies rīkotājiem un dalībniekiem, dāmu komitejai un labvēļiem par jaukajām svētku svinībām.

Gundega Ozola

Pamatots lepnums par Latvijas neatkarību

Latvijas 91. gada svētkos Vašingtonas latviešu ev. lut. draudzes namā 21. novembrī pulcējās apmēram 100 apmeklētāju. Svētdienas skolas audzēkņi ienesa Latvijas karogu, aktu ar lūgšanu ievadīja mācītāja Anita Vārsberga-Pāža. Programmas pieteicējs Pēteris Celms, nepilnus 18 gadus vecs Rīgā dzimis jauniešs, pastāstīja, ka pirmos iespaidus par 18. novembra nozīmi guvis apmēram četrus gadus vecumā, apbrīnojot milzīgo Latvijas karogu klāstu pie Brīvības pieminekļa. Tā istā nozīme, protams, radusies tikai vēlāk, kad sapratis, cik lepna ir latviešu tauta par savu neatkarību. Viņam svarīgs viss, kas saistās ar Latviju, īpaši idejas, kā palīdzēt. Pēteris latvietību stiprināja viņa skolas gaitas Vašingtonas draudzes svētdienas skolā, Gaņezera Vasaras vidusskolā un ģimenes

atbalsts, lai viņš nekad neaizmirstu savu izcelsmi.

Akta dalībniekus apsveica Latvijas vēstniecības ASV vadītāja vietnieks Edgars Trumkalns, atzinīgi novērtējot ārzemju latviešu patriotismu un ciešās saites ar Latviju. Jau piecus gadus Latvija ir pilntiesīga NATO un Eiropas Savienības locekle. Par to lielu pateicību pelnījuši ASV latvieši.

Pēc Latvijas valsts prezidenta Valža Zatlera apsveikuma un Latvijas himnas svētku runu „Latviešu antikomūnisms: pagātnes mācības un nākotnes prasības” teica Dr. Ieva Zaķe, patlaban Ziemeļkarolīnas pavalsts Rovana universitātes Socioloģijas nodaļas mācībspēks. Viņa beiguši Latvijas universitāti ar bakalaura gradu filozofijā, Ohaijo valsts universitātē ieguvusi maģistra gradu un Masačusetas universitātē doktora gradu socioloģijā, ir daudzu rakstu un divu

grāmatu autore par nacionālismu un sieviešu tiesībām. Trešo grāmatu – *Latvians in America: A Political Portrait* paredzēts publicēt nākamgad.

Dr. I. Zaķei bija interesanti novērojumi par latviešiem un viņu politisko darbību ASV un kā tā attiecināma uz dažādiem vēstures posmiem Latvijā. Lektore uzskata, ka daudzveidīgās problēmas Latvijā vismaz daļēji izskaidrojamas ar dzimtenes latviešu nespēju vai nevēlēšanos visā pilnībā atbrīvoties no padomju domāšanas. Viņa atzinīgi novērtēja vairākus ASV latviešu sabiedrības centienus, piemēram, veidot par sevi un Latviju pozitīvu tēlu, mēģinājumus pierādīt komūnisma ļaunumu pasaulei ar faktiem, nevis tikai ar nostāstiem, piebilstot, ka ir samērā grūti pārliecināt ASV sabiedrību par cilvēku un etnisko tiesību pārkāpumiem valstīs, kuŗas bija pa-

klautas komūnisma režīmam. ASV valdības pārstāvji nesaprot, ka nevar ticēt visiem bij. Padomju Savienības amatpersonu solījumiem. Mazliet kritiskāka lektores attieksme bija pret dažiem citiem darbības veidiem, piemēram, latvieši galvenokārt darbojušies paši savā interešu lokā, īpaši nemēģinot pievienoties komūnisma ideoloģijas pretdarbības kustībai globālā mērogā.

Vašingtonieši ar prieku un lepnumu uzklausa viņu paziņojumu, ka seši viņu pārstāvju saņēmēji PBLA, ALAs un ALAs Izglītības nozares apbalvojumus: Dr. Tālivaldis Bērziņš, Maija Baumanē, Anita Juberte, Kaspars Krēslīņš, Jānis Vītols un skolēns Tomass Pildegovičs.

Pēc akta baznīcā bija „Dzintara flautu kvarteta” (Amber Flute Quartet) koncerts. Kvarteta dalībnieces, četras profesionālas flautistes – kvarteta dibinātāja un

vadītāja Ilona Kudiņa, Agita Ceresa-Arista un Indra Ozola mūzikālo izglītību ieguvušas Latvijā (Latvijas mūzikas akadēmijā un Jelgavas mūzikas kolledžā); Ona Jonaitaite – Lietuvas mūzikas akadēmijā. Mūziķes atskaņoja Baltijas valstu komponistu galvenokārt 20. gs otrajā pusē radītus darbus. Apbrīnojami, cik lielu skaņu, ritmu un nianšu dažādību var panākt ar flautām vien, bez jebkāda cita instrumenta līdzdalības!

Pēc koncerta sarīkojuma apmeklētāji pakavējās pie glāzes šampanieša un uzkodām, ko sagādāja Vašingtonas konventa un Studenšu korporāciju kopas locekļi. Šķita, ka dzirdētās idejas un vērtējumi par senām pārliecībām, kas dziļi iesakņojušās, vēl ilgi nodarbinās vienu otru svētku akta dalībnieku.

Anita Tērauda

Žurnālā LIFE atklāti pagātnes noziegumi

Timeklī tagad iespējams iepazīties ar žurnāla LIFE 1953. gada 21. decembra numuru, kuŗā (12.-16. lpp.) ievietotas **Alberta Jekstes** fotogrāfijas no filmām, kuŗas savā laikā slepeni izvestas no Latvijas. Žurnāks LIFE savulaik bija viens no ietekmīgākajiem preses avotiem un fotogrāfiju publicēšanu varēja uzskatīt par ievērojamu āzēmju latviešu panākumu. Pirms dažiem gadiem mana māte Zane Freivalde (dzimusi Jekste) žurnāla eksemplārus kopā ar daudziem citiem vēsturis-

kiem materiāliem ziedoja Latvijas kinofotofōno dokumentu arhīvam un Rīgas kinomūzejam.

Alberts Jekste Latvijā bijis studijas „Rīgas filmas” vadītājs, VĒFa galvenais inženieris, Rīgas radiofōna direktors. Viņa māsa bija ievērojamā un skatītāju iemīļotā Nacionālā teātra aktrise Anta Klīnta (Anna Jekste). Kanadā un ASV Alberts Jekste nodibināja un vadīja firmas vairākas pilsētās, tostarp *Atlantic Films* un *Atlantic Audio-Visual Corporation*. Ārzemēs viņa vadībā tapa filma *My Latvia* (kopā ar *Warner Brothers* un *U. S. Information Agency*), tās teksts pārtulkots 23 valodās un tā izrādīta visā pasaulē. ALA atbalstīja viņa filmu „Latvijas 50 gadi”.

Raksts un fotoattēli žurnālā LIFE pierāda, ka latvieši, kuŗi pēc Otrā pasaules kara atstāja Latviju, neatlaidīgi cīnījās, lai pasaulē atklātu patiesību par komūnistu briesmu darbiem, viņu noziegumiem pret Latviju un latviešu tautu.

Inga Freivalde
Jekstes mazmeita
Foto no ģimenes arhīva

Latvijas 50 gadu Okupācijas mūzeja darbinieki Klīvlāndē

Viesi no tālienes mūsu ikdienas dzīvē vienmēr ienes jaunas vēsmas. Š. g. novembrī Klīvlāndes latviešu sabiedrību iepriecināja viesi no Latvijas 50 gadu okupācijas mūzeja Rīgā. Videofilmu un kinofonofoto krājuma glabātāja Lelde Neimane un videooperators Aivars Reinholds Klīvlāndē pavadīja desmit dienas. Lelde Neimane Latvijas Universitātē ieguvusi vēstures zinātņu maģistra gradu un mūzejā strādā kopš 1998. gada. Viņa piedalījies vietējās un starptautiskās konferencēs, viņas raksti par Latvijas vēsturi publicēti dažādos izdevumos. Aivars Reinholds beidzis Rīgas Politehniskā institūta Architektūras nodaļu, bet visu mūžu strādājis Latvijas televīzijā, bijis kinooperators vairākām dokumentārām filmām. Latvijas 50 gadu okupācijas mūzejā viņš strādā kopš 1997. gada.

Pirmā iepazīšanās ar viesiem notika pensionāru apvienības sanāksmē 5. novembrī, kad Lelde izskaidroja savu projektu, parādīja videoliecību krājuma paraugus. Viņi vēlējās savākt videoliecības par vecāka gadagājumu tautiešu piedzīvojumiem Otrā pasaules kara un okupācijas laikā. Sākumā daži baidījās stāstīt par sevi un nevēlējās, ka viņus fotografē, bet drīz vien kautrība izzuda. Lelde Neimane ir ļoti prasmīga intervētāja. Viņa iedrošināja, klausījās, jautāja, tā

ka intervējamai personai atausa atmiņā pat sen aizmirsti notikumi. Šķiet, ka Aivars Reinholds ir dzimis kinoperators. Klusiņām un neuzkrītoši viņš ievēro visu un pagriež kameru vajadzīgā virzienā – pret Latvijas karogu, kuŗa gaitās līdzpaņemtu segu vai tautiešiem, viņiem dziedot Latvijas himnu.

Uzņēmīgie intervētāji Klīvlāndē ieguva 15 vērtīgas videoliecības. Te arī beidzās viņu piecu nedēļu ilga ceļojums pa ASV austrumkrasta pilsētām. Ņujorkā 14. oktobrī viņi intervēja divus tautiešus, Filadelfijā un Vilmingtonā no 16. līdz 25. oktobrim ieguva 16, Vašingtonā, DC, no 26. oktobra līdz 3. novembrim – 13 videoliecību, pavisam kopā 47 videoliecības apmēram 90 stundu garumā. Iegūtas arī fotogrāfijas, rakstveida dzīvesstāsti un priekšmeti.

Jāapbrīno Leldes Neimanes un Aivara Reinholds neatlaidība un koncentrēšanās spēja. Ignorējot parastās tūristu atrakcijas, viņi strādāja no agra rīta līdz vēlam vakaram. Katra intervija ilga vismaz četras nopietna darba stundas. Vērtīgus sakarus un ieskatu par šejienes latviešu rosmēm viņi guva, piedaloties sarīkojumos un sapulcēs. Filadelfijā Latviešu fonda sēdē viņi pateicās par finānciālo atbalstu šim projektam. Klīvlāndē viesi varēja piedalīties un filmēt DV gada svētku

sarīkojumu un lāčplēšiem veltīto dievkalpojumu 8. novembrī, Lāčplēšu piemiņas svētbriidi 11. novembrī Saulrieta kapos, kā arī visos Latvijas valsts dibināšanas atceri veltītajos sarīkojumos.

Lelde Neimane atzina, ka ceļojuma laikā gūtā informācija ir vērtīgs papildinājums dzīvesstāstu krājumam Latvijas 50 gadu Okupācijas mūzejā. Viņa mudināja visus, kuŗi vēl nav paspējuši pastāstīt savas atmiņas, viesojoties Rīgā pieteikties un izbrīvēt laiku intervījai.

L. Neimane un A. Reinholds ir pateicīgi Latviešu fondam par projekta fināncēšanu un studenšu korporācijas Varavīksne locekļiem, kuŗas gandrīz visur palīdzēja gādāt ridziniekiem naktsmājas, transportu, kā arī pārējiem tautiešiem. Īpašs paldies Silvījai Mežgailei ar ģimeni, Maijai Mednei, Mārai un Aivaram Cemiņiem, Liānai Eglītei, Maijai Baumanei, Rasmai Nariņai-Kariņai un Silvījai Rutenbergai.

Viesus ļoti iepriecinājusi tautiešu atsaucība un sirsnīgā uzņemšana. Viņi pateicas visiem, kuŗi uzticēja savus dzīvesstāstus.

Mūzejā tagad apkopoti aptuveni 1800 cilvēku stāsti, un ikviens no tiem ir nozīmīgs, jo visi kopā tie atspoguļo pagājušā gadsimta latviešu tautas vēsturi.

Maija Grendze

Window on Eurasia: New Uzbek Moves against Soviet and Orthodox Symbols a Challenge for Russia

Pols Goubls (Paul Goble)

Vienna, November 23 – Tashkent's decision to remove monuments glorifying Soviet military achievements and to tear down a Russian Orthodox church there dating from 1898 in the first instance reflects the Uzbek government's desire to take greater control over its own national destiny.

But the combination of these actions – one Moscow newspaper suggested today that they were “removing the traces of the USSR and of Orthodoxy” from that Central Asian republic – create more than usual problems for Russia because it raises questions about the relationship of the Soviet and Russian past in the future.

And that relationship is increasingly sensitive not only in the ethnically charged atmosphere

in the Russian population but also as President Dmitry Medvedev seeks to maintain the former Soviet space as a Russian sphere of influence even while pursuing closer relations with the Western powers.

Over the weekend, “Komsomolskaya Pravda” reported today, the Uzbek authorities demolished or moved away monuments that formed part of the Park of Military Glory that the Soviet authorities had set up in 1973 and tore down an Orthodox church as part of a plan to build a new government administration building (kp.ru/daily/24398/575153/).

Apparently, the paper's Nikita Krasnikov said, “someone decided that there was no reason for contemporary Uzbeks to remember that their motherland was once part of a great country, the USSR, which decided the fate of half of the world” and that “there was no need to preserve churches built at the time of the Russian empire.”

Instead, he wrote, the powers that be in Uzbekistan apparently feel that it is perfectly all right “to

spit on the opinion of the Orthodox in Russia” and better to show “respect to NATO whose soldiers today are heroically protecting the world and the harvest of opium poppies in neighboring Afghanistan...”

There is no chance that Krasnikov's article points to the kind of protests that Moscow promoted when the Estonian authorities decided to shift the Bronze Soldier war memorial away from the center of Tallinn. Not only is the Russian community in Uzbekistan less active, but the Russian government likely cannot afford to alienate President Islam Karimov.

But what the Uzbeks have done is in many ways more of a challenge because it raises the question of how Moscow should promote its influence in the region – as a continuation of the USSR, as many in the Moscow political elite and population at large might like, or as a protector of an older Russian tradition including Orthodoxy, as many in the Patriarchate would prefer.

In the past, Russian officials have seldom been forced to make

a choice – Governments in the post-Soviet space have gone after either the Soviet elements or the Russian ones – and thus Moscow could present itself sometimes as the defender of the one, thus pleasing one audience, or the protector of the other, thus pleasing another.

In this case, however, Moscow is put in the position where almost anything it says or does will have implications not only for its relations with Tashkent, relations that are currently not all that warm, but also for its domestic political scene and for its ability to promote its vision of Eurasia with Western powers.

The domestic trade off is the less difficult of the two: Moscow has various channels it can use to present its case on this and other matters, and consequently, the coming days are likely to see some of these channels focusing on Soviet patriotic themes and others highlighting Russia's concerns about the Orthodox Church.

(The latter may be especially significant in the immediate future, not only because of the

murder of Father Sysoyev, a leading Russian Orthodox missionary to Muslims, but also because Moscow's efforts to reach out to Russian “compatriots abroad” typically focus more on Russian historical themes than on Soviet ones (www.kurier.lt/?r=11&a=3631).)

At the same time, it is clear that President Dmitry Medvedev certainly would have been happier if the Uzbeks had not taken these steps together just now. As Moscow commentator Vladimir Bukarsky noted today, Medvedev seeks “pragmatic cooperation with the West while preserving the strategic positions of Russia in the post-Soviet space.”

By forcing him to stress one or another imperial theme, Tashkent's moves put Medvedev in a difficult position: If he tilts too far in one direction, he could lose the sympathy of the compatriots but if he tilts too far in the other, he could raise in the eyes of some in the West the spectre of an older Russian imperialism (www.russ.ru/pole/Rossiya-sosredotachivaetsya).

„Paldies par modrību Latvijas interešu sardzē!”

No Latvijas vēstnieka ASV Andreja Pildegoviča runas Valsts svētkos Filadelfijā 2009. gada 14. novembrī

(..) Šodien ir svētki, tāpēc es daudz labprātāk turpinātu labo darbu un iecešu uzskaitījumu. Tomēr mēs nedrīkstam dusēt uz laurim, un tieši tādēļ vēlos pieskarties vairākiem izaicinājumiem vai pārbaudījumiem, kuŗus mums nāksies pārvarēt tuvākajos gados. Tie skar gan ekonomiku, gan politiku.

Daudziem no šiem izaicinājumiem ir globāls raksturs. Tos izraisīja pasaules ekonomikas recesija un dziļākā lejupslīde ASV kopš lielās depresijas. Pie mums Latvijā iekšējo un ārējo faktoru ietekmē pēdējā gada laikā vērojama strauja ekonomikas atdzīšana. Tēlaini to saucam par „dižkibeli”, kaut gan latviskā uztverē „dižs” saistās ar kaut ko varenu un pozitīvu.

Tā ir pirmā nopietnā krīze, ko piedzīvojam, būdama neatkarīga valsts. Lielā mērā pasaules krīzes izraisīto lejupslīdi pastiprināja Latvijas auģšanas problēmas: nesabalansēta ekonomika, ES līmenim samērā zemā produktivitāte, neefektīva līdzekļu apgūšana, pārķarsētais patēriņš, nekustamā īpašuma burbulis, nepietiekami stipra kontroles institūciju un tiesu sistēma.

Ir skaidra apziņa, ka šodienas problēmām nav viena ātra risinājuma, kas dos tūlītējus drošus un taustāmus rezultātus. Tomēr nav pamata izmisumam, apokaliptiskiem pareģojumiem vai Latvijas nelābveļu ironiskajiem spriedelējumiem par Latvijas valsts dzīvotnespēju. Jā, mums tagad klājas grūti, ir jāatzīst situācijas nopietnība, jāapzinās tās cēloņi un kopā ar sabiedrotajiem jāmeklē risinājumi. ES un NATO sastāvā mums ir vairākas priekšrocības salīdzinājumā ar dau-

dzām citām krīzes skartajām valstīm. Šajā grūtajā brīdī nesam vieni. Latvija saņem taustāmu atbalstu no Eiropas Savienības, kaimiņiem Baltijas jūras reģionā, kā arī ekspertiem no Starptautiskā Valūtas fonda un Pasaules Bankas. (..)

Šogad ekonomisti paredz Latvijas IKP samazinājumu par 17%. Labklājības ziņā mēs atgriezīsimies 2005. gada līmenī. Bezdarba līmenis pārsniedzis 15% sliksni. Pēdējo reizi tik augsts bezdarbs bija vērojams 1998. gada krīzes laikā, kuŗu izraisīja Krievijas maksātnespēja. 2008. gada decembrī Latvijas valsts bija spiesta glābt *Parex* banku – otru lielāko valsts komercbanku. Vēlos piebilst, ka par jaunās, valsts pārņemtās *Parex* bankas vadītāju tika iecelts Nils Melngailis, mūsu tautietis no Bostonas. Šis piemērs apliecina, ka tautiešu pieredze tiek Latvijā augstu novērtēta.

Krīze ir iespēja mainīt daudz ko tādu, kas vēl pirms dažiem mēnešiem likās neiespējams, un īstenot to, kas vairākkārt ticis atlikts malā.

Valža Dombrovska valdība ir izvirzījusi mērķi sagatavoties dalībai eiro ieviešanā līdz 2014. gadam. Smagākais uzdevums šajā jomā ir līdz 2012. gadam samazināt budžeta deficītu līdz 3% no noturēt valsts parādu zem 60% no IKP.

Pagaidām vēl ir grūti saskatīt izaugsmi. Bet ir skaidri redzamas atveseļošanās pazīmes – pēdējos sešos mēnešos sāk izlidzināties eksporta un importa proporcijas. Mēs atkal mācāmies dzīvot taupīgāk, atbilstoši valsts un katras ģimenes rocībai. Tagad svarīgi ir veikt ieguldījumus perspektīvajās nozarēs, atbalstīt jomas, kuŗas

Latvijai ir potenciāls: zinātnē, ķīmijā, bioloģijā, mežrūpniecībā. Priecē, ka samērā veiksmīgi joprojām darbojas transita nozare. Ir uzsākti jauni projekti. Piemēram, ASV nemilitāro kravu transits caur Latvijas ostām uz Afganistānu.

Šajā pārmaiņu laikā ievērojami palielinās iekšpolitiskie riski, kā, piemēram, ekstrēmisma un populisma pieaugums. Izmantojot iespēju, vēlos atgādināt, ka pēc gada – 2010. gada 2. oktobrī notiks 10. Saeimas vēlēšanas. Atcerēsimies, ka ikviens Latvijas valstnieks veido mūsu valsts nākotni. Aicinu jūs piedalīties šajā notikumā, kas noteiks mūsu valsts virzību un attīstību.

No šīs krīzes varam daudz ko mācīties. Gan veiksmes, gan neveiksmes ir jāanalizē. Pats svarīgākais ir izdarīt pareizus secinājumus, noteikt konkrētus un

sasniedzamus uzdevumus, kā arī pēc tam neatlaidīgi virzīties uz nosprausto mērķi. Apzinoties, ka tuvākajos gados mums jārisina ļoti sarežģīti uzdevumi, mēs nedrīkstam ļauties izmisumam, sarūgtinājumiem, apatijai, vienaldzībai vai citiem līdzīgiem noskaņojumiem. Pēc vēstures mēs zinām, ka latviešu tauta ir spējīga mobilizēties un pārvarēt ļoti smagas krīzes. (..)

Latvieši nekādā ziņā nav noskaņoti padoties vai nolaist rokas bezspēcībā. Visbezcerīgākajos laikos mūsu tēvu un vectēvu paudze, sargājot sapni par brīvvalsts atdzimšanu, pārvarēja ikdienas grūtības. Tāpat arī šodien ekonomiskās krīzes apstākļos ir ne mazums latviešu, kas ir gatavi sapņot par lielām lietām, izvirzīt tālejošus un ambiciozus mērķus. Tā, piemēram, mūsu sirmā Rīga ieguvusi tiesības kļūt par Eiropas

kultūras galvaspilsētu 2014. gadā. Latvijas bibliotēkas jaunajai ēkai nākamgad varēs svinēt spāru svētkus. Pasaules Veselības organizācija (PVO) atzinusi, ka Latvijas zinātnieku izgudrotās zāles – remantadīns un amantadīns ir iedarbīgs līdzeklis sezonālās AH1N1 gripas ārstēšanā.

Būdam diplomāts, vēsturnieks un Baltijas ceļa dalībnieks, es esmu optimists par Latvijas nākotni. Esmu pārliecināts, ka pašreizējās grūtības norūdis mūs un pēc neilga laika mums izdosies atjaunot ilgtspējīgu izaugsmi.

Man ir gandarījums par iespēju jums apstiprināt, ka šajos grūtajos apstākļos jūsu Latvijas mīlestība, jūsu zināšanas, atbalsts un padoms ir tikpat svarīgi kā agrāk. Izmantojot iespēju, vēlos pateikties jums par jūsu modrību Latvijas interešu sardzē.

Dievs, svētī Latviju!

MUMS RAKSTA

Ojār, mēs stāvam aiz tevis!

Nav skaidrāk izteiktu domu, kā Rietumu latvieši saredz pašreiz jucekliģo stāvokli Latvijā, kā Ojāra Celles rakstos.

Kad pirms gadiem divdesmit modās visa Viduseiropa, ko gan allaž nepareizi dēvē par Austrumeiropu, mēs naīvi pieņēmām, ka mūsu tautieši dzimtenē jūt tāpat kā mēs, gaida pārmaiņas un ka visi esam uz vienāda viļņu gaŗuma.

Patlaban ir pagājuši tie 20 gadi, un, par nožēlu, esam spiesti atzīt, ka tā nebūt nav. Tos jaukos, godprātīgos agrāko laiku tautiešus šodien nomainījuši padomiski/

neatbildīgi domājoši un, bieži vien krieviski runājoši cilvēki.

Jukka Rislaki savā teicamā pētījumā „Maldināšana” tomēr nebaidās uzsvērt, ka vēl esot pietiekami daudz krietnu latviešu, kas spētu vadīt mūsu tautu un valsti. Tikai balsotājiem jātiek skaidrībā, kuŗu no jauno koalīcijas partiju grupējumiem varam uzskatīt par nacionālu. Stāvoklis Latvijā ir nopietns, bet nav bezcerīgs. Mūsu valsti spēs glābt tikai ar atbildības apziņu apgaroti vīri un sievas. Jau laikus jāsaņem rosīties Saeimas vēlēšanām nākamajā rudenī. Laiks tautu modināt un mobilizēt tās nacionālo apziņu!

Partija *Jaunais laiks* reiz sevi pieteica par tādu, bet diemžēl, tie-

kot valdībā, tās lideris par vienu no pirmajiem dekrētiem ieviesa deputātu alģu dubultošanu. Tā nu redzam, ka šī ricība mūsu deputātus novedusi labās, siltās vietās, bet arī pie akla savtīguma.

Būtu tikpat silti ieteicams šiem priekšstāvjiem biežāk iziet ārpus Saeimas nama biežajiem mūŗiem Rīgas ielās un aprunāties ar tiem cilvēkiem, kas viņus ievēlējuši taisi labi apmaksātos posteņos.

Turpmāk jaunajā Saeimā ievēlētiem deputātiem būtu pienākums pašiem ierosināt savu alģu attiecīgu samazināšanu. Tāds žests tautas acīs celtu viņu prestižu un uzticamību.

I. Piķelis

Latvijai šodien ir liela diena!

No Daugavas Vanagu ASV priekšnieka Zigurda Rīdera runas Valsts svētku sarīkojumā Klīvlāndē

(..) Es šodien vēlos runāt par mūsu – Latvijas pavalstnieku pienākumiem un arī par mūsu Latvijas valsts un valdības pienākumiem pret mums. Mums ir pienākumi, kas jāizpilda mūsu tautas un valsts labā, ja mēs gribam būt cienīgi saukties par Latvijas pilsoņiem. Mūsu valstij un valdībai arī ir pienākumi, kuŗi tai jāizpilda mūsu labā. (..)

Vai patiešām latvju tautai vajadzēs vēl vienu Atmodu, pirms tā sapratis, cik nopietna ir valsts situācija? Lielais lācis aiz Zilupes nav apmierināts tikai ar uzdāvāto Abreni – tas bija mazs kumos, kas apmierināja daļēju ēstgribu.

Latvijas valsts pirmā neatkarība pastāvēja tikai 22 gadus, 5 mēnešus un 27 dienas. Pirmos Latvijas Republikas brīvības gadus es gribētu raksturot kā cīņu par valsts neatkarību, valdības nostabilizēšanu, lai iegūtu pasaules atzinību kā pilntiesīga neatkarīga valsts. Tas nebija viegli, jo Latvija pēc Pirmā pasaules kara bija izpostīta un izzagta. Mūsu Lāčplēša kavalieri un sabiedrotie igauņi un poļi palīdzēja izdzīt Kangarus no Latvijas un sakaut Melno Bruņnieku. Tad nāca atstības gadi, kad latvju tauta un valsts atstājās ekonomiski un kultūrāli. Šie ir tie Latvijas brīvvalsts laiki, kas palikuši vismīļākā atmiņā tai paaudzei, kuŗa cēla **cēlu un diženu Latviju**. Latvijai diemžēl

nebija lemts ilgi zaļot un zelt. Notika maiņas valsts politikā, un sākās Otrais pasaules karš un drīz jaundibinātā valsts vairs nepastāvēja. Latvju dēli gāja atkal kaŗot pret sarkano sērgu, kas bija ievilkusies mūsu zemē. Diemžēl viņiem bija jācinās svešas zemes uniformās un viņus apbalvoja ar svešas zemes krustiem. Viņiem bija sarkanbalts vairodziņš uz piedurknes, un viņu krūtīs pukstēja latvju sirds. Mēs nedrīkstam aizmirst, ka leģionāri cīnījās līdz beidzām, lai noturētu padomju sarkano armiju un dotu mums iespēju izkļūt no okupācijas briesmām. Sākās Otrā Padomju Savienības okupācija un mūsu trimdas gadi.

Mēs nebijām pirmie latvieši, kuŗi bija spiesti atstāt dzimteni – Latviju. Tādi iepriekš bija jau, kuŗi aizbrauca no Latvijas meklēt ekonomisku labklājību vai politisku iemeslu pēc. Viņi mēģināja saturēt savu latvietību un dibināja draudzes, cēla biedrības namus, izdeva grāmatas un avīzes. Diemžēl pienāca laiks, kad viņi asimilējās un iekļuva savu mītnes zemju kultūrā un sabiedrībā. Kad mēs šeit, Amerikā, ieradāmies pēc Otrā pasaules kara, tad maz bija tādu veclatviešu, kuŗi runāja un saprata vairs latviski.

Mēs, trimdinieki, zināmā mērā esam unikāli. Mēs savu latvietību un kultūru esam sa-

glabājuši visus 46 trimdas gadus un tagad vēl 18 gadus pēc Latvijas Republikas Otrās neatkarības izcīnīšanas un atgūšanas. Mūsu pienākums ir joprojām pastāvēt un saglabāt savu valodu un savu latvietību. Mūsu pienākums ir arī to dot tālāk mūsu pēcnācējiem. Mēs izpildām šo pienākumu un godam uzturam savas vietējās skolas, kā arī Gaŗezera Vasaras vidusskolu un Sagatavošanas skolu. Rietumkrastā vēl pastāv Kursas vasaras skola. Mēs sagaidām, ka Latvija izpildīs arī savu pienākumu un palīdzēs mums saglabāt mūsu valodu un kultūru šeit, Amerikā. (..)

Trimdas sākuma gados ikviens domāja, ka paies tikai daži gadi un pasaule apjēgs kļūdu, kas tika pieļauta, Padomju Savienībai pārņemot Latviju kā Padomju republiku un mūsu tautu padarot par tās vergiem. Mūsu nostāja un neatlaidīgā aģitācija deva iemeslu Amerikai neatzīt Latvijas inkorporēšanu Padomju Savienībā.

Trimdas sākuma gados mēs visi bijām dedzīgi Latvijas pavalstnieki, kas domāja atgriezties Latvijā, tiklīdz tā kļūs brīva. Tas taču bija mūsu pienākums. Latvija atguva neatkarību. Bet kas bija noticis ar mums? Mēs nebijām vairs dedzīgi braucēji atpakaļ uz savu mīļo Latviju. Mums katram ir savs iemesls, kāpēc mēs neatgriežamies

dzimtenē. Šodien es nespriedīšu, vai esam vai neesam darijuši pareizi. Skaidrs gan, ka lielākā daļa no mums, kuŗi neesam atgriezušies, to arī nedarīsim. Mēs brauksim dzimteni apciemot, bet ne uz pastāvīgu dzīvi. Tas, ka mēs neatgriežamies, Latvijai ir liels zaudējums, un tas arī mums uzliek zināmus pienākumus. (..)

Mūsu jaunā – Latvijas pavalstnieku loma ārzemēs ir būt par Latvijas valdības sirdsapziņu. Dzīvojot citādos apstākļos nekā Latvijas pavalstnieki, mēs redzam un saprotam, ka kaut kas iet greizi. Ka turpinās korupcija, ka tiek apdraudēta demokrātija, ka tiek pārkāpta Sattversme. Mums ir jābūt Latvijas sirdsapziņai un jāskandina trauksmes zvans, redzot, kas neiet pareizi. Mums joprojām jāatgādina, ka Latvija ir nacionāla valsts – Latvija ir latviešiem.

(..) Kā tas var būt, ka mums, dažiem desmitiem tūkstošu latviešu, ir tik liela ietekme uz Amerikas valdību, bet mūsu ietekme uz Latvijas valdību ir minimāla? Amerikā mēs rakstām, zvanām, sūtām e-pastus, lai izteiktu savu viedokli. Ko mēs darām ar Latvijas valdību? Kad pēdējo reizi tu esi izteicis savu viedokli Latvijas Saeimas deputātam vai Valsts prezidentam? Mūsu pienākums ir to darīt! Mēs nevaram gaidīt, lai

ALA, PBLA un Daugavas Vanagi to dara mūsu vietā, – tas ir mūsu pašu pienākums.

Kā mēs varam mīļot Latviju? Mums ir jāsaudzē sava valoda. Kamēr skanēs latvju valoda, tikmēr pukstēs latvju sirdis.

(..) Kā mēs varam audzināt Latviju? Mēs tai varam dot un dot. Bet vai tā ir audzināšana? Nē, tā ir izlūtināšana! Tas arī ir valsts pienākums – gādāt par savas tautas labklājību. Tas ir Latvijas valdības pienākums, ko tā līdz šim nav izpildījusi. Kā Latvijas valsts var atrast 200 miljonu latu, lai izpirktu Parex bankas parādu, bet nav naudas gādāt par bērniem un veciem cilvēkiem? Mūsu pienākums ir gādāt par tiem, kuŗiem vajag šodien palīdzību šeit. Es runāju par tiem, kuŗi nonākuši situācijā, kad jūtas vientuļi. Viņiem ir vajadzīgs kāds mīļš cilvēks, ar ko parunāties. Dažiem ir grūti aizbraukt uz tām baznīcām, ko viņi cēluši. Daži varbūt pat šodien nav varējuši šeit tikt, lai gan to gribējuši. Mūsu pienākums ir viņus aizvest uz baznīcu vai uz 18. novembra aktu, vai uz pensionāru saietu.

Mūsu pienākums ir arī spordināt Latvijas tēlu. Tas vispirms nozīmē celt savu pašapziņu un pašlepnumu par savu tautu un valsti.

Lai Dievs mums palīdz!

„Būt par latvieti ir izaicinājums”

No ALA priekšsēža Juŗa Meŗinska runas Valsts svētkos Čikāgā un Indianapolē „18. novembris ir izaicinājums!”

18. novembris ir izaicinājums! Būt par latvieti ir izaicinājums!

Liekas, mums izaicinājums vienmēr ir tas pats: strādāt, lai latviešu tauta un Latvija varētu uzplaukt, nezaudēt cerību, ka tas tā būs, nedarīt pāri citam, bet arī negriezt ceļu svešiniekiem, ja tas mums brauc virsū!

Kad tad latviešiem ir bijis viegli?

Izaicinājumi ir tādi paši, kā bija pirmās atmodas laikā, Kronvalda Ata laikā.

Gandrīz visu par Kronvalda dzīves apstākļiem izteic fakts, ka viņš dzimis Krotas pagastā, netālu no Durbes, un tuvākajā lielākā pilsētā, tas ir, Liepājā, vairāk nekā puse iedzīvotāju bija vācieši!

Gandrīz visu par Kronvalda dzīves apstākļiem izteic fakts, ka Kronvalda Atis izskolojās vācu skolās, jo kārtīgas latviešu skolas tuvumā nebija.

Gandrīz visu par Kronvalda dzīves sociāliem apstākļiem izteic fakts, ka Durbes baznīcā Kronvalds apņēma vācu tautības sievu.

Un tomēr Kronvalda Atis izvēlējās būt par Latvieti.

Kamēr citi gāja vieglāko ceļu un kļuva par „kārķu vāciešiem” vai „puskokaļēcējiem”, Kronvalds darīja ko citu. Viņš organizēja latviešu skolotāju seminārus Durbē, Tērbatas universitātē viņš

organizēja latviešu vakarus, Piebalgā Kronvalds izskoloja patriotiskus skolotājus un sabiedriskos darbiniekus, Kronvalda Atis kaislīgi proponēja, lai pirmos latviešu dziesmu svētkos tiktu dziedātas latviešu tautasdziesmas, ne tikai latviski tulkotas vācu dziesmas.

Kronvalda Atis savas dzīves izaicinājumu raksturoja tā:

„Mans augstākais priekš, manas lielākās bēdas stāv latviešu tautas laimē un nelaimē.”

18. novembris ir Latvijas Valsts dzimšanas diena. Dzimšanas dienās mēdz dot dāvanas. Kronvalda Atis visu savu dzīvi uzdāvināja savai tautai! Būsim tādi paši un visu nākamā gadu uzdāvināsim savus patriotiskus darbus savai tautai! (..)

Mūsu patriotiskais darbs šogad ir cītīgi strādāt ar desmitās Saeimas vēlēšanām, kas notiks pēc viena gada oktobrī. Ja Kronvalda Atis būtu dzīvs, viņš šoreiz nepievērstos nākamā Dziesmu svētku plānošanai, viņš pievērstos nākamās Saeimas vēlēšanām.

Iedomājos, ka viņš darītu trīs lietas: pirmā – iestātos Vēlēšanu reformas biedrībā, otrā – iestātos nacionālpatriotiskā politiskā partijā un mudinātu, lai šī partija tūlīt apvienojas ar citu nacionālpatriotisku partiju, trešā – mudinātu radus un draugus, lai dara to pašu.

Arī es aicinu – lūdzu, iestāties Vēlēšanu reformas biedrībā. Tā dibināta 2007. gadā. To atbalsta Pasaules brīvo latviešu apvienība, ASV Daugavas Vanagi un Amerikas latviešu apvienība. Vēlēšanu reformas biedrību Latvijā vada Valdis Liepiņš.

Vēlēšanu reformas biedrība ir bezpartejiska organizācija, kuŗai ir vairāki mērķi, lai palielinātu Saeimas deputātu lielāku atbildību tautas priekšā.

Viens svarīgs darbs vēlēšanu reformā ir jau paveikts, proti, ir likvidēts tā sauktais lokomotīves princips. Latvijā ir pieci vēlēšanu apgabali. Līdz šim viens populārs kandidāts jeb lokomotīve varēja kandidēt visos piecos apgabalos. „Populārā lokomotīve” tika ievēlēta visos piecos apgabalos, tāpat Saeimā viņš varēja pārstāvēt tikai vienu apgabalu, bet pārejos četros apgabalos tika „ievilkti” četri viņa partijas biedri, kuŗiem pašiem pietrūka vēlēšanu balsu. Ticiet vai ne, 9. Saeimā no 100 deputātiem gandrīz puse – veseli 49 deputāti nebija ievēlēti paši, bet tika „ievilkti”. Šis lokomotīves princips tāpat ir atcelts, un turpmāk deputāts varēs kandidēt tikai no viena apgabala.

Vēlēšanu reformas biedrībai pašreiz jāstrādā ar citiem mērķiem. Viens mērķis ir sadalīt pašreizējos piecus apgabalus mazākos apgabalos, lai deputāti iz-

justu lielāku atbildību savā dzīvesvietā.

Otrs mērķis Vēlēšanu reformas biedrībai ir atdzīvināt vēlēšanu reģistra sistēmu.

Tad mums Amerikā būtu nevis jāpārsūta pases, bet tikai jāreģistrējas, lietojot savu personas kodu.

Trešais mērķis Vēlēšanu reformas biedrībai ir tuvākā laikā organizēt vēlēšanu pārrunas ar Saeimas kandidātiem no sava apgabala.

Silti iesaku jums visiem iestāties Vēlēšanu reformas biedrībā! Koordinātas varat atrast tīmeklī. www.velref.lv

Organizācijām gada biedru maksa ir simboliska – 60 lat. (..)

Es aicinu arī jūs iestāties kādā Latvijas politiskā partijā vai atbalstīt to.

Kādu partiju atbalstīt? (..)

Ir nepiedienīgi Latvijas valsts svētku aktā runāt par politiskām partijām.

Bet šoreiz vēlēšanas varētu būt izšķirīgas. (..)

Latvijā ir godīgi, nacionālpolitiski noskaņoti politiķi, bet ne vienmēr tos var atrast. (..)

Acis duŗas, ka daži bagāti politiķi ir slaveni ar to, ka dibina „ofšoru” kontus citās valstīs, lai tur paslēptu naudu, ko „izkāsuši” no valsts kases. Pēdējais tāds zagšanas piemērs ir ļoti svaigs. Ir atzīts, ka Rīgas Dienvidu tilta cel-

šanā nevajadzīgi izšķiestas miljzīgas summas. Tomēr valsts iestādes nevienam negrib saukt pie atbildības un negrib izsekot, kuŗiem politiķiem bijušas saites ar šīm treknām nobarotām būvfirmām. (..)

Mēs vienmēr esam jutuši sašutumu par to latviešu skaitu, kuŗus komunisti izsūtīja uz Sibīriju.

Mēs nevaram samierināties ar to, ka beidzamos brīvvalsts gados ievērojami lielāks skaits latviešu ir brīvprātīgi pametuši Latviju, meklējot darbu ārzemēs.

Latvijā ir cilvēki, kuŗiem šādas lietas rūp, ir cilvēki ar valstisku domāšanu. Šie cilvēki ir izkaisīti pa vairākām partijām.

Katra latvieša uzdevums ir atbalstīt šādus patriotiskus politiķus un veicināt mazāko partiju apvienošanu, lai tās stājas pretim nelatviskajam *Saskaņas centram*.

Man Valsts svētkos ir konkrēts aicinājums: es aicinātu ikvienu no jums aizsūtīt atbalsta vēstuli kādai patriotiskai partijai, bet ar noteikumu, ka finansiālu atbalstu nesūtīsiet, iekams šī partija neapvienojas ar citu līdzīgu partiju. (..)

Amerikā mēdz teikt, ka brīvība nav brīva. Tā arī ir!

Brīvību vajag katru dienu izcīnīt. (..)

Sauls mūžu Latvijai!

JAUNUMI LATVIJAS POLĪTIKĀ

Pēdējā brīdī Saeimas ārkārtas sēdē 1. decembrī

galīgajā lasījumā izskatīja vairāk nekā četrus mēnešus gatavoto nākamā gada budžeta projektu.

Nolēmts ieviest progresīvo mājokļa nodokli, dienesta auto nodokli, noteikt iedzīvotāju ienākuma nodokli 26%

Saeima apstiprināja grozījumus transportlīdzekļu nodevā. Ar nākamā gada ikgadējā nodeva atkarībā no spēkratu masas būs automašīnām 24 - 150 latu, motocikliem – 24 lati.

Saeima apstiprināja akcīzes nodokļa palielināšanu vīnam un raudzētajiem dzērieniem par 12,5% un starpproduktiem ar absolūtā spirta saturu līdz 15% - par 7,1%. Saeima akceptēja akcīzes nodokļa ieviešanu gāzei un noteica akcīzes nodokļa minimālo līmeni cigaretēm - 48 latu par 1000 cigaretēm.

Protestē 5000 studentu

Latvijas studentu protesta akcijā pie Saeimas aptuveni 5000 protestētāju pieprasīja izglītības un zinātnes ministres Tatjanas Koķes (ZZS) demisiju un Saeimas atļaušanu. Uz Saeimas ieejas kāpnēm tika novietots stilizēts bērņu vainags no egļu zariem un papīra rozēm, kurš simbolizē augstākās izglītības un zinātnes nāvi.

Valsts prezidents Polijā

Svinīgā ceremonijā Jāņa Pāvila II Ļubļinas katoļu universitātē Valsts prezidentam Valdim Zatleram tika pasniegts goda doktora tituls. Par titula piešķiršanu vienbalsīgi nobalsoja visi Senāta pārstāvji, atzīstot, ka Zatlērs ir izcilis ārsts, sabiedriskais darbinieks, neatkarīgs politiķis un

Studenti protesta gājienā

valsts vadītājs, kas rūpējas par saviem pavalstniekiem un veicina Latvijas īpašo lomu starp Eiropas Savienības dalībvalstīm.

Zatlērs universitātes vadībai pateicās par parādīto godu un poļu valodā sacīja, ka „pieņemot šo Goda doktora gradu, es pieņemu arī Ļubļinas katoļu universitātes augstākās cieņas apliecinājumu Latvijas tautai”.

Īpašu pateicību Latvijas prezidents pauž Polijas prezidentam Lecham Kačinskim par viņa personisko draudzību un ieguldījumu Latvijas un Polijas valstu un tautu draudzības attīstībā. Uzrunā Zatlērs pievērsās notikumiem, kuri pirms divdesmit gadiem izraisīja dzelzs priekšvara krišanu. Ilgus gadus tas bija nošķīris Rietumeiropu no Padomju Savienības. Prezidents atzinīgi izteicās par Polijas *Solidaritātes* kustības vēsturisko lomu, kā arī slavēja Jāņa Pāvila II Ļubļinas katoļu universitātes spēju „saglabāt savu identitāti, savu īpašo vietu ne tikai Polijas, bet visa

apgabala gara dzīvē arī cauri grūtajiem komūnisma gadiem”.

Īpašu apsveikumu Latvijas prezidentam bija sarūpējis Lechs Kačinskis. Viņš Zatlēram pateicās par Baltijas jūras apgabala stiprināšanu Eiropā un sacīja, ka Latvija ir patiess Polijas draugs.

Pirms došanās uz Ļubļinu Zatlērs Varšavā tikās ar Polijas parlamenta Senāta priekšsēdi Bogdanu Boruseviču. Abas amatpersonas pauž gandarījumu par valstu divpusējam attiecībām, kā arī augstu novērtēja veiksmīgo starpparlamentāro sadarbību.

Kas tagad tēlo Ulmani?

Latvijas Avīzē plašā intervijā Latvijas iekšpolitisko un ārpolitisko situāciju vērtē pazīstamais politiskais darbinieks Jānis Jurkāns. Viņa ieskatā Andra Šķēles vēlmi kārtējo reizi kļūt par valdības vadītāju nevajadzētu novērtēt pārāk zemu. Prezidents viņu varētu nominēt, ja Dombrovski gāzīs... smalkjūtīgi. Šķēles runa TP kongresā daudziem iedūrās smadzenēs un sirdī. Daudzi Šķēlē mēģina saskatīt Kārli Ulmani, bet daudz cietāk vārītu. Oranžie ierindnieki staro – vadonis ir atgriezies. Toreiz Ulmanis ļoti precīzi trāpījis desmitniekā, tagad Šķēle – trāpīja gandrīz desmitniekā. Nu Šleseram radies nopietns konkurents, kas var atsist apetīti uz ministrēšanu.

Piebalga jaunais portfelis

Jaunajā Eiropas Komisijas sastāvā Latvija būs atbildīga par attīstības sadarbību. Latvijas pārstāvis Andris Piebalgs būs ne tikai attīstības sadarbības komisārs, bet arī pārstāvēs Eiropas Komisiju Ārējo attiecību padomē.

Ārējās tirdzniecības padomi saskaņā ar Lisabonas līgumu vadīs augstā pārstāve Ārējo attiecību jautājumos Katrīna Aštone.

Attīstības sadarbības politikas mērķis ir palīdzības sniegšana trūcīgām un mazāk attīstītām valstīm Āzijā, Latīņamerikā un Afrikā ar mērķi veicināt ilgtermiņa sociālo un ekonomisko attīstību un sniegt ieguldījumu nabadzības mazināšanā. Līdz ar Lisabonas līguma spēkā stāšanos un Ārējo attiecību dienesta izveidošanu tiek stiprinātas Eiropas Savienības kā globāla spēlētāja pozīcijas pasaulē.

Eiropas Savienība ir lielākais donors jaunattīstības valstīm, katru gadu piešķirot 46 miljardus eiro, tas ir, 55% no visas pasaules sniegtās palīdzības.

Ministru prezidenta Valža Dombrovka ieskatā šīs atbildības jomas uzticēšana Latvijas pārstāvim liecina par EK pre-

zidenta Žozē Manuela Barrozu novērtējumu Andra Piebalga līdzšinējam darbam. Turklāt tā ir vēl viena iespēja stiprināt Latvijas pazīstamību starptautiskā līmenī un veicinās Latvijas pazīstamību arī tajos pasaules apgabalos, ar kuriem līdz šim sadarbība nav bijusi tik intensīva. Līdz šim Piebalgs bija ES enerģētikas komisārs.

Pēc Latvijas politiķu domām, šo lēmumu var vērtēt dažādi. Piebalga iegūtais portfelis ir ļoti svarīgs, taču iepriekšējais viņa portfelis bijis ietekmīgāks. Kopumā var teikt, ka iespēja Latvijai pārraudzīt šo miljardiem eiro vērtu jomu ir vērtējama pozitīvi. Andra Piebalga darbs būs koordinēt palīdzību Afrikas valstīm, kur Eiropas Savienība iegulda naudu skolās, slimnīcās, ceļos, energoinstallācijās u. c. Ja cilvēki Afrikā nedzīvos labāk, viņi meklēs citas vietas, kur dzīvot, un migrēs uz Eiropu. Būtībā šis attīstības politikas panākumi nozīmē migrācijas plūsmas samazināšanos.

Piebalgs atzīst, ka Latvijai līdz šim bijusi maza pieredze šajā politikā, un arī viņa profesionālā karjera bijusi maz saistīta ar šādiem jautājumiem. Nāksies

daudz ko apgūt no jauna. Attīstība ir nozīmīga joma, turklāt komisāra uzdevums būs arī aizstāt ES augsto pārstāvi ārlietās Katrīnu Aštonei ES vadītāju sēdēs. Latvijai Piebalgs palīdzēs, ja labi strādās, iegūstot politisku atziņību, un ja Latvijas vārds skanēs pasaulē.

Baltijas asamblejā

Saeimas priekšsēdis Gundars Daudze 27. novembrī, Lietuvas Seimā uzrunājot Baltijas Asamblejas 28. sesijas delegātus, akcentēja šī Baltijas valstu parlamentāriešu foruma nozīmi un nākotnes izaicinājumus. „Baltijas Asambleju gandrīz pirms divdesmit gadiem radīja mūsu kolēģas - Baltijas valstu parlamentu deputāti, lai vēl jauno demokrātiju balss tiktu sadzirdēta pasaules mērogā. Tagad situācija ir mainījusies, ir mainījusies arī Baltijas Asamblejas loma. Pirms divdesmit gadiem galvenais bija pievērst Baltijas valstīm starptautisku uzmanību, bet šobrīd mēs runājam par konkrētiem starpparlamentu sadarbības rezultātiem sasniedzamiem mērķiem,” teica Saeimas priekšsēdis.

Ziņas sakopojis P. Karlsons

NEDĒĻAS NOTIKUMU CHRONIKA

1. decembrī stājās spēkā jaunais Eiropas Savienības darbības pamatprincipus rēgulētājs Lisabonas līgums. Šo līgumu devē par jaunu ES konstitūciju. Tas paredz jaunas pilnvaras parlamentam, iespēju izstāties no savienības un arī jaunus amatus ES vadībā.

Londonā (Eiropas Rekonstrukcijas un attīstības bankā - ERAB) atklāja Baltijas ceļu 20. gadskārtai veltītu ceļojošo fotoizstādi *Baltic Way That Moved the World*. Sarīkojumā piedalījās Liebritānijas valsts un nevalsts institūciju, akadēmisko aprindu, kā arī Baltijas kopienu pārstāvji.

Latvijas Zinātņu akadēmijas Lielo medaļu par izcilēm radošiem sasniegumiem zinātnē saņēma Latvijas Organiskās sintezes institūta direktors, akadēmiķis Ivars Kalviņš. “Labākais ķīmiķis starp daktejiem un labākais dakteris starp ķīmiķiem,” - tā Kalviņu raksturo viņa kolēģas.

Latvijas vēstnieks ASV Andrejs Pildegovičs, Ārlietu ministrijā tiekoties ar uzņēmējiem, aicināja Latvijas uzņēmējus plašāk izmantot Latvijas priekšrocību būt transita posmam ASV armijas apgādei Afganistānā. ASV Latvijā ir skaidri iezīmējusi pasaules kartē, norādot uz mūsu valsti kā ziemeļu transporta koridoru.

Latvijas Studentu apvienība aicināja visu augstskolu studentus, mācībspēkus un zinātniskos darbiniekus 1. decembrī doties gājienā no Ministru kabineta uz Saeimu, lai dienā, kad Saeimā tiek apstiprināts 2010. gada budžets, paustu nostāju – financējuma samazinājums augstākajai izglītībai un zinātnē nav pieļaujams.

Administratīvā rajona tiesa izskatīja Tautas partijas un KNAB strīdu nolēma, ka TP valsts budžetā jāatmaksā priekšvēlēšanu laikā pretlikumīgi saņemtie un iztērētie finanču līdzekļi 1,027 miljonu latu apmērā. TP tiesā apstrīdēja KNAB lēmumu, ar kuŗu tai uzdots ieskaitīt budžetā 235 856 latus - summu, kas pārsniegusi pieļaujamo priekšvēlēšanu izdevumu apjomu, un 791 510 latus - summu, ko KNAB atzinis par neatļauti saņemtiem ziedojumiem un dāvinājumiem.

Satversmes tiesa pensiju neindeksēšanu atzinusi par pamatlikumam atbilstošu. Valsts pensijas 2009. gadā netiks pārskatītas.

Bezdarba līmenis Latvijā novembra beigās sasniedzis 15% no ekonomiski aktīvajiem iedzīvotājiem. Oktobra beigās tas bija 14,1%. Uz vienu vakanci patlaban kandidē aptuveni 90 bezdarbnieku.

Pēc laikraksta *Vesti* sniegtās informācijas Rīgas pilsētas galvas Nila Ušakova pārstāvētā partija *Saskaņas centrs* noslēgusi sadarbību ar Krievijā valdošo politisko spēku *Vienotā Krievija*. Vienošanās par sadarbību parakstījis SC Saeimas frakcijas priekšsēdis Jānis Urbanovičs un Krievijas Valsts domes spikers Boriss Grizlovs.

27. novembrī agri no rīta Liepājas tuvumā pie Akmeņraga uz sēkļa uzskrēja Polijas kuģis *Romanka*. No sēkļa nocelt kuģi izdevās 29. novembrī. Glābšanas darbus traucēja nelabvēlīgie laika apstākļi. Kuģis nogādāts Liepājas ostā.

Ar jaunās gripas A (H1N1) izraisītajām komplikācijām Latvijā miruši vēl četri cilvēki. Kopumā valstī pēc saslimšanas ar šo gripu miruši septiņi cilvēki.

LETA
nacionālā ziņu aģentūra

Sāc rītu ar Preses apskatu!

- ◀ Latvijas preses publikāciju anotācijas
- ◀ jaunākās valūtas un laika ziņas
- ◀ nozīmīgākie dienas notikumi
- ◀ šodienas jubilāri

Apskatu Jums izdevīgā veidā - internetā vai e-pastā piegādāsim katru darba dienu līdz plkst. 9:00

Vairāk par pakalpojumu vari uzzināt: www.leta.lv
LETA, tālr.: +371 67222509, e-pasts: marketing@leta.lv

LAIKU UN VIETU MIJĀS

Stalinisms nav pārvarēts

VĒROJUMI UN PĀRDOMAS

Tomasa Manna un Gintera Grasa valodai raksturīgi ir gaļum gaļi vārdi. Viens no tiem, turklāt nozīmīgs un ietilpīgs, ir *Vergangenheitsbewältigung*, t.i., pagātnes pārvarēšana. 1945. gada vasarā, pēc tam kad nacistiskā Lielvācija bija kapitulējusi, telpā starp Elbas un Reinas upi, kuŗa sarkanarmijas tanku divīzijām nebija sasniedzama, Rietumu sabiedroto militārā administrācija ņēmas "atradināt" vāciešus no 12 gadu laikā iepotētās nacistiskās un rasistiskās ideoloģijas sārņiem. Notika t.s. denacifikācija, 1949. gada maijā izveidojās īstēni demokrātiska *Bundesrepublik Deutschland*, un nākamajos gadu desmitos šis valsts pamattautas lielum lielā vairākuma mentālitate mainījās līdz pamatiem. 2006. gada pasaules futbola čempionāta laikā pasauli pārsteidza un iepriecināja jaunais vācu patriotisms: lepnums par savu demokrātisko tēvzemi, Eiropas Savienības un NATO dalībvalsti, kur pamatvērtības cieši savienojas ar cilvēktiesībām un kultūras plauksme nav iedomājama bez vārda un jaunrades brīvības. Vācijas pilsoniskajā sabiedrībā nacisms un rasisms ir absolūts *tabu*. Jebkuŗas labējā ekstrēmisma atraugas sastop spontānu pretsparu un nosodījumu. Tagad Vācija "savu" hitlerismu

pārvarējusi, bet Krievija "savu" stalinismu, kas zvēriskuma ziņā ir vismaz tikpat nešpetns, ne tikai nav pārvarējusi, bet zināmā mērā, var teikt, pat lolo.

Timekļa portālā www.opendemocracy.net bija lasāms lielisks Arsenija Roginska raksts *Romanticizing Stalinism*. Autors, biedrības *Memorial* valdes priekšsēdis, uzsvē, ka mūsdienā Krievijā grāmatnīcas ir pilnas ar *poststalinisku* literatūru: romāniem, publicistikai un **pseudovēsturi**. Socioloģiskās aptaujas liecina, ka mūsdienā Krievijā Staļins ne-mainīgi tiek vērtēts kā **viena no trijām izcilākajām** visu laiku personībām.

Mūsdienā Krievijā daudz runā par stalinisma **upuŗiem**, bet izvairās runāt par stalinisma **noziedzumiem**, jo sabiedrībā trūkst vienprātības šī režīma akciju izvērtēšanā.

Krievijas Federācijā nav izsludināts neviens tiesisks dokuments, kuŗā valsts terors būtu kvalificēts par noziedzumu. Mūsdienā Krievijā **nav bijis nevienas prāvas**, kur tiktu apsūdzēti tie, kas īstenoja stalinisko teroru.

Arsenijs Roginskis min kādu Krievijas situācijas īpatnību: grūti atšķirt bendes no upuŗiem. 1937. gada augustā, piemēram, kompartijas apgabala komiteju sekretāri visi kā viens parakstīja nāves spriedumus, bet 1938. gada novembrī puse no tiem jau tika paši nošauti.

Arsenijs Roginskis piebilst: atšķirībā no nacistiem, kuŗi galvenokārt slepkavoja "ārzemniekus" – poļus, krievus un Vācijas židus (kas nebija gluži "savējie"), "**mēs galvenokārt slepkavojām mūsu pašus laudis, un mūsu pašapziņa atskāš šo faktu akceptēt**".

Timekļa portālā www.duel.ru lasāms kaut kas tāds, kas noteikti interesēs *Laika* un *Brīvās Latvijas* lasītājus:

Ļeņingradas apgabala NKVD (t.i., čekas) pārvaldes priekšnieks L. Zakovskis, 1937. gadā runādams šī apgabala partijas konferencē, teica: "Slepkavības, sprādzieni, noindēšana, apmelojumi - tie visi ir ieroči no ārvalstu izlūkdienestu arsenāla. Tos pašus ieročus lieto trockisti, zinovjēvi, bucharinieši un citi mūsu zemes nodevēji (...). Ienaidniekus mēs neliksim mierā - izskaudīsim, sakausim un iznīcināsim viņus līdz galam."

Kas ir biedrs Zakovskis? Lūk, izziņa: "Zakovskis Leonīds Michailovičs (īstais vārds un uzvārds - Heinrichs Ernestovičs Štubis), latvietis, dzim. 1894. gadā, Kurzemes guberņas Rudbāržos, viens no valsts drošības organu vadītājiem, 1. pakāpes valsts drošības komisārs. Pēc S. M. Kirova noslepkavošanas 1934. gada 10. decembrī iecelts par Ļeņingradas apgabala NKVD pārvaldes priekšnieku. Apcietināts 1938. gada aprīlī. Izmeklēšanas gaitā

atzīts par vainīgu kontrrevolūcionāras organizācijas radīšanā NKVD ietvaros, kā arī spiegošanā par labu Vācijai, Polijai, Anglijai. PSRS Augstākās tiesas militārā kolēģija 1938. gada 29. augustā piesprieda viņam nāves sodu. Nošauts."

Tā bija viena no stalinisma izpausmēm un īpatnībām.

29. oktobrī Krievijas formālais valsts galva - prezidents Dmitrijs Medvedevs, acimredzot vēlēdamies pasaules acis izskatīties pēc liberāla, savā *videoblogā* pauda viedokli, ka cīņa pret vēstures viltošanu attiecināma ne tikai uz mēģinājumiem revidēt Lielā Tēvijas kara rezultātus, bet arī uz masveida represiju periodu Padomju Savienībā. Nevajagot attaisnot tos, kas iznīcināja savu tautu. "Esmu pārliecināts, ka nacionālo traģēdiju piemiņa ir tikpat svēta kā uzvaru piemiņa," teica Medvedevs, gan piemetinot, ka "Staļina noziedzumi (bravo! - F.G.) nespēj mazināt varoņdarbus, ko veica tauta, kuŗa izcīnīja uzvaru Lielajā Tēvijas karā, padarīja mūsu zemi par varenu industriālu lielvalsti, pacēla līdz pasaules līmenim mūsu rūpniecību, zinātni, kultūru."

Šim negaidītajam Medvedeva žestam uz pēdām sekoja neostalinistu pretspars. Maskavas melnsimtnieckajā nedēļas laikrakstā *Zavtra* publicists Deniss Tukmakovs savam rakstam devis virsrakstu *Prezidents pazūd*. „Baismā nakti pirms *helovīna* prezidents Medvedevs nolēma pastāstīt jauniem cilvēkiem, kas ir represijas”, piesaucot Solženicina (Tukmakova izpratnē - nožēlojama

nodevēja) vārdu un apgalvojot, ka "nekas nav stādāms augstāk par cilvēka dzīvību".

Tukmakovs baigi (baismi?) saustis. Viņš vaicā - vai tad Medvedeva kungs ir romantisks dzejnieks, iebiedēta namamāte, iemilējis jauneklis vai filozofs, kas apbrīno pasaules harmoniju? Nē, šos vārdus prezidents teicis vienā no drāmatiskākiem Krievijas vēstures brīžiem. "Un, ja prezidentam ir taisnība, ja nav nekā augstāka par cilvēka dzīvību, tad arī Krievijas nav. Arī nācijas nav. Arī Dieva nav," drūmi deklarē Tukmakovs. Viņaprāt, ja Medvedevam ir taisnība, tad "izgaist arī jebkuŗi abstrakti jēdzieni - "vara", "Kremlis", "prezidents". Jūsu nav, Medvedeva kungs!"

Tukmakovs netic, ka varoņdarbus, ko cildina Medvedevs, veikusi "tauta" viena pati - bez **vadoņa**, bez **partijas**.

Medvedevs faktiski aplicina - kamēr viņš ir prezidents, represiju nebūs. Taču represijas vajadzīgas, uzsvē Tukmakovs, un, ja Krievijā ir miljons korumpēto, tad šie ļaudis arī turpmāk dzīvos zaļi tikai tāpēc, ka Medvedeva kungs baidās no vārdiem "miljons represēto".

Sodam, kas gaida tos, kuŗi nodevusi Krieviju līdz katastrofai, jābūt neizbēgamam, skaidro Tukmakovs: mikstāulība būtu nevietā.

Stalinisms Krievijā nav pārvarēts, kamēr **miljons represēto** daudziem šķiet *gaišās nākotnes* ķīla.

Franks Gordons

Tūrisma attīstība: kā jau vienmēr

Šajās dienās Latvijā vai, precīzāk sakot, Rīgā ir sākusies jauna tūrisma veicināšanas kampaņa. To sauc *LiveRiga* (izpratne dalās, vai ir domāts acinājums dzīvot Rīgā vai arī jēdziens „dzīvā Rīga”, – viss ir atkarīgs no tā, kā vārdu *live* izrunā angļu valodā, un dzirdēti ir abi varianti). Programmas mērķauditorija – tā teikt, tuvākās ārzemes. Lietuva, Igaunija, Zviedrija, Somija, Vācija, Krievija. Sabiedrībai stāstīts, ka mērķis, starp citu, ir tās tūristu proporcijas samazināšana, kuŗa sastāv no Lielbritānijas vecpuišiem un viņu trakulīgajām ballītēm. Kā zināms, šie nav ļaudis, kas allaž ievēro visaugstākās pieklājīgas uzvedības normas, un tāpēc Rīga tagad meklēs citus tūristus.

Taču kampaņa nav bez savām problēmām. Pirmā no tām saistās ar „savējo” būšanu, par ko esmu rakstījis jau ļoti sen. Latvijā ar tūrisma saistītu organizāciju netrūkst. Ir Tūrisma attīstības valsts aģentūra, ir Rīgas Tūrisma aģentūra, ir Rīgas Tūrisma koordinācijas un informācijas centrs. Taču ar visām minētajām iestādēm ir viena „problēma” – nevienā no tām neestrādā Rīgas pilsētas galvas vietnieka „Aināra Šlesera cilvēki”. Tāpēc ar A. Šlesera svētību rudenī izveidota vēl viena organizācija – Rīgas Tūrisma attīstības birojs. To dibinājis Rīgas dome, aviosabiedrība *airBaltic*, Latvijas Viesnīcu un restorānu asociācija un Latvijas Tūrisma aģentūras asociācija. Par biroja vadītāju kārtejo reizi pat bez vismazākās pievēršanās tādām jēdzieniem kā atklāts konkurss iebidīts *airBaltic* izpild-

direktors Bertolts Fliks - viens no A. Šlesera „savējiem”. Un punkts.

Par B. Fliku vispār ir īpašs stāsts. Latvijā amatpersonas uzņēmumos, kuŗos valstij pieder vairākuma daļa, skaitās valsts amatpersonas, un šīm personām katru gadu jāiesniedz valsts amatpersonas deklarācija, kuŗā uzrādīti visi ienākumi, parād-saistības u.tml. B. Fliks ilgus gadus par to tielējās, sakot, ka viņam - ārzemniekam un Vācijas pavalstniekam - šādi noteikumi nebūtu jāievēro, lai arī viņa vadītajā aviosabiedrībā valstij pieder daļu vairākums. Citiem vārdiem sakot – B. Fliks ir kaut kas īpašs un ārpus kārtas. 23. novembrī Rīgas Apgabaltiesa beidzot šai patvaļai pielika punktu, nepārsūdzamā kārtā pieņemot spriedumu, ka konkrētais cilvēks tomēr ir valsts amatpersona ar visu no tā izrietošo.

Taču jautājumi par viņu tāpēc nebeidzas. Tāpat kā ļoti daudzas aviosabiedrības pasaulē, *airBaltic* slikt zaudējumos. Lai arī pasažieru un it īpaši transita pasažieru skaits ievērojami pieaudzis, *airBaltic* sevi pozicionē kā zemo cenu aviosabiedrību, un masīvi ienākumi tās kasē neiebirst. Piedevām aviosabiedrība joprojām izmanto pirms laba laika un par ļoti dārgu maksu iepirkto degvielu. Vārētu nodomāt, ka šādam cilvēkam pamatdarbā ir pietiekami daudz darāmā, lai neuzņemtos atbildību vēl par visnotaļ apjomīgu pašvaldības organizāciju. Latvijā vārētu nodomāt daudz ko, reālijas nūdien ne vienmēr tiek ievērotas.

Jautājumi sakarā ar *LiveRiga* kampaņu radušies arī citu iemeslu pēc. Pirmkārt, runa ir par tās budžetu – jau pirmajā gadā apaļš miljons latu,

visas kampaņas laikā pieci miljoni. Te atkal jālieto vārdi „varētu nodomāt” – šajā gadījumā par to, ka ekonomiskas krīzes apstākļos Latvijas galvaspilsētai noteikti būtu daudz citu vajadzību, ko nosegt ar šiem miljoniem. Piemēram, samaksāt apkures pabalstus pilsētas trūcīgajiem iedzīvotājiem, jo ziema tuvojās aukstiem vien. Bet tādi jēdzieni kā trūkumcietēji un viņu problēmas ar dzīvokļa apkurināšanu nav, tā teikt, seksīgi, un Aināram Šleseram nepavisam. Miljoni tomēr tiks izdoti tūristu vilināšanai.

Kā tas tiks darīts? Arī te ne jau viss ir īpaši pozitīvi. Arī aģentūra, kas tika izraudzīta kampaņas veidošanai, tika sameklēta bez jebkāda konkursa, pietiekami daudzus Latvijas reklāmas un sabiedrisko attiecību speciālistus atstājot ar gaŗu degunu. Sa-cīts, ka izraudzītā ir vācu firma, un jautāts, kas tad izstrādājis kampaņu. B. Fliks atbildēja šādi: „Es nezinu, un, ja arī zinātu, jums es to nestāstītu.” Tātad – atkal jau prātam neaptverama bezkaunība. Pašvaldības veidota aģentūra, un tāda slepenība?! Tiesa, iespējams, ka B. Flika negribīgums saistāms ar kampaņas profesionalitāti vai, pareizāk sakot, ar tās trūkumu. Lozungs kampaņai par Rīgu, lūk, ir šāds: *Easy to Go. Hard to Leave*. Tātad – viegli apmeklēt, grūti aizbraukt. Nelaime te divējāda. Pirmkārt, *easy to go* nav pats veiksmīgākais jēdziens, jo angļu valodā vārds *go* tomēr vairāk saistās ar aiziešanu, nevis atnākšanu. Taču pirmais izplatītāis lozungs variants bija mazliet citāds: *Easy to Go. Hard to Live*. Tātad – viegli apmeklēt, grūti tur dzīvot. Angļu valodā ir tāds jēdziens, kā *Freudian slip* – tiek pateikts ne isti

vajadzīgais, bet pateiktais tomēr ir aktuāls. Doma, ka Rīgā patlaban nav viegli dzīvot, ir patiesa diezgan daudziem cilvēkiem. Taču tas, protams, nav reklāmas sauklis tūristu pievilināšanai.

Jādomā arī par to, kāds būs minēto miljonu efekts. Viens no kampaņas centrālajiem elementiem ir apgalvojums, ka tieši Rīgā pirmoreiz esot veidota Ziemsvētku eglīte mūsdienā izpratnē. Par to sarosījušies kaimiņi igauņi ar pārliecību, ka nē, pirmā Ziemsvētku eglīte bijusi Tallinā un krietni agrāk nekā Rīgas eglīte, ja tāda vispār bijusi. Par to var pasmaidīt, bet ir arī nopietns jautājums – vai tas, ka pilsētā ir cēlusies Ziemsvētku eglīte, būs kaut kas tik pievilcīgs, kas ārvalstu tūristiem tiks tūlīt sapakot čemodānus un meklēt aviobiļetes? Diez vai. Protams, Rīga nav bez sava šarma. Mums ir skaistā, sirmā vecpilsēta. Mums ir muzeji (par kuŗiem, starp citu, augstprātības etalons B. Fliks kampaņas preses konferencēs laikā paziņoja, ka 90 procenti muzeju būtu slēdzami, jo tie esot „gaŗlaicīgi”). Sezonas laikā nav neviena vakara, kad kaut kur Rīgā nebūtu pasaules klases mūzikas koncerta – opera, filharmonija, kuŗi, solisti. Visa tā ir papildnam. Arhitektūras interesenti bauda patiesu jūgendstila pērli, kāda citur Eiropā grūti sameklējama.

Taču ziemā Rīga tomēr ir arī tumša un ne vienmēr pavisam patīkama. Ja list, tad jābrien pa peļķēm, ja snieg, tad jāmicās pa putru, no jumtiem var virsū uzgāzties ledus (arī par to esmu rakstījis citreiz – mūsu Aizspoguļijā jumta tīršana ir dārgāka par sodu, kas jāmaksā, ja no saimnieka jumta kādam virsū uzveļas ledus blāķis). Piedevām ir arī tas, par ko rakstīju pirms pāris nedēļām, –

tūristus Rīgā uz nebēdu apšņāpj ir dažs labs taksometra šoferītis, ir dažs labs krogs. Par to nu varam būt pārliecināti – katrs aprķrķtais tūrists Latvijai un Rīgai ir reāla antireklāma, un Latvija tomēr nav automātiski tā valsts, kuŗa visbiežāk parādās tūristu radarā, kad viņi domā par ceļošanu. Drošs neesmu, bet jūtos visnotaļ pārliecināts, ka tūristi Rīgā lielākoties ierodas plašākas ekskursijas ietvaros – vienu dienu Tallinā, vienu dienu Rīgā, vienu dienu Viļņā u.tml. Nu nav mūsu galvaspilsēta ne Londona, Parīze, ne Roma vai Ņujorka, kur var klimst nedēļām ilgi un divreiz neredzēt vienu un to pašu.

Protams, ar to es negribu teikt, ka tūristus šurp vispār nevajag acināt. Arī vienas dienas laikā tūrists kaut kur paēd, kaut ko apmeklē, varbūt kaut kur izguļas, un visur viņš atstāj kaut kādu naidiņu. Taču pašreizējā tūrisma attīstības programma ir chrestomatisks piemērs tam, kā mūsu valsts „darbojas”. Savējie visur. Naudas summa, ko, visticamāk, nāksies ar seno latviešu pārliecību nosaukt par lielu brēķu, mazu vilnu. Apšaubāms profesionalisms. Vārdu sakot – kā jau vienmēr. Vārdu sakot – diez kas nav.

Taču, nobeidzot šīs nedēļas sleju, gribu tautiešiem arī vēlēt visgaišāko Adventa laiku. Kā allaž, vēlos lasītājus mudināt, lai viņi padomā, vai šajā sezonā nevarētu arī palīdzēt kādam Latvijā. Paskatieties portālu Ziedot.lv. Sameklējiet laikraksta *Neatkarīgā Rīta Avīze* mājaslapu www.nra.lv, augšējā stūrī pa kreisi ir ikona „Karsto vēstuļu laiks”, kur ļaudis raksta par to, ko viņiem Ziemsvētkos gribētos saņemt. Varbūt varat kaut ko no tā piegādāt. Šis ir milestības laiks. Paldies jums visiem!

Kārlis Streips

MAZIE PUNKTI LATVIJAS KARTĒ

Koknese un koknesieši

Par mūsu Dievzemīti kāds mākslinieks reiz teicis: Latvijā var nostāties jebkurā vietā un vilkt laukā otas! Daugavas vilņu zilums, pienbaltā migla, krasta gleznaino ainavu atspīdums – šie skati allaž uzpeld atmiņā, domājot par Koknesi. Netālu no Kokneses pilsdrupām, mūsu tautas vēstures līdzgaitniecēm, top jauns vēstures liecinieks *Likteņdārzs*.

Sasniedzot Koknesi, ceļiniekam tūlīt ir skaidrs, ka leģendas tēlam Koknesim par šo vietu nav jākaunas – centrs ap šoseju izveidots plašs, it kā jebkuŗu brīdi teiksmu varonis gaidāms ar simtgadīgu koku nesienu pār muguru. Kolchozu laikos celtās mītnes sagrupētas glītās rindās, daudzstāvu nami saprātīgi pagriezti leņķī pret valdošajiem vējiem, lai mazo dzīvokliņu iemītniekus ziemēritenis nenosalde.

Pie autobusa pieturas *Laimdota* pamanām uzrakstu *Raģāļu krogis*, turklāt tā reklāmā izcelti divi nopietni vārdi: PIENS un MAIZE (cik krodziniēks apziņīgs – aicina ceļotāju ne tikai kādu mirkli pasēdēt siltumā, bet arī atcerēties mājās palicējus!). Šolaiku Latvijas šoseju uzbūvētie pavadoņi lielveikali te no centrālās maģistrāles atbīdīti pie-

Inese Kāpiņa (labā pusē) gadatirgū sarunājas ar klienti

klājīgā attālumā: sak, te jau esam, bet nelecām acīs kā pirmie un galvenie! Cauri Koknesei braucot, ātrums jāsamazina, lai var izlasīt norādes, kādus vēsturiskos objektus šeit iespējams apskatīt. Ekskursantam tūlīt ir skaidrs, ka te var pavadīt veselu dienu! Tieši tā koknesieši arī iecerējuši.

Taču šoreiz iegriezīsimies jaunajā viesu namā „Mazā kāpa”. Tajā var pārnakšņot 26 viesi, semināru telpa paredzēta 35 dalībniekiem, arī viesību zālē 35

vietas. Šeit var palaiskoties pie kamīna, izkarsēties pirtī, romantikas meklētājiem ir iespēja uzslīst teltīs un izmantot piknika vietu. Šie fakti nevienu nepārsteidz, un Latvijā viesu namu tagad netrūkst! Kas cilvēkus pievelk šai vietai, kas liek lieliem ekskursantu autobusiem iegriezties zemesceļā, ko sauc arī par Zemeņu ielu, un no tās meklēt mazo Lakstīgalu ieliņu? Šis viesu mājas reklamā ietverta tās pamatbūtība. Jaukajā reklāmlapiņā

lasāms: „Laipni lūdzam Ineses Kāpiņas amatu, atpūtas un mācību centrā. Piedāvājam ekskursiju ar līdzdarbošanos radošajā darbnīcā grupās līdz 40 cilvēkiem.”

Latvijā netrūkst vietu, kur ekskursants var izmēģināt spēkus peintbolā, doties izjādē ar zirgiem, bet nodarboties ar ādas apstrādi Inese Kāpiņa, iespējams, piedāvā vienīgā. Mēs esam aizmirsuši, ka cilvēka pirmais apģērbs tika „novilkts” no zvēra muguras, ka pirmie pavedieni vērti un mezgli sieti no kaltētām zarnām un ādas strēmeliēm. Inese visu to rosina atcerēties, un viņas viesu mājā ciemiņi tā aizraujas, ka vārdu tiešā nozīmē zūd laika sajūta. Ekskursanti saņem darbarīkus un ādas gabaliņus, no kuŗiem meistaro visu, kas vien ienāk prātā: grāmatzīmi, jostiņu, somiņu, vācelīti, servješu trauku utt. Grūti pat noticēt, ka cilvēks ar elementārām prasmēm dažu stundu laikā var paveikt tik daudz! Te nu vietā skaistais teiciens par ābeci, kas ir visu sašņiegumu pamatā. Arī ādas apstrādes ābece nav grūta, bet vajadzīga liela pacietība, un, protams, kā jau ikviens amats, tas ir noslēpumu pārbagāts.

Atcerēsimies, ka Anšlavs Eglītis pusi dzīves veltīja, lai uzminētu liela mākslinieka dota padoma praktisko risinājumu: kā saga-

tavot emulsiju gleznu pamatnes iebiecināšanai. Viņš bija izmēģinājis neskaitāmus variantus, bet īstais nedevās un nedevās rokās. Protams, tādu ādas apstrādes meistari, kāda ir Inese pati (viņa darina jostas, somas, fotoalbumu vākus, viesugrāmatas), izkonkurēt būs grūti, bet katrs īsts meistars ir ieinteresēts, lai viņa amatam būtu turpinātāji un novērtētāji, lai cilvēki, kuŗi pieraduši pie lētu mantu pārprodukcijas gadatirgū, īstu ādas jostu rokās paņēmuši, nešausminātos: vai, cik dārga!

Kokneses simpātiskā amatniece Inese Kāpiņa vislielāko pateicību pelnījusi par daudzū bērnu un pusaudžu apmācīšanu. Ir taču skaidrs, ka krietns amatnieks izdzīvos pat krīzes laikā. Kopā ar Latvijas Lauku sieviešu apvienības amatniecēm Inese rādījusi savus darbus lietiskās mākslas izstādēs arī daudzās kaimiņvalstīs. Acīmredzot lielu darbu darītājs – Koknesis – viņu spārnojis arī viru darbiem, jo uzcelt viesu māju un būt par tā saimniecei nav joks. Tiem, kuŗi Ineses saimniecību vēlas apskatīt, varam pateikt ceļu: Koknesē, pabraucot gaŗām Raģāļu krogam – pa kreisi un vēlreiz pa kreisi! Nomaldīties nebūs iespējams – katrs koknesietis parādīs īsto pusi!

Anita Mellupe
Astra Moora

LATVIEŠI AUSTRĀLIJĀ

Sidnejas Latviešu jauktā koŗa jubilejas koncerts

Sešdesmit gadi cilvēka dzīvē ir vēŗā ņemams gaŗu skaits. To pašu var attiecināt arī uz kādas organizācijas darba posmu. Šā gada 11. oktobrī Sidnejas jauktais koris svinēja savu 60 gaŗu jubileju. Viņi to darīja dziedot, jo latvieši dzied priekos un bēdās un arī tad, kad sirds ir rāma. Skatuve spoŗi izgaismota – gaismā spīd skaitlis 60 un koŗa emblēma. Diemŗēl Latvijas valsts karogs, kas piestiprināts skatuves malā, bija atstāts tumsā. Vīrs skatuves, kā vienmēr, spoŗi spīdēja Latvijas Valsts ģerbonis. Skatuvē raibumu ieviesa koris: dāmas karmīnsarkanās, gaŗās kleitās, kungi smokingos, baltos krekļus rotāja tumšsārti „taurenīši”.

Programma šoreiz gaŗa, varbūt pat mazliet par gaŗu. Mēdz teikt, ka laba daudz nevajag. Pirmā dziesma bija Emīļa Mengaiļa *Dāvida 19. dziesma* (Bībeles teksts), sekoja Helmera Pavasara *Lūŗšana par dzimteni* (Elvīra Vankina), Volfganga Dāŗziņa *Birŗēm rotāts* (Kāŗlis Jēkobsons), Ērika Ozoliņa *Dzimtenē* (Aspazija), Imanta Saksa *Pie Staburaŗa saule riet* (Ilze Kalnāre), Anŗa Sirmā *Tēŗzemei* (trūkst autora vārda).

Pirmo daļu beidza ar Raimonda Paula *Vivat Latvia!* (Jānis Peters). Otrā daļā skanēja tautsdziesmas: *Dzied māsiņa* – Miervalŗa Ziemeŗa aranŗējums. *Kas tie tādi* (Jēkabs Graubiņŗis), *Cirvi cirtu ozolā* (Ruta Broŗe), *Lakstīgala kroni pina* (Arvīds Ŷilinskis), *Aiz upītes es uzaugu* (Andrejs Jurjāns), *Gula meitīna* (jaunieŗu koŗa

„Balsis” salikumā). Tautsdziesmas papildināja vijoles (Vēsma Upeniece) un čella (Kaija Upeniece) skaņas.

Treŗo daļu ievadīja jauno, talantīgo mākslinieŗu – Vēsma Upenieces un Kaijas Upenieces solo priekŗnesums. Viņas atskaņoja tautsdziesmas *Mēness ņēma saules meitu* un *Neviens putniņŗis*.

Koncerta izskaņā koris dziedāja astoņas tautsdziesmas: *Ziedi, ziedi, rudzu vārpa* (Dace Aperāne), *Tumsa, tumsa, kas par tumsu* (Jānis Norvilis), *Puiŗi, puiŗi, rudens nāca* (Romualds Jarmaks), *Kuŗŗ putniņŗis dzied tik koŗi* (Jānis Kalniņŗis), *Čuŗi, mana līgaviņa* (Andrejs Jurjāns), Irēne Pakalna (diriŗente) pūta stabuli: *Novij man, māmuliņa* (Zigmārs Liepiņŗis), *Bēdu, manu lielu bēdu* (Valters Kaminskis). Koncerts izskaņēja ar *Pūt, vējiņi!* (Andrejs Jurjāns).

Dziesmu atskaņojumā varēja atrast plūsus un minusus. Klausītāji bija atsaucīgi, daŗas dziesmas bija jāatkārto. Stipri jūtams soprānu trūkums. Jaunās eventulāŗas koristes balsis iznīeko, dziedot daŗādos ansambļīŗos. Būtu svētiģi, ja viņas pievienotos jauktajam korim. Vīru balsīm problēmu nav, kaut arī viņi kļūŗt vecāki. Tieŗi tāpēc jāapbrīno koŗa dāmas. Viņu dziedāŗana un cieŗā saistība ar kori ir godā ceļama. Jācildina arī diriŗente Irēne Pakalna, kas kori vada jau ilģus gaŗus. Daŗas koristes dzied kopŗ koŗa dibināŗanas dienas. Arī viņām pienākas gods un slava!

Pēc koncerta koristi un klausī-

Foto: Rūdolfs Nemme

Sidnejas latvieŗu jauktais koris svin jubileju

tāji pulcējas Māŗtiņa Siliņa zālē un baudīja koŗa dāmu sarūpētās uzkodas un atspirdzinājumus. Alfreds Siļķēns stāstīja par koŗa dibināŗanu un pirmajiem darba gaŗiem. Koŗa valdes priekŗnieks Uldis Miŗiņŗis teica paldies abām solistēm – Vēsmai un Kaijai Upeniecēm, klavieru pavadījumu atskaņotājai Sandrai Dragūnai un visiem, kas veicināja koncerta sekmīģu izdoŗanos.

Baltajā zālē bija skatāma koristu – gleznotāju darbu skate, un

lielās zāles aizmugures sienu greznoja koŗa dāmu sarūpētās fotogrāfiju klāsts. Par visu bija domāts. Jācer, ka neviens nebija aizmirsts. Lielos svētkos daŗkārt tā gaŗdās.

Kori apsveica Sidnejas Latvieŗu biedrības priekŗnieks Jānis Grauds un vīru koŗa diriŗente Daina Jaunbēŗziņa. Bija arī vairāki rakstveida apsveikumi. Koŗa dāmas, kas koŗa rindas kuŗlina kopŗ pirmās tā darba dienas, katra saņēma tumŗi sarkanu rozi.

Saule slīdēja aiz apvārŗņa, kad koristi un koŗa cienītāji sāka rosīties uz prom ieŗanu.

ŗie bija skaisti svētki. Paldies visiem, kas dzied un dzīvo latviski! Lai korim vēl būtu daudz baltu dieniņu!

*Dziedot dzimu, dziedot augu,
Dziedot mūŗu nodzīvoju,
Dziedot iet dvēselīte
Dieva dēlu dāŗziņā.*
(T. dz.)

Elga Rodze-Ķisele

(Turpināts no Laiks Nr. 46)

Un atkal tā pati vecā Sibīrija ceļojuma piezīmes, atmiņas un pārdomas

1949. gadā atveda vairākus simtus t.s. „otrreizējos” – dzīvus palikušos 1937./38. gada Lielā terora upuļus – krievus, bet galvenokārt ebrējus un arī bariņu latviešu jauniešu – otrreizējā noņemšanā. Starp tiem bija arī šo rindu autors.

1949. gadā kokrūpniecība Igarā tika nobīdīta otrā plānā. Galveno vietu ieņēma „Ziemeļu pārvalde”, būve Nr. 503 (tautā saukta par „piecsimt jautro”). Par šo dzelzceļu (Lielo Transpolāro maģistrāli) vēl šodien sabiedrībai ir zināms ļoti maz. Plāns tiešām bija grandiozs. Dzelzceļam bija jādublē Lielais Ziemeļu jūras ceļš, kas tajos laikos vēl bija nedrošs un darbojās nerēgulāri. 1947. gadā no Vorkutas-Kotlasas dzelzceļa maģistrāles sāka būvēt atzarojumu uz austrumiem, pāri Urālu kalniem, līdz Obas upei. No Salehardas pilsētas, Obas labajā krastā, šķērsojot purvaino Jamalo-Neņeckas tundru, dzelzceļam bija jāiet līdz Jeņisejas upei. Tieši uz Ziemeļu Polārā loka, Jermakovā, dzelzceļam bija jāšķērso Jeņiseja, tad pa Lejas Tunguskas, Viļujas, Aldanas un Indigirkas upes ielejām jāšķērso Kolima un Čukotka līdz Beringa jūras šaurumam, no kurā Aļaska jau „ar roku aizsniedzama”.

Par šī projekta grandiozumu var pārliecināties, ielūkojoties

“Mirusā ceļa” eksponāti

kartē, bet par tā idiotismu var spriest tikai tas, kam ir nācies iepazīties ar tām vietām un tiem apstākļiem un kas atceras to laiku tehniku. Šodien es dažās rindās pieminu šo dzelzceļu tāpēc, ka ne viena vien latvieša liktenis ir ar to saistīts un ne viena vien latvieša kauli guļ šī purvos nogrimušā dzelzceļa uzbērumā. „Mirusāis ceļš” – ar tādu nosaukumu pamestā Lielā Transpolāri dzelzceļa maģistrāle ir iegājusi Krievijas dzelzceļu vēsturē.

1951. gadā Ziemeļu pārvalde no Igaras pārcēlās 65 km uz

dienvidiem, kur kreisajā Jeņisejas krastā tieši uz Polārā loka tika uzcelta jauna pilsēta, Jermakova. 1953. gada martā nomira Staļins un viņa lolojums, viņa „gulbja dziesma” – dzelzceļa būve tika pārtraukta un pamesta. 1988. gadā ceļojums pa Mirušo ceļu un Mirušo pilsētu Jermakovu atgādāja fantastu aprakstītu klejšanu pa citplanētiešu atstātu noslēpumainu „zonu”. Tagad arī Igarā vietām atgādina kaut kādu fantastisku zonu, jo 1962. gadā nodega puse pilsētas un gatavās produkcijas – kokmateriālu

birža, kas aizņēma gandrīz tādu pašu platību kā pilsēta.

Diezin vai uz kādu citu vietu Krievijā es šogad būtu braucis, bet uz Igaru, uz Ziemeļiem, es nevarēju nebaupt. Iepriekšējā dienā pirms ceļojuma viens no mūsu cienījamākiem žurnālistiem man jautāja, vai uz Krieviju mani velkot kādas sentimentālas jūtas! Nekas tamliedzīgs! Pēc visa tur redzētā, izbūvētā un zaudētā? Nekādas siltas jūtas mani nesaista ne ar to zemi, ne ar to tautu, bet, manuprāt, jābūt diezgan apbrīnotam, lai nejustu vēlēšanos kādreiz aplūkot vietas, kur pavadīta krietna sava mūža daļa, lai redzētu, kas tur ir mainījies, salīdzinātu, novērtētu. Kaut vai parastas ziņkārības pēc. Bet galvenais – tur taču palika daudzi mūsu tautieši.

Bet ir jau arī kaut kas neizskaidrojams – ziemeļu nostalgija. Tai nav nekāda sakara ne ar kādu noteiktu zemi, ne tautu, ne valsti un ne smakas no sentimentālītātes. Ziemeļi ir ziemeļi. Vienalga, vai Taimira vai Karēlija, vai Polārie Urāli. Droši vien arī Aļaska un Čukotka, kur es gan neesmu bijis. Un es nevaru vienaldzīgi noskatīties uz tām šausmām, kas notiek Krievijas ziemeļu apgabalos. Es skatos sava Aļaskas drauga Venta Plūmes atsūtītās fotogrāfijas un video un ar sašutumu salīdzinu šausmīgos Krievijas ziemeļus ar Aļasku.

Laikam neviena no komunistiskās varas deportētajām tautām

nav tā izmētāta Sibīrijas plašumos kā latvieši. Latviešu kauliņi guļ Jeņisejas un tās pieteku un ezeru krastos no Krasnojarskas līdz pat Ledus okeanam. Un reti kuņam ir uzlikts krusts. Kādi gan krusti toreiz! Dažviet labi ja dažas pēdas izdevās izkalt mūžīgajā sasulmā. Un ezeros noslika un tundrā bez vēsts pazuda. Pirms divdesmit gadiem ceļojot pa Jeņisejas krastiem, redzējām Agapitovā zvēru izraknātās bedres, kuņās rēgojās pelēki cilvēku kauli. Bērnu kauli. Visu šajā reģionā bojā gājušo piemiņai tad nu mēs atvedām piemiņas plāksni uz Igaru.

1997. gadā Igaras muzeja teritorijā lietuviešu delegācija bija uzstādījusi piemiņas plāksni Igarā bojā gājušiem lietuviešiem. 1998. gadā blakus tai arī Igaras iedzīvotāji piestiprināja piemiņas plāksni politisko represiju upuriem. Tagad arī mūsu atvestā piemiņas plāksne ir piestiprināta līdzās pirmajam divām. Plāksnes atklāšanas un iesvētīšanas ceremonijā piedalījās arī Igaras muzeja līdzstrādnieki un citi kultūras un izglītības darbinieki. Tālajā, puspamestajā Ziemeļu pilsētā skanēja „Dievs, svēti Latviju!”

Mēs apmeklējām arī kapsētu, kur mūsu mācītājs iesvētīja mūsu ceļabiedres, Igarā dzimušās un tikai pēc neatkarības atgūšanas Latvijā pārbraukušās Nadeždas Novosjolovas mātes kapavietu.

Ilmārs Knaģis
(Turpinājums sekos)

Vārdi kā oļi, smilts, māls un dubļi

Gundega Repše, *Stāsti par mācekļiem*, SIA „Dienas Grāmata” izdevums, 2009. g., 175 lpp.

Mācekļi mēdz kļūt par savu meistaru, savu paraugu domu un darbu interpretiem, sistematizētājiem, populārizētājiem. Tūdaļ iedomājamies meistaru Jēzu un mācekli – ja arī ne vienu no sākotnējiem divpadsmit – apustuļi Pāvīlu. Ir, protams, gadījumi, kad sekotāji savus paraugus, ar kuņiem viņi aizrāvušies, pārprot un par tiem aizdomājas pavisam greizi. Šādiem pārpratējiem pievērsās Gundega Repše savā jaunākajā isās prozas grāmatā **Stāsti par mācekļiem**. Kā par pirmā stāsta „Magelāns” sieviešu kārtas stāstītāju, tā par pēdējā stāsta „Citi mācekļi” vīriešu dzimuma es-personu beigās nākas ar nožēlu teikt: „Nujā, viņi jau mācekļi

vien bija!” Tai pašā laikā nevar neapbrīnot šo mācekļu krāšņo, jau ar apsēstību robežojošos iztēli, kādai jābūt arī laba rakstnieka iztēlei.

„Magelānā” kafetērijas apkalpotāja aizraujas ar domām par regulāru apmeklētāju, īpatu svešiniekus, kas nekad ne vārdu nepasaka, tikai raksta un raksta burtnīcās, kuņas turpat kafetērijā pamet. Apkalpotāja burtnīcās savāc un izlasa, un to saturs ar vareno beigu efektu astotajā burtnīcā varētu būt patstāvīgs sacerējums ar burvīgi grodu sižetu. Taču pēdējās divās stāsta lappusēs nāk negaidīts apsviediens, kuņu no lasītāja sūdzēšanās, ka visa notikušā deklarē-

šana par sapni un pārāk traki aizsvīlūšos fantāziju ir nodēdēts un šablonisks risinājums, pasargā stāstītājas pētišana enciklopēdijā par Magelāna Mākoņiem pēdējā puslappusē. Sendienās rakstītāja sonetus ar kodu, Gundegai Repšei ir stāsts ar kodu.

„Citos mācekļos” tiešām pieminēti arī cita veida mācekļi, proti – pārakmeņojušies klinšu mācekļi slavenā Arizonas kanjonā, tomēr par galveno mācekli jāuzskata stāstītājs Kēlers, kas atkal lasa stāstu stāstā – savas simpatijas Māricas piezīmes par abu kopīgo ceļojumu uz Arizonu. Kēleram ir tāda pati krāšņa iztēle kā apkalpotājai „Magelānā”, un viņš iedomājas, ka viņa Mārica būs gājusi bojā virs Atlantijas okeana zibens nosistajā lidmašīnā Rio – Parīze. Šoreiz Māricas stāsts, sadiegts cieši kopā ar Kēlera atmiņām un pārdomām, patstāvīgi nav lasāms, visa sacerējuma forma ir komplicētāka nekā „Magelānā”.

Angļiem ir paruna par mežu un kokiem: reizēm esot grūti saskatīt visu mežu, ja pārlieka uzmanība tiek pievērstā atsevišķiem meža kokiem. Tomēr, lasot Gundegu Repši, bieži gadās, ka jāapstājas pie atsevišķiem viņas vārdiem un frazēm un tie jāapmīlo. Tā kā impresionistiskais stāstījums satura uztveri vietām vairāk, citviet mazāk apgrūtinā, izsekošana sižetam pat draud kļūt par sekundāru: tai jāatkāpjas stāstāmās vielas sīkdaļu – vārdu – priekšā. „Citi mācekļi” priekšpēdējā lappusē lasām:

„Vārds, protams, nekad nav īstenība. Bet tie vienmēr ir zem kājām kā ceļš, tāpat kā sikie oļi, smilts, māls un dubļi. Bez ceļa arī īstenības nav. Nav jāniecina ceļa sastāvdaļas...” Un Gundega Repše vārdus ne vien neniecina, viņa tos cildina.

Mūsu rakstniecībā ir sena tradīcija atļauties valodas īpatnības un kļūdas ielikt personāža mutēs atkārtotā runā, bet autora paša tekstam jābūt nevainojamā literārā valodā. Gundegai Repšei labpatiek veidot valodisku „totālu bzdīnksu”, nešķirojot, vai īpati izsakās un īpatiem vārdiem domā literārs tēls jeb vai tas ir autors pats. Sastopam tādas veidojumus kā *kaut kādīgi, akal, tagadīn, visriņķi, tambrīžam, diesi* (no *diezin*, t. i., Dievs vien zina), *kas i ko?, redz ku Rota ar Žubiti!*, vārdsakot nedodiev... izteiksmes daudzveidības cienītājiem teko nopriecāties gana. Mūsdienu švaukstēšanās ar anglicismiem pakariķēta ar tādiem vārdiem kā *dizāsters un dedends*, bet, nopietni runājot, jāuzslavē autore par džinu pieminēšanu Latvijā iegājušos džinsu vietā. Ir sava tiesa svešvārdu: *anfilāde, markizets, morda* (nav vārdnīcās!), *ripss...*

Gundegai Repšei patiek veidot vārdu sarakstus. Lai pateiktu, „visu, kas sievietes ir” (no drusku nīgra vīrieša viedokļa), viņai pietiek ar nedaudz vairāk kā diviem dučiem vārdu: „Nemšanās. Rūpēšanās. Dīdīšanās. Kārtošana. Plānošana. Rēķināšana. Uztraukšanās.” utt.

Rakstnieka materiāla lielāka sīkdaļa par vārdiem ir redzes gleznas, un arī te autorei patīk apturēt sižeta virzību uz priekšu, lai vienubrīd nodotos veselai redzes gleznu saraksta veidošanas orgijai: „Ko es tur ieraugu? Kristallisku ziemas ainavu ar melnām vārnām. Pielijušu vītoli pār nekustīgu ezera alvu. Ambrasdzelteno mātes segu. Apmākušos dienu, zem kuņas kupola balts fajansa trauks ar karstiem, sarkaniem vēžiem. Vēsi zilgana kāpostu lauka blāzmu oktobrī.” Un tā vēl kādas astoņas rindas uz priekšu!

Stāstos par mācekļiem ietverti septiņi prozas darbi un luga. Vēl vārdos nenosaukto stāstu virsraksti ir „Parā”, „Cik svarīgi būt Ernestam”, „Gaisa Īsinātājs”, „Izredzētie”, „Kiras Korintas prombūtne”. Lugas nosaukums ir: „Jūras velni”. Darbība notiek lauku mājās jūras krastā, un pēc tā, ka viena no personām runā par miličiem, šo vārdu tūdaļ izlabojot uz policistiem, vedas spriest, ka ir pirmais pēcpadomju laiks. Lugā darbojas 12 personas. Bezdarbīgais iesākums, kur Estere divu lappušu garumā lasa aklajam Geršvinam, „kuņš cenšas neaizmigt”, priekšā no grāmatas, liekas kā radīts, lai iemidzinātu arī publiku, bet drīz vien norises kļūst dzīvākas.

Dzird, ka „Jūras velnus” 2010. gadā iestudēsot Latvijas Nacionālās teātris ar režisoru Michailu Kublinski, pirmizrāde būšot februārī.

Eduards Silkalns

REPLIKA

Rainis par Kastaņolu

Rolfs Ekmanis *Jaunās Gaitas* 259. numurā komentē Gundegas Grīnumas grāmatu „Piemiņas paradoksi” (Latvijas Universitāte. Folkloras un mākslas institūts. Letonika. 1909), brīnoties, ka Kastaņola dēvēta par Kastaņolu. Protams, var jau arī tā (93. lpp), raksta Ekmanis.

Rainis raksta tā: *Maza ortografiska ekskursija. Jārūnā un jāraksta latviski Kastaņola, ne Kastaniola, ne Kastaniola un nepavisam ne Kaštaniola.*

Itaļu ortografija samērā vienkārša un pārredzama:gn=ŋ.

Castagnola= Kastaņola. Ar to laikam pietiks mūsu mērķiem; kas gribēs zināt, gan jau dabūs kādu itaļu gramatiku; tādēļ vien nevajadzēs braukt uz Kastaņolu.

Bet, ja viņš tomēr brauc ij tādēļ vien, jo labāk, viņš iegūs daudz ko citu arī, un to es viņam novēlēšu no sirds (J. Rainis. Raksti. Vāstērs: Ziemeļblāzma, 17. sējums: 20. lpp. 1965).

Pārsteidzoši, ka rainoloģe Gundega Grīnuma uzklauzījusi valodniekus, kuņu italiešu valodas zināšanās nesasniedz Raina limeni.

Aina Siksa

Stiprie pasaules balsti

Ar Valsts KKF un Latvijas Zinātnes padomes atbalstu apgāds „Madris” laidīs klajā vizuāli krāšņu (mākslinieks Andris Lamsers) un apjomīgu bilingvālu (latviešu un krievu valodā) rakstu krājumu „**Baltu un slavu kultūrkontakts**”, ko sastādījusi literatūras zinātniece, folkloriste profesore Dr. Janīna Kursīte.

Arī šajā krājumā (598 lpp.), kam J. Kursīte ir gan sastādītāja, gan atbildīgā redaktore, spilgti atspoguļojas viņas no aizspriedumiem un valdiem brīvais gars vai, precīzāk, – profesores ciešā apņemšanās nedzīvot maldos un viltus pieņēmumos. Pēc šāda galvenā principa veidotas arī iepriekšējās J. Kursītes grāmatas un krājumi, jo, kad tos lasa, līdz ar zinātniskiem atklājumiem sevi atgādina arī tādu personību nozīme, kuŗas aicinātas sabiedrības apziņu atīrīt no muļķības, pašapmāna, lepības. Tas jūtams daudz J. Kursītes darbos, it sevišķi „Neakadēmiskā latviešu valodas vārdnīcā jeb novadu vārdēnē”, kas ir arī aizrāvīga lasāmviela, jo, ieklausoties mūsu novados satiktu ļaužu suliģajā sarunvalodā, autore no tās savākusi istas pērles, kas atspoguļo ne vien cilvēku oriģinālu domāšanu, jaunu vārdu darināšanas tradīciju, bet arī katra pagasta un apkaimes tikumus, paražas, neizsikstošu humoru, poētisku dzīves uztveri. Šo un citas grāmatas lasot, mūsu apziņā ieplūst autores uztvertais un asprātīgi pasniegtais tautas vitālais humors un opti-

misms. Vienā brīdī priecīgā pārsteigumā apjaušams, ka pasaules balsti vairs neļogās.

Līdzīgas izjūtas pārņem, lasot arī J. Kursītes sastādīto jaunāko krājumu ar viņas priekšvārdu un rakstu „**Savas lietas svešā telpā**”, arī citu valstu arhαιologu, vēsturnieku, valodnieku, folkloras pētnieku, sociālās un kultūras antropoloģijas, literatūras zinātnes speciālistu un filozofu apceres. Visus šos pētniekus no Polijas, Baltkrievijas, Lietuvas, Igaunijas, Krievijas, kuŗus J. Kursīte iepazinusi konferencēs un ekspedīcijās, viņa uzaicinājusi līdz ar latviešu kolēģām piedalīties krājuma veidošanā. Ir notikušas vairākas J. Kursītes ierosinātas un iedvesmotas ekspedīcijas uz Skandināviju, pie Sibīrijas latviešiem un latgāliešiem, uz Kēnigsbergu, meklējot senprūšu pēctečus, uz Baltkrievijas Poļešji, lai pētītu senos pagāniskos akmens sievu tēlus.

Pēc tam tapuši interesanti analītiski apcerējumi, zinātniski referāti, grāmatas. Ar J. Kursītes un daudzu viņas domubiedru tekstiem lasītāju uzrunā dzīvās dzīves pulss. Arī akadēmiskās ievirzes pētnieciskos darbos šķiet, ka mūsu senči tepat vien tuvumā ir, uzrunā mūs, mums atgādina kaut ko, tāpēc rodas brīnumaina pasaules turpināmības aina.

Baltijas apgabala izpētei veltītās konferencēs iesaistījušies aizvien vairāk pasaules valstu baltistu no Vācijas, ASV, Holandes, Itālijas un, protams, arī Lietuvas, Igaunijas, Polijas, Latvijas, Krievijas, pēdējā konferencē Rīgā 2008. gadā „Baltu un slavu kultūrkontakts” ieradās arī baltkrievu zinātnieki. Krājuma priekšvārdā profesore raksta: „Bal-

tiskais ietveļ ne tikai latvisko, lietuvisko, prūsisko, bet arī kursisko, latgalisko, kādreizējo Jātvingu, Galindiju, Vārmī, Bārtu, Pagudi, Pamedī, Nātangu u. c.”

Runājot par dažādu tautību baltistiem, J. Kursīte ar pateicību piemin krievu kolēģas un viņu sniegto morālo un praktisko atbalstu lielo pārmaiņu laikā, kad dzejnieces Māras Zālītes kultūroloģisko pētījumu par latviešu dievību Māru padomju cenzūra aizliedza publicēt. Tomēr ar Maskavas zinātnieka Vladimira Toporova atbalstu un uzstājību tika panākts, ka rakstu publicēja (1985) krājumā „Vārāvīksnē”, tādējādi sabiedrības apziņā ienāca vērtīgi atklājumi par latviešu, baltu un indoeiropiešu folkloru un mitoloģiju. Arī janvāra Barikāžu laikā 1991. gadā krievu amata brāļi, protestējot pret padomju tankiem Viļņā, atklāti pauda sašutumu, turklāt zinātnieki V. Toporovs un P. Grincers atteicās no Krievijas valsts prēmijas.

Šāda vārdos apliecināta un skaidri jaušama saliedētība vienotī un vieno baltistu brālību gan viņu kopīgās profesionālās gaitās, gan arī veidojot šādus pētījumu krājumus. J. Kursīte jaunākajā krājumā ar saviem un kolēģu rakstiem radījusi it kā brīvi pulsējošu Visumu, kuŗā katram izteiktam atklājumam vai pieņemumam, pierādījumam, argumentam ir sava noteikta stabila orbita. Tas rada brīnumainu mūzsenu lietu kārtības izjūtu, kas iedveš drošību. Profesore krājumā rāda nesagraujamu sakārtotu pasauli, kuŗā nozīme ir vienlīdz folklorai un tās teicējam, zinātnieka pētījumiem un no tālas senatnes pārceļojošām mutvārdu liecībām par tautu

tradīcijām, paražām, valodas formu dzīvo pulsējumu no sirmas senatnes līdz mūsdienām. Rakstu krājums sākas ar mitoloģijas pētījumiem un beidzas ar robežas jautājuma skaidrojumu filozofijā.

No 27 autoru rakstiem gluži kā aizrāvīgs stāsts lasāms Dainis Razauska (Lietuva) pētījums „**Plikpauris mēness baltu-slavu tradīcijā**”. Mēness tēlu, tā pārveidi tiešā un pārnēstā nozīmē autors parāda poļu, baltkrievu, arī latviešu tautasdziesmās, tautas mīklās. Poļu valodā mēnesi dēvē par plikpauri. Cilvēka plikais galvvidus ironiski pielīdzināts mēnesim. Savukārt daudzu tautu sakāmvārdos matu zaudēšana saistīta ar gudrību. Indiešu mistiskā tantrismā vieta pierē starp uzacīm tiek saukta par „prāta sēdvietu” un attēlota kā pūsmēness.

Ar nevilnotu sirsnību caurvīts Vladimira Lobača (Baltkrievija) raksts „**Latvieša tēls Piedvīnas baltkrievu tautas kultūrā 19. – 20. gs. sākumā**”. Izrādās – baltkrievi latviešus jau senesis uzskatījuši par izciliem zemkopjiem un lopkopjiem. Rakstā vairākas mutvārdu liecības apjūsmoti latviešu dārzī, mūsu skaistās dziesmas, svētki, it sevišķi Jāņi. Kopā ar latviešiem aizvien svinēti Ziemsvētki un Lieldienas. Ar pierobežas latviešiem baltkrievi vienmēr draudzējušies, jo latvieši esot krietni, strādīgi, čakli, akurāti – tā teikts vairākas mutvārdu liecībās. Līdzīgi pozitīvi raksturojumi par latviešu kolonistiem Baltkrievijā no 18. līdz 19. gadsimtam lasāmi Anatolija Dorofejeva (Baltkrievija) rakstā „**Latvieši Gorodokas apkaimē**”. Par latviešu likteni deportāciju laikā ir skumja ziņa, ka lielākā daļa latviešu kolonistu pēcnācēju izvesti uz Sibīriju.

Par krājuma emocionālo centru

var uzskatīt J. Kursītes rakstu „**Savas lietas svešā telpā**”, kuŗā autore stāsta par lietām, ko latvieši ņēmuši līdzī, dodoties prājām no dzimtenes, kad viņus varmācīgi izsūtīja uz Sibīriju 1940., 1949. gadā, vai pēc Otrā pasaules kara aizceļojot no Latvijas, lai glābtos no padomju režīma represijām, arī 19. gs. izbraucot ar visām ģimenēm zemes meklējumos. Bieži vien tās ir bijušas lietas bez praktiskas nozīmes, bet gan „ar simbolisku piepildījumu – Bībele, ikoniņa, tautastērps, tuvu cilvēku fotografijas, grāmatas, bērniem – viņu iemīļotās rotaļlietas”, raksta J. Kursīte.

Ar siltu, cilvēcīgu pieskārienu autore komentē daudzu aptaujāto izceļotāju vai aizvesto latviešu bērniņas atmiņas. Piemēram, Zviedrijā ekspedīcijas laikā kādā latviešu mājā Gēteborgā J. Kursītei namatēvs Herberts Puķītis rādījis goda vietā noliktu vecu piena kannu, kas viņa ģimenei bijusi līdzī laivā, no Kurzemes dodoties uz Gotlandi. Savukārt literatūras zinātniece, profesore Lalita Muižniece (ASV, Latvija), tolaik mazs meitēns, paņēmusi līdzī plīša lācīti un iemīļoto pasaku grāmatu. Arvīdu Lazdiņu izsūtījumā pavadījusi vecāku kāzu fotografija, kas viņam palīdzējusi izdzīvot. Daudzos atmiņu stāstus apcerot, J. Kursīte runā par mīļu lietu siltumu, par lietu dvēseli: „Lietas no savas telpas, paņemtas līdzī uz svešo telpu, palīdz ilgāk saglabāt pagātņi un pārdzīvot nedrošo, kritisko tagadni.”

Arī J. Kursītes grāmatas un šis jaunākais krājums palīdz saglabāt pagātnes vērtības, kas ietiecas nākotnē.

Irēna Lagzdīņa

Brīvības cīņu gars cauri visiem laikiem

Astoto gadu pēc kārtas Daugavas Vanagi sadarībā ar Okupācijas muzeju un vīru kopu „Vilki” 11. novembrī Rīgā rīkoja Lāčplēša dienai veltīto sarīkojumu „Brīvības cīnītāju gars cauri visiem laikiem”. Daugavas Vanagu Centrālās valdes pārstāvniecības Latvijā rīkotajā vakarā iesaistījās vairākas sabiedriskās organizācijas – Latvijas Nacionālo karavīru biedrība, Latvijas Nacionālo partizānu apvienība, Latviešu Virsnieku apvienība, Patriotiskās audzināšanas un militārās tuvcīņas skola, Apvienība „Tēvijas sargs”, Latviešu Nacionālistu klubs un politiskās partijas – *Pilsoniskā savienība*, *Visu Latvījai*, *TB/LNKK*, lai kopīgi godinātu Brīvības cīnītāju piemiņu un tādējādi stiprinātu Latvijas iedzīvotāju nacionālo pašapziņu, veicinot latviešu tautas kopības saglabāšanu. Brīvības cīnītāju piemiņas dienā bija nevieta apvienības *Saskaņas centrs* aicinājums Lāčplēša dienu neparvērst par „atsevišķas sabiedrības daļas mononacionālām svinībām”. Daugavas Vanagu sarīkojums bija organizēts tieši plašākai sabiedrībai. Drīzāk pārmetumspār „mononacionālām svinībām” ir attiecināms uz pašu *Saskaņas centru*, atceroties viņu sarīkotās dzīres 13. oktobrī, kad Rīgas pilsētas galvas Nila Ušakova klātienē tika godināta padomju armija, kas šajā datumā 1944. gadā ienāca vācu atstātajā Rīgā.

Šogad, atsaucoties uz Daugavas Vanagu lūgumu, 11. novembra ritā tika ieskandināti Rīgas centra baznīcu zvani, lai simboliski sauktos ar 1919. gada 11. novembra ritu, kad nesagrautie baznīcu torņi zvani vēstīja par Rīgas atbrīvošanu no Bermonta kaŗaspēka un ļaudis sajūsmā pulcējās ielās. Šogad aprīt tieši 90 gadu kopš dienas, kad 11. novembrī nodibināja Lāčplēša kaŗa ordeni ar devīzi „Par Latviju”. Vakara no Rīgas Brāļu kapiem līdz 11. novembra krastmalai notika ļāpu gājijens, lai ar lāpām svēto uguni nogādātu uz plosta, kas tika nolaists likteņupē Daugavā – pie tiem Brīvības cīnītājiem un strēlniekiem, kuŗu kapu vietas mums nav zināmas.

Gājijenu laikā notika svētbriids pie Brīvības pieminekļa, lai noliktu vainagu Lāčplēšu – okupācijas upuru piemiņai. Divdesmit gadus pēc Brīvības cīņām daudzi Lāčplēša ordeņa kavalieri gāja bojā no okupantu rokas. Krišjānis Berķis, toreizējais pulkvedis, vēlākais ģenerālis, Bumbu kalniņā 1919. gada 1. novembrī deva pavēli sākt Rīgas atbrīvošanu. Cīņās ar bermontiešiem, bezcerīgā stāvī, viņš personiski vadīja savu Latgales divīziju, bez sevišķiem zaudējumiem ieņēma Bolderāju un Daugavgrīvas cietoksni un deva ieņaidniekam nozīmīgāko triecienu. Brīvības cīņu varonis, viens no

nedaudzajiem visu triju Lāčplēša ordeņu kavalieriem un Latvijas brīvvalsts pēdējais kaŗa ministrs, apcietināts Baigajā gadā, nomira cietumā 1942. gada vasarā. Krišjāņa Berķa vārds Latvijas vēsturē ir aizmirsts, un viņa nopelni šodien vēl nav apzināti. Neatkarīgās Latvijas galvaspilsētā viņa piemiņas vietas nav un Berķa vārdā nav nosaukta neviena iela, ne laukums. Ir bēdīgi un nožēlojami, ka pilsētas vidū stāv tikai no krievu impērijas mantotais ģenerālis Barklajs de Tollī.

Brāļu kapos pie Brīvības cīnītājiem Krišjāņa Berķa vārds nav atrodams. Trūkst arī citu izcilu ģenerāļu un Lāčplēša kaŗa ordeņa kavalieru vārdu: Arturs Danenbergs, kas personiski vadīja cīņas pret Bermontu Daugavmalā; Andrejs Krustiņš, apbalvots par cīņām Torņakalnā; Mārtiņš Hartmanis, apbalvots par cīņām pie Juglas tilta; Hermanis Buks, Latvijas jaunākais ģenerālis, apbalvots par cīņām Bolderājā; Jānis Liepiņš; Hugo Rozenšteins; Vilis Spandegs – viņi visi tika apcietināti un nošauti. Fricis Virsaitis, apbalvots par cīņām Pārdaugavā, un Jānis Ezeriņš – gāja bojā ieslodzījumā, nometnē. Viens no nedaudzajiem atgriezies Latvijā no izsūtījuma, nomira visu triju Lāčplēša ordeņu kavalieris ģenerālis Jānis Balodis. Viņa kaps Meza kapos nav ģenerāļa cienīgs.

Kopumā Latvijas Bruņotie spēki zaudēja ļoti daudzus virsniekus, no tiem 24 ģenerāļus un vienu admirāli. Bojā gājušo Lāčplēšu skaits ir liels, viņi izsūtīti, nošauti vai miruši ieslodzījumā. Viņu kapi ir nezināmi, un varoņu vārdi nekur nav ierakstīti.

Baigo gadu pārdzīvojušie Lāčplēši cīnījās atkal – šoreiz pret sarkano briesmoni. Lestenes kaŗavīru Brāļu kapos tiek godināti 29 Lāčplēši, kas krituši, sargājot Latviju. Pulkvedis Kārlis Aperāts, apbalvots ar LKO par cīņām pret lieļniekiem Latgalē 1920. gadā, nomira, aizsargājot otru reizi Latvijas austrumu robežu no komunistiem ceturtdaļgadsimtu vēlāk. Viņš ir vienīgais Lāčplēsis, kas apbalvots ar vācu augstāko apbalvojumu – Bruņinieka krustu. Toreizējos sabiedrotos – vācu okupantus – nevarēja izvēlēties.

Ģenerālis Jānis Kurelis un kapteinis Kristaps Upelnieks bija pirmajā un vienīgajā vienībā, kuŗas kaŗavīri gāja kaujā pret okupācijas armiju kaŗavīriem. Kapteini Upelnieku vācieši notiesāja ar nāvi un nošāva 1944. gada novembrī.

Lāčplēši Antons Gedušs, Jānis Ozoliņš un Eduards Sebris krita pēc kaŗa cīņas ar čekistiem.

Jāpiemin arī kaimiņu igauņu ģenerāļa Johana Laidonera vārds, ko Latvijas valsts apbalvoja ar trijiem Lāčplēša ordeņiem. Viņš, izsūtīts uz Krieviju, nomira Vladimiras cietumā 1953. gadā. Ģenerālis Nikolajs Rēks, apbalvots ar

diviem Lāčplēša ordeņiem, tika nošauts.

Pēc svētbriža pie Brīvības pieminekļa Strēlnieku laukumā pie Okupācijas muzeja tika sarīkots koncerts, ko ar nelielu uzrunu atklāja Daugavas Vanagu Centrālās valdes pārstāvniecības Latvijā vadītāja Solvita Sekste, atgādinot, ka Daugavas Vanagi ir kaŗavīru organizācija un kaŗavīri ir cīnītāji. Mūsu cīņa par Latviju turpinās. Uzstājas vīru kopa „Vilki”, folkloras kopa „Vilcenes”, jauniešu grupa „Pērkonieši”, folkloras draugu kopa „Skandinieki” un seno cīņu un folkloras kopa „Vilkači”. Vakara gaitā notika arī „Tēvijas sarga” pašaizsardzības un tuvcīņas paraugdemonstrējumi. Sarīkojums bija kupli apmeklēts, pie Okupācijas muzeja pulcējās daudz jauniešu. Nolaizot plosta Daugavā, viss Akmens tilts bija ļāžu pilns. Sākās kopīga sadziedāšanās Daugavmalā pie Rīgas pils mūŗa, kuŗā mirdzēja tūkstošiem svecišu Brīvības cīnītāju piemiņai.

Liels paldies sarīkojuma finānciāļajiem atbalstītājiem Daugavas Vanagu Kanadas valdei (vislielākais ziedojums), DV Toronto nodaļai, DV Austrālijā un DV Centrālāi valdei. Sarīkojuma atbalstītājos šoreiz nebija Rīgas domes Kultūras pārvaldes. Arī Latvijas Aizsardzības ministrija pašiem vien zināmas iemeslu pēc atteica sadarbību.

Solvita Sekste,
DV CV Pārstāvniecības Latvijā vadītāja

ZIŅAS NO VĪTOLU FONDA

Labie darbi un domas paliek

„Izglītība ir vienīgais kapitāls dzīves cīņā, ko nevar atņemt despotiskas varas,” sacīja V. Dreifelds.

16. novembrā rīts Vītolu fondā iesākās ierasti, bet pēkšņi, saņemot avīzi *Brīvā Latvija*, skatiens apstājās pie sēru sludinājuma: „No šīs pasaules šķīries Viktors Dreifelds. Latvija - Kanada. Ar sirsnību atceras un vienmēr atcerēsies radi Anglijā un Zviedrijā.”

Lasītajam bija grūti noticēt, tāpēc ar nepacietību gaidījām pēcpusdienu, kad mostas Kanada. Visu dienu vēl bija maza cerība - varbūt tikai vārdu sakritība, varbūt... Tomēr, kad piezvanījām Oskaram Dumpim, kam Viktors bija labākais draugs, šī cerība zuda. Oskars apstiprināja avīzē lasīto ziņu. 28. oktobrī Viktors aizgājis mūžībā.

Fondā iededzām svečīti, lūdzot Viktoram piedošanu - par to, ka nepavadījām, par to, ka neatvadījāmies...

Un tad prātā ienāca doma - Viktors taču paliek kopā ar mums, jo viņa iesāktais stipendiju projekts Latvijā turpinās. Viktora kādreiz teiktie vārdi: „Izglītība ir vienīgais kapitāls dzīves cīņā, ko nevar atņemt despotiskas varas,” - lika kārtējo reizi apzināties, ka ne tikai izglītība, bet arī sirds siltums, labo domu spēks un uzticēšanās ir vērtības, ko šīs dzīves spēkiem nav varas iznīcināt.

Viktors Dreifelds

Mēs iepazīnāmies 2006. gada 10. februārī, kad Viktors piezvanīja uz Vītolu fondu, jo bija nolēmis kopā ar dzīvesbiedri atbalstīt kādu studentu no Latgales. Pamatotot savu izvēli, viņš pastāstīja, ka kāds latgaļu puisis viņam kāra laikā ir izglābis dzīvību. Izglāba, lai Viktors piedzīvotu garu, skaistu, labu darbu pilnu mūžu.

Viņš ļoti mīlēja savus bērnus, ar mīlestību vienmēr runāja par savām meitiņām, bija gadīgs tēvs un vīrs. Abi ar sievu bija aktīvi Toronto centra pensionāru sarīkojumu apmeklētāji un, kamēr vien spēki ļāva, brauca ciemos uz Latviju.

Pirms trim gadiem mēs satikāmies Kanadā, kad bijām devušies nelielā ceļojumā, lai viesotos pie Oskara un Irēnas Dumpjiem.

Pirms diviem gadiem Viktors Dreifelds ciemojās Latvijā un piedalījās Vītolu fonda ikgadējā sarīkojumā. Toreiz pat prātā nevarēja ienākt, ka redzamiem pēdējo reizi.

Dzīvespriecīgs, viesmīlīgs, laipns, izpalīdzīgs un sirsnīgs. Tāds mums Viktors paliks atmiņā.

Stipendiāts Guntis

Sosins pateicības vēstulē raksta:

Novēlu dzīvot ar domu, ka ikviena diena ir dāvana un ka mums katram ir dota vēl viena iespēja padarīt pasauli labāku! Palaidīsim savus sapņus brīvībā, lai paši atrod mirkli, kad tiem jāpārņem īstenība!

Viktors savu sapni par palīdzību Latvijai ir īstenojis. Par viņa devumu paldies ik gadus teiks kāda ģimene Latgalē.

Taču patlaban vēl ir veļu laiks. Latvieši, šī sīkstā un izturīgā tauta, dedz sveces kapu kalniņos, lai gaisma un siltums padarītu gaišākas šķiršanās skumjas. Neskaitāmajām liesmiņām pievienojas arī

denta amatu, sacīja: „intrigas par galveno posteni galā varētu kaitēt jaunā prezidenta autoritātei. (...) Eiropas Savienībai nevajadzētu darboties kā agrākai Padomju Savienībai... tumsā un aiz slēgtām durvīm.”

Pusdienlaikā BBC vēstīja, ka ES daudz runājot par Vairu Viķi-Freibergu, un veļu vakarā paziņoja rezultātus. Nākamā ritā laikraksti izklieđa sašutumumu – tā esot īsta ES bodīte! Belģijas Hermanam Rompējam (*Herman van Rompuy*) tā bijusi viegla uzvara. Katherine Aštone (*Catherine Ashton*)! Kas tā par baronesi? Neviens neko par viņu nezina, nekad viņa nekur nav ievēlēta utt. ES vadītājiem vajadzēja teikto atspēkot. ES Padomes prezidents un ārlietu ministre abi esot *politiskas niecības*. Laikrakstā *The Mirror* teikts: „Šis ir pirmklasīgs piemērs, cik pretdemokrātiska patiesība ir Eiropas Savienība.”

Marīta V. Grunts

zvaigznes, kas rudens debesis saņē Daugavā kā piemiņu šīs dzīves ļaudīm, kuŗi atdusas cituviet pasaulē. Un šī bezgalīgā gaismas straume, šī dvēseļu ceļošana nebeigsies nekad, jo Aizsaules ceļos aizgājušo labie darbi un domas

paliek tepat - zemē, kas allaž būs pateicīga par uzticēšanos.

Bet tam visam ir ļoti, ļoti liels sakars ar mīlestību...

Vita Diķe,

Vītulu fonda valdes priekšsēde

ANGLIJAS LATVIEŠU IZGLĪTĪBAS FONDS PIENĒM ZIEDOJUMUS GAISMAS PILIJ

2009. gadā Gaismas pils celtniecība strauji ritējusi uz priekšu, šobrīd celtnieki strādā jau ēkas 5. stāvā. Notiek karkasa betonēšana un sienu mūrēšanas darbi.

Ekonomiskās situācijas dēļ valsts nākamajā gadā plānojsi atvēlēt būvniecībai 12 miljonus latu - trīs reizes mazāk, nekā plānots. Latvijas Nacionālās bibliotēkas projektam īpaši šobrīd nozīmīgs ir katrs ziedojums un visas latviešu sabiedrības atbalsts.

Latvijas Nacionālās bibliotēkas projektu atbalsta arī Anglijas Latviešu izglītības fonds (*Latvian Educational Foundation*), kas turpmāk Apvienotajā Karalistē pieņems ziedojumus projekta īstenošanai. APLICINOT savu atbalstu, Izglītības fonds ziedojsi Nacionālās bibliotēkas atbalstam 1500 00 GBP.

Ziedojumu čeki LNB projektam izrakstāmi „LATVIAN EDUCATIONAL FOUNDATION” un nosūtāmi: *Latvian Educational Foundation, c/o 5 Leys Close, Oadby, Leicester, LE2 4HJ*. Lūdzam ziedotājus, kas ir nodokļu maksātāji, pieprasīt no Izglītības fonda „GIFT AID” veidlapu. Sazināties ar fondu iespējams, arī rakstot e-pastu avozolins@aol.com.

Latvijas Nacionālās bibliotēkas Atbalsta biedrība pateicas visiem ārvalstīs dzīvojošiem latviešiem, kas atsaukušies uz laikrakstā *Brīvā Latvija* ievietoto aicinājumu un ziedojuši Gaismas pils projektam: Mildreda Torjusena, Īmants Kalniņš, Valdis Burvikovs, Andrejs Jansons, Jānis un Dzintra Janavi, Agnese un Voldemārs Strazdi, Aija R. Pakulis, Ritmaņu ģimene.

Ziedotāju vārdi atbilstoši ziedojuma summai tiks iemūžināti plāksnītē pie jaunās bibliotēkas krēsla, galda, plaukta vai lasītavas. Ziedojuma apjoms atbilst šādiem iemūžināšanas veidiem:

Ls 1-100 – ziedotāja vārds īpašā Ziedotāju grāmatā;

Ls 100 – ziedotāja vārds lielā sienas plāksnē Gaismas pils vestibīlā;

Ls 300 – ziedotāja vārds uz plāksnītes pie krēsla;

Ls 500 – ziedotāja vārds uz plāksnītes pie galda lasītavā;

Ls 1000 – ziedotāja vārds uz plāksnītes pie plaukta lasītavā;

Ls 50 000 un vairāk – ziedotājs iegūs tiesības uz īpašas pateicības zīmes izvietojumu Gaismas pils auditorijās vai stāvos.

Rikojot dzimšanas dienas, kāzu gadadienas vai cita svarīga dzīves notikuma svinības, iespējams aicināt draugus un viesus ziedot LNB projektam. Lūdzot viesiem dāvināt naudas summas, jubilārs dāvinājumu summē un ar Biedrības starpniecību ziedo LNB projektam. Atkarībā no to kopējā apjoma plāksnīte ar vārdu atradīsies pie krēsla, galda, plaukta vai pat lasītavas Gaismas pili. Biedrība pieņem arī testamentāros novēlējumu.

Ziedot iespējams, arī ieskaitot ziedojumu bankas kontā vai nosūtot čekus un norādot ziedojuma mērķi - Latvijas Nacionālās bibliotēkas Atbalsta biedrībai.

Ziedojumu konts:

Beneficiary: LATVIJAS NACIONĀLĀS BIBLIOTĒKAS ATBALSTA BIEDRĪBA

Registration Nr.: 50008034971

Account Nr.:

LV84HABA0551006763188

Beneficiary's bank: Swedbank

Address: Balasta dambis 1a, Rīga, Latvia

SWIFT code: HABALV22

Adrese čeku nosūtīšanai:

Latvijas Nacionālās bibliotēkas Atbalsta biedrība

Tērbatas iela 75, Rīga, LV1001, Latvija

Katrs Jūsu ziedojums palīdzēs veidot latviešu tautas identitātes simbolu – Gaismas pili!

Danske Banka

1. decembris
komerckurs

Noguldījumu likmes

Gada procentu likmes termiņnoguldījumam ar procentu izmaksu termiņa beigās

Termiņš	Termiņnoguldījums ar procentu izmaksu termiņa beigās, %				
	dienas	mēn.*	LVL	USD	EUR
30-59	1		5,00	0,40	1,40
90-119	3		9,75	0,90	2,00
180-209	6		10,75	1,50	2,30
270-299	9		11,50	1,65	2,30
367-395	12		12,00	1,85	2,50

* termiņš mēnešos norādīts tikai informatīvos nolūkos

Likmes var mainīties, aktuālās likmes un likmes citiem termiņiem skatiet

www.danskebanka.lv

Norādītās termiņnoguldījumu likmes spēkā no 20.11.2009.

Ir gan bodīte!

Pasaules uzmanība visu to nedēļu bija pievērsta Briselei, kur 19. novembrī kopā sanāca ES 27 valstu pārstāvji, lai ievēlētu pirmo Eiropas Savienības (ES) Padomes prezidentu un ārlietu ministru.

Tā kā 16. novembrī BBC raidījumā Valdis Dombrovskis par kandidāti pieteica Latvijas bijušo prezidentu Vairu Viķi-Freibergu (VVF), nākamās dienās presē bija vairāki raksti par viņu. Iemesls, liekas, - VVF bija vienīgā kandidāte sievietē. Žurnālisti gandrīz visās avīzēs viņu dēvēja par dzelzs lēdiju (*iron lady*). Šī iesauka pārņemta no Mārgaretas Tečeres (*Thatcher*), ko 1976. gadā tā nosauca Krievijas plašsaziņas līdzekļi. „Tiklīdz kāda sieviete ir ar raksturu, viņai ir savi uzskati un viņa nebaidās tos izteikt, žurnālisti un plašsaziņas līdzekļi viņu nosauc par „dzelzs lēdiju”, sūdzas VVF. Viņa jūtas apvainota, ka ES sievietes novērtē tik zemu, viņa kritizē ES elites vīriešu šovinismu, ES noslēpumainību un ne-caurredzamību. VVF nav vienīgā, kas tā domā. Polijā, piemēram, pat uzsāka kampaņu, lai darītu atklātākus galvenos ES posteņu konkursus. Taču šī kampaņa neguva piekrišanu. Diezin kāpēc? Poļi centās viest lielāku caurredzamību, lai apmierinātu skeptiķus. Arī citas valstis piekrita, ka ES amatus izlemj, viņiem nezinot. Par to, ka ES to dara, vienmēr bijušas aizdomas, un piemēram, Polijas pārstāvis minēja pašreizējo situāciju, kas visus apkauno. Vai poļiem nav taisnība?

Visvairāk par Viķi-Freibergu bija rakstīts laikrakstā *The Times* – stāstīts arī par viņas dzīvi – kur un kad dzimusi, par bēgļu gaitām, par tēvu, kas iesaukts Latviešu leģionā (*Waffen SS* – angļiem šis vārds pārlieku iesēdies atmiņā), par dzīvi franču Marokā un Kanadā. Izcila akadēmiskā karjēra Montrealas universitātē. Vienpadsmit grāmatu autore, saņēmusi 16 goda nosaukumus. Astoņus gadus bijusi Latvijas prezidente. Viņas prezidentūras laikā Latviju uzņēma Eiropas Savienībā un NATO.

Viķe-Freiberga necieš kritiku par Latvijas leģionāriem. „1944. gada pavasarī visus tos cilvēkus, kuŗi bija atbrīvoti, – ārsti u.c. – vācieši nosūtīja par lielgabalu gaļu, lai krievi viņus nošautu. Manai mātei bija divi brāļi – vienu iesauca vācieši, otru sarkanarmija. Viņiem nebija nekādas izveles. Cilvēkiem, kuŗus nekad nav okupējušas divas pretējas varas, nevajadzētu citiem sprediķot, kuŗa vara būtu jāatbalsta. Mēs cerējam, ka Sabiedrotie, arī briti, mūs pasargās no krievu okupācijas, bet mēs tikām pievilti. Tas ir fakts,” saka Viķe-Freiberga.

Viķe-Freiberga, Baltijas valstu 2006. gadā izvirzītā kandidāte Apvienoto Nāciju organizācijas galvenā sekretāra amatam Kofi Annanā vietā, sacījusi - ja viņu ievēlētu par ES Padomes prezidentu, viņa būtu pragmatiska un nepievienotos federalisma ideoloģijai.

Tās ir „ES vēlēšanas bez kandidātiem un bez balsošanas,” rakstīts žurnālā *Time*. Viķe-Freiberga, viena no retajiem, kuŗas kandidātūra pieteikta uz presi-

NOVADU ZIŅAS

Līgatnes papīrfabrikai 195 gadu vēsture

Papīrfabrika LĪGATNE ir vecākais un tradīcijām bagātākais papīra ražošanas uzņēmums ne tikai Baltijas valstīs, bet arī Eiropā, kā arī vienīgais papīra ražošanas uzņēmums Latvijā.

1814. gada 13. novembrī Rīgas tirgotāji Konrāds Justs Štrochs un Kārlis Kibers noslēdza līgumu par Paltmales muižas dzirnavu (pie Līgatnes upītes) un apkārtējo zemju rentēšanu. Gada laikā milto dzirnavas pārbūvēja, un 1815. gadā te jau 15 strādnieki papīra meistara vadībā saražoja 1050 pudu papīra gadā. Iespējams, tāpēc fabrikā pašā par oficiālo dibināšanas datumu tomēr uzskata 1815. gadu.

19. gs. vidū notika aktīva Līgatnes papīrfabrikas ražošanas korpusu celtniecība. Sarkanais ķieģelis kalpo līdz mūsdienām. Tas ražots tepat pie fabrikas, Paltmales ķieģeļu ceplī. No šā būvmateriāla tika celtas arī sabiedriskās ēkas.

1856. gadā fabriku nopirka Kārlis Grothuss un nodibināja akciju sabiedrību "Līgatnes papīra fabriku kompanija". Līgatnē ražoto papīru pārdeva visā cariskajā Krievijā – to uzskatīja par labāko. 1879. gada Krievijas manufaktūru izstādē Sanktpēterburgā Līgatnes papīrs saņēma sudraba medaļu, Pēterburgā 1894. gadā - lielo zelta medaļu, bet 1896. gadā rūpniecības un mākslas izstādē Nižņijnovgorodā Līgatnei piešķīra tiesības uz produkcijas atveidot valsts ģerboni. Līdz 1913. gadam Līgatnē ražoja īpaši augstas kvalitātes papīru - t.s. *carskaja bumaga* svarīgiem valsts dokumentiem.

Līgatnes papīrfabrika ir vienīgā papīra ražotāja Latvijā

Pirmā pasaules kara laikā ražošana tika pārtraukta, fabrika evakuēja uz Maskavu daļu savu iekārtu. Šķīta, ka plaukstošā fabrika ir lemta iznīcībai un nekad nemodisies jaunai dzīvei. Tomēr ieradās uzņēmīgs vīrs - Tartu *Nordische Papier- und Zellstoffwerken A.G* ģenerāldirektors Emīls Fāle. Ar prasmi un apdomu viņš Tartu fabriku bija pārvērtis plaukstošā uzņēmumā un ātri nolēma ņemt Līgatnes likteni savās rokās. 1920. gadā Latvijas Republikas valdība fabrikas atjaunošanai piešķīra 20 miljonus Latvijas rubļu. 20. gs. 20.-30. gados Līgatnē bija tā laika modernākās ražošanas iekārtas, ražoja ap 100 dažādu papīra veidu un fabrika bija viena no izcilākajām smalkā papīra ražotnēm Eiropā. Līgatnē un Rīgā (fabrikai bija savs kantoris Aldaru ielā) strādāja 53 ierēdņi, bet kopā bija nodarbinātas 480 personas.

Ģenerāldirektors E. Fāle ar ģimeni dzīvoja skaistā mājā Līgatnē, bet 1939. gadā emigrēja uz Vāciju. 1940. gada vasarā Fāles namā tika atvērts papīrfabrikas bērnu dārzs, kas tur ir joprojām. Skaistā māja iemūžināta Latvijas daudzseriju kinofilmā „Ilgais ceļš kāpās” (1981. g.).

Otrā pasaules kara laikā ražošana papīrfabrikā tika pārtraukta, bet jau 1945. gada februārī papīra ražošanu atsāka ar trim mašīnām.

1993. gada 5. novembrī Līgatnes papīrfabrika daļēji nodega. Tās atjaunošanai iedzīvotāji saziņoja 12 500 latu. Mežu ministrija piešķīra 34 000 latu.

Pašreizējā SIA "Papīrfabrika LĪGATNE" izveidota 2000. gada 26. janvārī, tur strādā 150 cilvēki. Gadā pārstrādā aptuveni 16 000 tonnu makulatūras - otrreizējo izejvielu, bet saražo 12 000 tonnu papīra ar augstu pievienoto vē-

tību - A4 formāta biroja papīru, mākslas, īpaša lietojuma, iepakojuma papīru, papīra čaulas. Fabrika piedāvā arī dokumentu iznīcināšanu, ko firmas un uzņēmumi labprāt izmanto, kā arī veic makulatūras vākšanu. 80%-85% saražotās produkcijas eksportē uz Somiju, Zviedriju, Dāniju, Lietuvu, Dienvidafriku, Ukrainu un citām valstīm.

Papīrfabrika LĪGATNE šogad oktobrī piedalījās starptautiskajā iepakojumu izstādē SCANPACK 2009, kas norisinājās Zviedrijā, Gēteborgā, bet 2010. gada februārī savu produkciju rādīs starp-

tautiskajā kancelejas preču izstādē PAPERWORLD 2010 Vācijā, Frankfurtē pie Mainas.

Elektronikas laikmetā papīra patēriņam ir kā vajadzētu samazināties, taču realitāte ir pavisam citāda, - pasaulē katrs cilvēks gadā patērē caurmērā 50 kg papīra, Latvijā - aptuveni 40 kg, Amerikā - 335 kg papīra.

Ar papīrfabrikas vēsturi un ikdienu iespējams iepazīties ikvienam interesentam, jo tā ir atvērta ekskursijām. Iepriekšēja pieteikšanās e-pastā: birojs@pf-ligatne.lv.

Valijas Berkinas teksts un foto

ZIŅAS ĪSUMĀ

Ar Hipotēku un zemes bankas klientu kluba "Mēs pašī" atbalstu Mazzalves pagastā izveidotā "Rūķu darbnīca" būs atvērta līdz Ziemsvētkiem. Gan bērni, gan pieaugušie varēs mācīties darināt apsveikumus telpu rotājumus.

Bebru internātpamatskolas skolotāja Indra Rutka kopā ar skolēniem piedalījās Zviedrijas ārlietu ministres Annas Lindes fonda organizētajā eseju konkursā "Vardarbība". Bebrniešu kopīgi rakstītā eseja ieguva visaugstāko novērtējumu un 100 latu naudas balvu.

Taurenē, Vecpiebalgas novadā un Plācī, Pārgaujas novadā, atklāti neatliekamās medicīniskās palīdzības brigādes punkti. Atklāšanā piedalījās arī veselības ministre Baiba Rozentāle.

Valmierā trešo gadu notiks svinīgs sarīkojums "Gada Zelta pāris". Suminās valmieriešus, kuŗi laulībā nodzīvojuši 50 gadus. Jau pieteikušies 20 pāri. Tie saņems Valmieras jubilejas monētu un naudas balvu.

Jelgavā notika labestības tirdziņš, kur plašā piedāvājumā bija Ziemsvētku kartītes un dekori, ko ar vecāku palīdzību darinājuši bērni invalīdi. Tirdziņā ieņemtos līdzekļus izmantos bērnu atbalstam.

Skrundas arodvidusskolas audzēkņi Latvijas valsts svētkos bija uzaicināti vēstniecībā Helsinkos klāt svinību galdu, tā parādot savas prasmes banketa sagatavošanā un apkalpošanā.

Kuldīgas novada domes priekšsēde Inga Bērziņa sveica 600. mazuli, kas šogad piedzimis Kuldīgas slimnīcā. Šogad katru mēnesi šajā ārstniecības iestādē pasaulē nāk caurmērā 50 jaundzimušo.

Zemgalē latviešu strēlnieku Ziemsvētku kauju vietā Brāļu kapos Valgundes pagastā pārbedīja četrus mežu atrastos kritušos kaŗavīrus. Pirmajā pasaules kaŗā kritušo kaŗavīru mirstīgo atlieku pārbedīšanā pirmo reizi atjaunotās Latvijas valsts vēsturē piedalījās Krievijas valsts oficiālais pārstāvis. Ziedus nolika pulkvedis Dmitrijs Bubnovs.

Dzelzceļa posmā Skrīveŗi-Krustpils (52 km) drīz uzsāks otra sliežu ceļa būvniecību - paralēli jau esošajam, jo apstiprināts fināncējums no ES Kochēzijas fonda. Tiks uzbūvēti jauni tilti pār Pērsi un Aivieksti, kā arī rekonstruēs dzelzceļa staciju pieturvietas un peronus. Skrīveŗi-Krustpils ietilpst Latvijas Austrumu-Rietumu dzelzceļa koridorā, kas ir daļa no Eiropas komunikāciju tīkla.

Latgales un Vidzemes pierobežas reģionu izaugsmei Latvijas-Igaunijas-Krievijas pārrobežu sadarbības programmas ietvaros būs pieejams 44,2 miljonus latu liels papildu ES fināncējums.

AS „Latvenergo” sadarbībā ar Latvijas Pašvaldību savienību uzsākusi labdarības akciju - dāvina 100 000 Latvijas mazuļu ģimeņu māsaimniecībām norēķinu karti (Ls 37,15 vērtībā) par elektroenerģijas 500 kWh lietošanai bez maksas.

Jēkabpili 25. novembrī svinīgi atklāja divus gadus ilgušo autoceļu A12 rekonstruēto 48 km gaŗo posmu Jēkabpils-Varakļāni. Darbi veikti lielākoties par ES Kochēzijas fonda līdzekļiem (85%), kopumā ieguldīti 110 miljoni eiro. No jauna uzbūvēts satiksmes pārvads pār dzelzceļa līniju Rīga-Rēzekne un trīs tilti.

Jēkabpils vēstures muzejs saņēmis AS „Latvenergo” rīkotās akcijas par e-pakalpojumu izmantošanu galveno balvu - Sony Eco serijas LCD televizoru. Muzejs šobrīd veic Latvijas - Lietuvas pārrobežu sadarbības programmas atbalstītu projektu - tiek rekonstruēta pils, un ir iecere tās I. stāvā izveidot telpu, kur iebraukt ar ratiņkrēsliem.

Liepājas ostā notiek padziļināšanas darbi. Ostas padziļināšanu veic Beļģijas firmas *Dredging International N.V.* zemessūcējs *Mellina*. Sagatavošanās darbi ostas padziļināšanai tika sākti pēc līguma parakstīšanas 12.oktobrī.

Latvijas Sarkanā Krusta Liepājas komiteja un jaunatnes nodaļa paziņojusi, ka pēdējās pārtikas pakas labdarības akcijas "Dots devējam atdošas" ietvaros ir izdalītas.

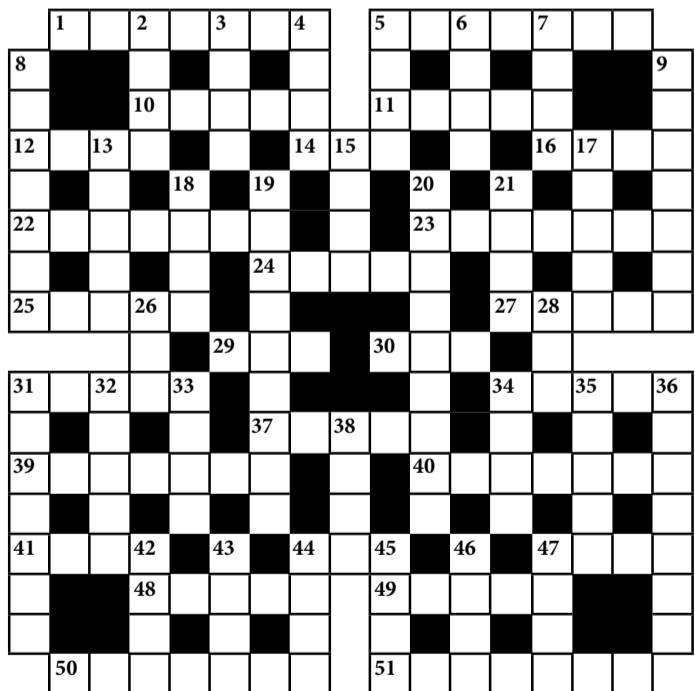
Liepājas pilsētas dome akceptējusi jaunu Liepājas Kapsētu pārvaldes pakalpojumu. Turpmāk par kapavietas apkopšanu tuvinieki, kuŗi dzīvo tālu vai arī citu iemeslu pēc nespēj kopt piederīgo atdusas vietas, varēs vienoties ar Kapsētu pārvaldi, lai tās darbinieki par samaksu kapavietas tīrītu un laistītu reizi nedēļā no 1. aprīļa līdz 30. novembrim.

Liepājas teātri jauna pirmizrāde. Režisors Andrejs Jarovojs iestudējis izrādi bērniem un jauniešiem "Brāļi", kas veidota pēc brāļu Grimmu pasakas "Divi brāļi" motīviem.

Līdzekļu taupības nolūkā Liepājas pašvaldība šogad nepirks jaunus Ziemsvētku rotājumus un pilsētas dekorēšanai izmantos krājumus no iepriekšējiem gadiem.

Izsiņas sagatavojušas M. Linde, V. Berkina un R. Mielava

Krustvārdu mīkla Sastādījis Ēvalds Krollis

Līmeniski. 1. Putniem olu dēšanai un mazuļu perēšanai ierīkoti veidojumi. 5. Zemesbites. 10. Lasīt bekas. 11. Krusttēvi. 12. Mājas balodis. 14. Starptautisks briesmu signāls. 16. Sievietes vārds (aug.). 22. Pilsēta Itālijas ZR. 23. Kāda priekšmeta tēlainis, māksliniecisks apzīmētājs. 24. Sakaru iestāde. 25. Ar redzi uzveŗamā apkārtnē. 27. Katoļu klostēŗa priekšnieks. 29. Būve ūdens ieguvei. 30. Māja vai cita celtnē. 31. Kaŗļi aicināt. 34. Ūdens dzīvnīekla

kauls. 37. Apdzīvota vieta Valmieras raj. 39. Minot atrast pareizo atbildi. 40. Dieva sūtnis. 41. Just naidu, neieredzēt. 44. Gleznotāja darbarīks. 47. Upe Spānijā. 48. Riņķis. 49. Karpu dzimtas saldūdens zivs. 50. Ātri drūpošs. 51. Pamatteze.

Stateniski. 2. Neliela siena kaudze. 3. Bangladešas galvaspilsēta. 4. Mērenība ēšanā. 5. Kuŗa pavārs. 6. Pantomīmas aktieris. 7. Bahamu galvaspilsēta. 8. Vietas uz ķermeņa zem plecu locītavām.

9. Spraugas, kas radušās, (kam) plīstot. 13. Dienas gaitu sākuma vai beigu signāls bruņotajos spēkos. 15. Ūdens nogludināts akmentiņš. 17. Asinsrades orgāns. 18. Ļoti vecs. 19. Kopējais daudzums. 20. Sākties. 21. Plēsīgs vanagu dzimtas putns. 26. Plūst. 28. Atkārtot vēlreiz. 31. Virabrālis. 32. Lielākais ezers Kurzemē. 33. Liels, apaļš koka trauks ar vāku. 34. Ūdeni un mitrā augsnē sastopams sporauģs. 35. Neredzīģas. 36. Sievietes rotaslietas. 38. Kādu laiku turpināties. 42. Iestaigāts celiņš. 43. Zema sievietes balss. 44. Lapu koks. 45. Atlīdzība par darbu. 46. Virieša vārds (jūl.). 47. Pilsēta Somijā.

Krustvārdu mīklas (BL Nr. 46) atrisinājums

Līmeniski. 1. Zāle. 3. Tāme. 6. Amerika. 9. Maliēna. 10. Neass. 11. Atomi. 13. Likstas. 18. Aplami. 19. Atrijs. 20. Klaidoņi. 21. Mērlente. 22. Raidīt. 23. Saunas. 25. Anektēt. 31. Eņģes. 32. Kolka. 33. Ceļģals. 34. Sacerēt. 35. Sust. 36. Somi.

Stateniski. 1. Zemnīca. 2. Eposs. 4. Ālanti. 5. Etiķis. 6. Ainava. 7. Raiti. 8. Aiviekste. 12. Aldaris. 13. Lidosta. 14. Korinte. 15. Trumpot. 16. Saprast. 17. Pīenēne. 20. Karuselis. 24. Spradži. 26. Nolemt. 27. Klūģas. 28. Ēģelis. 29. Lente. 30. Polis.

18. novembris Sanktpētersburgā, Floridā

18. novembrim katra latvieša sirdī ir īpaša vieta. Tā ir diena, kad latviešiem gribas būt kopā, atcerēties senus notikumus, dalīties domās par šodienas Latviju un vēlēt tai labu. Latvijas dibināšanas 91. gadadienā Sanktpētersburgas Latviešu biedrības namā pēc tam, kad bijām jau mājās vienojušies kopējā Latvijas himnas dziedāšanā ar visas pasaules latviešiem, pulcējās tie, kam bija svarīgi šai dienā būt kopā, lai pieminētu Latviju. Vakars, kur vadīja biedrības kultūras daļas priekšnieks Richards Rollis, iesākās ar svinīgu Latvijas un ASV karogu ienešanu. Pēc tam videoierakstā bija iespēja noskatīties Latvijas Valsts prezidenta Valža Zatlera īpašo apsveikumu svētku reizē.

Mācītājs Aivars Pelds aizlūdza par Latviju, lūdza Dieva svētību Latvijas valstij un latviešu tautai.

Latviešu biedrības priekšnieka vietnieks Juris Epermanis savā uzrunā pastāstīja par sarežģīto stāvokli Latvijā, minēja aptaujas rezultātus, kas liecināja, ka patriotisms Latvijas iedzīvotājos vēl ir saglabājies, un tas nav maz.

Tradicionāli 18. novembra aktā tiek nosaukti PBLA gada balvas

laureāti. Andris Rītums paziņoja, ka 2009. gadā balva piešķirta Lalitai un Valdim Muižniekiem par viņu darbu, izveidojot latviešu studiju programmu Rietummičiganas universitātē. Runātājs pakavējās arī personiskās atmiņas par Valdi Muižnieku, par abu darbošanos Amerikas latvie-

Akta runu lasa Latviešu biedrības priekšnieks Gunārs Liepiņš

šu jaunatnes apvienībā.

Galvenā svinīgā akta runa šogad bija veltīta Kanadas XIII Dziesmu svētkiem, kas notika 2009. gada vasarā, par to norisi un svētku nākotni kā Kanadā, tā ASV. Runu teica Sanktpēters-

burgas Latviešu biedrības priekšnieks Gunārs Liepiņš, kurš vienmēr ļoti aktīvi darbojies gan kā Dziesmu svētku dalībnieks, gan kā to organizētājs. Savā runā viņš atskatījās trimdas Dziesmu svētku vēsturē un uzsvēra, ka aizvadītie XIII Kanadas Dziesmu svētki ir bijuši atšķirīgi no iepriekšējiem. Pēdējos gados trimdā Dziesmu svētku kustība ir sarukusi vairāku iemeslu dēļ. Viens no tiem ir svētku rīkošanas lielās izmaksas. Rīkojot pēdējos Kanadas Dziesmu svētkus Hamiltonā, izdevies izdevumus krietni samazināt. Laika gaitā ir samazinājies arī Dziesmu svētku dalībnieku skaits. XIII Dziesmu svētku rīkotāji bijuši patīkami pārsteigti, kad dalībniekos pieteikušies vairāki kori, deju kopas un mūziķi no Latvijas, kā arī no Īrijas. Grūti bija noticēt, ka visi tiešām ieradīsies, bet notika neticamais – ieradās ap 500 viesu. Tas šos svētkus it kā atdzīvināja un atjaunoja, visi bija priecīgi sadziedāties un sadejoties. Kā bija novērojis pats Gunārs Liepiņš, šoreiz visos dalībniekos bija jūtama citkārt nebijusi vienotība, pacilātība, kopā darbojās nevis „mēs” un „viņi”, bet vienoti vie-

nas tautas pārstāvji. Tas liek cerēt, ka Dziesmu svētki pasaulē joprojām notiks. Runātājs apsolīja, ka visiem būs iespēja arī noskatīties XIII Dziesmu svētku videoierakstus.

Pēc svinīgajām runām klātesošos ar savām dziesmām iepriecināja vietējais latviešu koris Vladimira Hohlova vadībā un Māras Ritumas klavieru pavadījumā. Koriskandēja mīļas, sirsnīgas latviešu dziesmas un beigās kopā ar visiem klausītājiem nodziedāja „Nevis slinkojot un pūstot”. Priekšnesumu daļu brīnišķīgi papildināja Iman-tas Boass lasītās Janinas Babres un Viļa Veldres dzejas.

Kas gan būtu Latvijas jubilejas svinības bez kļiņģera! Kad visas runas bija norunātas, dziesmas izdziedātas, varēja nobaudīt gardos kļiņģerus un vēlēt laimes

Latviešu biedrības koris kopā ar diriģentu Vladimiru Hohlovu un pavadītāju, pianisti Māru Ritumu (pa labi)

Latvijai. Vienu no kļiņģeriem bija cepusi biedrības un draudzes ilggadīgais darba rūķis Rasma Kalniņa, kuŗa šai dienā lepojās ar to, ka ir vienos gados ar Latvijas valsti – arī viņa šogad atskatījās uz savu 91. gadskārtu.

Latviešos ir bažas par visu to, kas notiek Latvijā, satraukums par Latvijas nākotni. Tomēr ir jācer, ka Latvija reiz atkal plauks un zels! To katrs no vakara dalībniekiem vēlēja dziļi savā sirdī.

Gundega Vilemsone
Foto: G. Vilemsone, G. Liepiņš

Treji valsts svētki Bostonā

Četras himnas svētku aktā

“Būsim lepmi par to, kas esam! Mēs neesam tikai grupa cilvēku, kas sanākuši svinēt Latvijas Valsts svētkus, mēs katrs esam arī daļa no Latvijas” svētku aktu ievadot, teica Valsts svētku rīcības komitejas priekšsēdis Ivars Galiņš, aicinot atcerēties un pieminēt visus bijušos 18. novembra atceres rīkotājus un dalībniekus, īpaši tos, kas nepieredzēja Latvijas brīvības atgūšanu. Jaunieši no Sauleskalna 7. Gaidu vienības un Daugavas 8. Skautu vienības ienesa karogu. Pavalsts gubernatora proklamācijas lasījuma nebija, jo proklamācijas nebija, lai gan lūgums bija laikus iesniegts. Tā vietā Jānis Sanders nolasīja daļu dzejoļa, no kuŗa tapusi Amerikas himna (*Francis Scott Key*). Sekoja ASV himna. Mācītāja Jogita Mingina uzaicināja dziedāt Latvijas himnu. Profesores Ievas Zaķes svētku runas temats bija „Antikomūnisms un latvieši”. Ieva Zaķe beigusi Latvijas universitātes filozofijas fakultāti, maģistra grādu ieguvusi Ohaijo valsts universitātē un doktora

gradu (Ph.D) – Masačusetas universitātē (*Amherst*). Ievas Zaķes runa bija fakts un informācijas bagāta. Viņas spraigais priekšnesuma veids saistīja klausītājus. Bija arī spriedumi, kas atšķīrās no trimdas latviešu ierastā skatījuma. Tā kā debates šoreiz nebija iespējamas, radās vēlšanās dzirdēt jauno zinātnieci Bostonā vēlreiz. Latvijas prezidenta Valža Zatlera video uzrunu izrādīja inženieris Ivars Buks.

Lietuvas pārstāvja Gintara Čepas apsveikumu ievadīja kopīgi dziedāta Lietuvas himna. Tāpat Igaunijas himna tika dziedāta pirms *Jaak Juhansoo* apsveikuma. Himnu teksti oriģinālvalodās bija nodrukāti lapiņās. Pavadijumus himnām, kā arī pārējos akta mūzikālos pavadījumus spēlēja Pēteris Aldiņš. Šis bija pirmais zināmais gadījums Bostonā, kad kādā sarīkojumā dziedātas 4 himnas.

PBLA 2009. gada balvas laureāti Valdi Muižnieku un Lalitu Muižnieci publika apsveica gan ar aplausiem,

gan klusuma brīdi. Dr. Valdim Muižniekam apbalvojums nāca par veltu, viņš aizgāja mūžībā 2009. gada 10. jūlijā. Par nozīmīgu devumu latviešu jaunatnes izglītības un audzināšanas laukā PBLA Goda rakstu saņēma Valda Grinberga, Bostonas Latviešu skolas Padomes priekšsēdētāja.

Latviskā Mantojuma fonda Oskara balvu 2009. gadam saņēma mūziķi, komponisti un atskaņotāji Mārtiņš Aldiņš un Pēteris Aldiņš. Zināma sakritība, ka tieši šajā dienā notika viņu dibinātā ansambļa “Kolibri” diska prezentācijas koncerts Rīgā. Viņu mākslinieciskais devums Bostonas latviešu sabiedrībai ir tik nozīmīgs, ka par to nepieciešama īpaša apcere.

Pēc nodziedātas “Tev mūžam dzīvot, Latvija!” un karogu izešanas Valstssvētku aktu noslēdza pianistes Diānas Baibusas svētku koncerts.

Šogad Valstssvētku atbildīgie rīkotāji bija Latviskā Mantojuma fonds Bostonā.

Latvijas dzimšanas dienā 18. novembrī pulksten 1:00 pēc pusdienas pie Trimdas draudzes baznīcas Aivara Ogas vadībā tika pacelti karogi. Pēc dziesmām “Daugav’s abas malas” un „Nevis slinkojot un pūstot” sekoja pārsteiguma mielasts – frikadeļu vira. Azaida “šefs” bija mācītāja Jogita Mingina ar palīgiem. Ar Ivara Buka tehnisko palīdzību tika izrādīta filma “Rīgas sargi”. To pārtrauca 2:00 p.p. dziedāta “Dievs, svētī Latviju!”, kas bija saskaņota ar Latvijas un pārējās pasaules latviešiem. Pie klavierēm bija Dr. Ingrida Gutberga. Pēc oficiālās vīna glāzes turpinājās filmas izrāde. Latvijas dzimšanas dienas svinētāji vēl labu brīdi pavadīja pārrunās un, mīlojoties ar kulināriem gardumiem. Sarīkojums bija bez maksas, un pateicība pienākas visiem, kas to

Pie karogiem Aivars Oga, Ivars Galiņš, Juris Veidiņš

atbalstīja, kā maizes un kūku cepējiem, virējiem, karogu nesējiem, virtuves palīgiem, tā citu lielāku vai mazāk ievērojamu darbu darītājiem.

No klātesošajiem (apm. 50) izskanēja doma, ka Latvijas Valsts svētki būtu atkal svinami tieši 18. novembrī.

21. novembrī Latvijas dzimšanas dienu atzīmēja Bostonas Latviešu skola. Skolas pārzine Krisite Skare uzaicināja klātesošos nodziedāt Latvijas valsts himnu.

Pie klavierēm bija skolas mūzikas skolotājs Pēteris Aldiņš. Skolotāji bija sagatavojuši vēsturisku skati par varām, kas bija apspiedušas latviešus pirms neatkarības pasludināšanas 1918. gada 18. novembrī. Tur tērpos,

kas raksturoja viņu nāciju, bija zviedru karalis, poļu-lietuvju vadonis, vācu un krievu varas vīri. Prezidenta Kārļa Ulmaņa lomu tēloja pati pārzine... Bērni reprezentēja tautu, un viņiem bija jāuzklausa apspiedēju untumainās iegribas. Divi kārtības sargi uzmanīja, lai pavēles tiktu izpildītas. Dumpinieki tika apcietināti. Skolēnu priekšnesumu daļa sākās ar vecāko klašu sniegumu un beidzās ar visjaunāko. No mazajiem pirmsskolas sagatavošanas klases bērniem pietika pāris vārdu, lai iesildītu vecāku un vecvecāku sirdis. Skolas kopkoris skanīgi nodziedāja “Rīga dimd” un Latvijai visi kopā veltīja “Daudz baltu dieniņu”.

Ivars Galiņš

Svētku maltītes posēji; Ivars Galiņš, kartupeļu mizotājs, Inna Priede, pavāra palīdzē, māc. Jogita Mingina, pavāre, Velta Ramolina, pavāra palīdzē.

Latvijas 91. dzimšanas dienas svinības Grandrapidos

Grandrapidos Latvijas valsts dibināšanas atceres svinības 15. novembrī rīkoja ev. lut. draudzes locekļi priekšnieces Birutas Auziņas vadībā. Svētkā māt. Ilze Larsena izlūdās Dieva svētību Latvijai, latviešu tautai un Latvijas valdībai. Jauniete Anita Ruperte nolāsīja īsu, patriotisku apceri „Ko mums saka sarkanbaltsarkanās krāsas” par 18. novembra nozīmi. Īsu uzrunu teica Biruta Auziņa un aicināja nodziedāt Latvijas himnu.

Svētku runu teica Gaŗezera prezidents Kārlis Vizulis. Gaŗezers latviešiem svešumā ir kā maza Latvija. Viņš uzsvēra, ka svarīgi palīdzēt Amerikas latviešiem saglabāt latvisko identitāti. Būt latvietim ir privilēģija. Gaŗezērā ikviens var atrast, kas viņam vajadzīgs, lai paliktu latvietis. Te ir latviešu sabiedrība,

Anita Ruperte lasa patriotisku apceri "Ko mums saka sarkanbaltsarkanās krāsas"

nometnes bērniem un jauniešiem, skan latviešu valoda, notiek izstādes, dziesmu dienas, sporta sacensības, te rodas draudzības uz mūžu. Gaŗezers ir lielākā pastāvīgā satikšanās vieta latviešiem ārpus Latvijas. Dziesmu dienās sabrauc lielāks skaits, bet katru vasaru Gaŗezērā iegriežas vismaz 2000 cilvēku. Gaŗezeru izmanto ALJA, Daugavas Vanagi, LELBA, baptistu un katoļu draudzes, skauti un gaidas, 2x2, 3x3, korporācijas un dažādas sporta kopas. Apmeklētājiem patīk Gaŗezera tradīcijas un gaisotne. K. Vizulis arī teica, ka Gaŗezers efektīgāk varētu piesaistīt jauniešus arī pēc vidusskolas beigšanas,

jo jaunieši ir mūsu nākotne. Katru gadu Gaŗezērā strādāt ierodas jaunieši no Latvijas, tādējādi daudz iegūst gan viņi, gan šejieni.

Pēc svētku runas Biruta Auziņa izsniedza ALAs Atzinības rakstus par ilggadēju sabiedrisko darbu Zaigai Petrovska, Lidijai Tarbunai, Anitai un Samuelam Knochiem, Valijai Raucepai.

Koncertā Gunta Cēse dziedāja vairākas latviešu komponistu dziesmas un āriju no A. Dvoržaka operas „Nāra”. Klavierpavadījumu spēlēja Rūdolfs Ozoliņš. Pianists atskaņoja arī Ferencu Listu „Mefisto valsī”. Bija liels prieks par jauno latviešu mākslinieku talantu.

Svinīgā akta beigās nodziedājām „Tev mūžam dzīvot, Latvija”.

Saimnieces aicināja mielastā, kuŗa laikā ritēja draudzīgas sarunas.

Tieši 18. novembrī pulksten deviņos no rīta pulcējamies pie latviešu biedrības nama, lai uzvilktu mastā Latvijas un ASV karogu. Lūgšanu teica mācītāja Ilze Larsena, īsu uzrunu ev. lut. draudzes pārstāvis Ivars Petrovskis: „1918. gadā, tieši 18. novembrī tika dibināta Latvijas valsts. 91 gada laikā noticis daudz, bet 18. novembris liecina – ja cilvēki stipri tic kādai idejai, ja ir gatavi par to cīnīties un pat atdot dzīvību, ja tas ir vajadzīgs, nekas nespēj viņus kavēt. 18. novembrī, Latvijas tapšanas atceres dienā, domāsim labas domas par savu zemi, savu tautu un savu valsti. Varam būt pārliecināti, ka Latvija

krīze tiks pārvarēta, Latvijas valdība strādās Latvijas interesēs, gaišs prāts valdīs mūsu baznīcās un tautā. Lūgšim Dievu, lai Viņš to pasargā, svēti un atpestī no visa ļauna. Uzrunu Ivars Petrovskis nobeidza ar Pēteru Ērmaņa dzejoli:

*Daudz, ļoti daudz mums latviešiem ir dziesmu,
Bet, kad pie Dieva griežas visa tauta,
Tad skaņas istākās, visvienkāršākās
Skan vienā dziesmā, mazā mīlā dziesmā,
Kas izaug no dziesmiņas par himnu,
Skan līdz šī svētā tautas likteņiem.
No zemes izdzītam, vēl latvietim
Sirds atspīrgst spēj, kad lūdzas viņš un dzied:
Dievs, svētī Latviju!*

Karogus mastā uzvilka Samuels Knochs ar meitiņu Māru – abi tautastērpos, kamēr sapulcējušies tautieši dziedāja Latvijas himnu. Pēc tam devāmies uz biedrības nama zāli noklausīties Latvijas valsts prezidenta Valža Zatlera svētku runu un aplūkot izstādi, ko bija izkārtojusi gleznotāja Pauline Zadvinska. Īpaši tajā iepriecināja jauniešu – Anitas Rupertes un Dāvida Heinza keramikas veidojumi. Svētku mielastu un brokastis sagādāja saimniece Daina Lukāševica.

ALAs goda rakstus saņēma, no kreisās: Valija Raucepa, Lidija Tarbuna, Zaiga Petrovska, Anita Knocha, Samuels Knochs III

Julietta Rumberga

Latvijas valsts dibināšanas atcere ciemā „Latvija”

Auksta un lietaina uzausa 18. novembra diena, un tāds laiks bija līdz pat vēlam vakaram. Tas tomēr netraucēja uz ciema „Latvija” rīkotajām svinībām ierasties vietējos ļaudis un daudzus viesus no kaimiņpilsētas Kalamazū. Gaŗezera Saulgriežu zāle bija cilvēku pilna, un pēc priekšnesumiem vajadzēja vēl ienest pa-

pildgaldus. Svinību aktu ievadīja mācītāja R. Franklina svētkā. Aizkustināja viņa vārdi par latvietību un kas ir latvietis. Viņš arī sevi uzskata par latvieti. Cīma vecākais A. Rozentāls runāja par apstākļiem Latvijā. B. Dumpes vadībā dziedāja koris „Cīma balsis”, solisti bija A. Aistars, G. Grīviņa, G. Veidemane un

A. Vilemons. A. Aistars un V. Bērzkalne deklamēja patriotiskus dzejoļus. Pārtraucot svinīgo aktu, skaitījām minūtes, un pulksten divos pievienojāmies visas pasaules latviešiem, dziedot „Dievs, svētī Latviju!” Dievam noteikti vajadzēja dzirdēt un mūs uzklaust, kad visā pasaulē, visapkārt zemeslodei, no ziemeļiem

līdz dienvidiem skanēja mūsu tautas himna – lūgšana. Pulkstenis katrā vietā rādīja citu laiku, bet visi dziedāja reizē. Lai laba veselība ierosinātājam!

Mielastu sagādāja paši ciemnieki, sanesot groziņus. Pēc maltītes nevienam negribējās atstāt svinību vietu. Ap vienu galdu pulcējās „dziedātāju draudzē”,

kas kļuva arvien lielāka. Skanēja tautasdziesmas, patriotiskas dziesmas, arī pa kādai ziņģei, līdz nemanot iestājās tumsa.

Dievs, svētī cīņām mūs, Dievs, svētī miera gaitām,

Lai vienmēr Latvijai mēs gaišas dienas skaitām.

V. B.

Latvijas valsts 91. gadadienas svinības Aijovā

Aijovas nelielā latviešu saime pulcējās svinēt Latvijas valsts gadadienu 14. novembrī Aijovas latviešu biedrības telpās. Pēc kopīgi nodziedātas ASV himnas svētkā vadīja Aijovas evaņģeliski luteriskās draudzes mācītājs Aivars Pelds, aicinot visus 18. novembrī piedalīties kopējās lūgšanās par Latviju, kā arī atvērt savu sirdi mīlestībā, palīdzot grūtībās nonākušajiem tautiešiem.

Svētku runu teica Aijovas latviešu biedrības priekšnieks Imants Kalniņš. Viņš atgādināja vēsturi kopš Latvijas valsts dibināšanas līdz mūsdienām, pieminot, ka mūsu mazajai Latvijai bijis grūts ceļš, taču reiz iedegto brīvības liesmiņa nekas nav spējis apslāpēt. Vienmēr atradušies drosmīgi tautieši, kuŗi, riskējot ar

dzīvību, nedomājot par savu labklājību, drosmīgi stājušies pretim dažādu vēsturisko periodu teroram. I. Kalniņš pauda nožēlu, ka tautiešiem Latvijā atkal jāpiedzīvo vilšanās. Daudz ģimeņu, cerībā atrast labākus dzīves un darba apstākļus, pamet Latviju. Tautu pārņēmis pesimisms un bezcerība. Taču cerība nav zudusi. Jaunā paaudze, nomainot valdošo korumpēto eliti, izvedīs mūsu tautu no krīzes. I. Kalniņš aicināja visus domāt labas, gaišas un svētīgas domas par sasniegto Latvijā un ko ar godprātīgu darbu un attieksmi varētu sasniegt. Viņš aicināja iztēloties laimīgas Latvijas viziju un ikvienam strādāt, apzinoties, ka tieši no viņa darba būs atkarīga Latvijas nākotne.

Videolentē noklausījāmies Latvijas Valsts prezidenta Valža Zatlera uzrunu ārzemju latviešiem un tās beigās pievienojāmies Latvijas korim un simfoniskam orķestrim, dziedot „Dievs, svētī Latviju!” un valsts himna skanēja sevišķi patriotiski un pacilāti.

Aijovas Latviešu biedrības priekšnieka vietnieks Jānis Kursītis nolāsīja paziņojumu par apbalvojumiem. ALAs atzinības rakstu saņēma Via Postma par īpašiem sasniegumiem sabiedriskā darbā, daudzus gadus apzinīgi pildot Aijovas Latviešu biedrības kases pienākumus.

Koncertā iepriecināja Rutas Seskas vadītais koklētāju ansamblis, kas atskaņoja mums tik mīļās tautasdziesmas. Pēc koncerta skatījāmies 2008. gada

XXIV Vispārējo latviešu Dziesmu un Deju svētku videomirklus.

Dāmas bija sagādājušas azai-

du, loterijā varēja laimēt vērtīgas mantas.

Dzidra Arāja-Akšele
Foto: Ilze Kalniņa

Koklētāju ansamblis, no kreisās: vadītāja Ruta Seska, Ārija Palēvica, Sandija (Sandy) Stundiņa, Astra Paika (Pike)

Mārtiņdiena St. Pētersburgā.

*Labvakar, saimniece,
Vai tu mūs gaidījusi?
Dod pupiņas, dod zirņiņus,
Dod cūciņas šņukurīti.*

Tā dziedādami, 7. novembrā vakarā Latviešu biedrības namā ienāca četrpadsmit ķekatnieki ar Pēteri Ozolu, kas spēlēja ģitaru, un Māru Ritumu, mūsu pianisti, priekšgalā. Sekoja gan čigānietes, gan laču diditājs un pats lācītis, gan jūrnieks un vēl citi, līdz nepazīšanai saģērbusies ķekatnieki.

Ķekatnieki ar saimniekiem uz skatuves

Richards Rollis atklāja programmu:

*Ķekatā, ķekatā,
Labvakar jūsmājā!
Saņemam danču bērņus,
Neba mēs daudz bijām;
Bijām pieci, bijām seši,
Līdz trešam desmitam.*

Kad pavērās skatuves priekš-kars, zāli pāršalca skatītāju pārsteigums – pie skaista, latviski klāta galda sēdēja saimniece (Skaidrīte Prince) tautastērpā un saimnieks (Indulis Lauzums). Viņi dziedādami aicināja Mārtiņdiena bērņus istabā. Kad visi četrpadsmit ķekatnieki sasēdās pie galda, dziesmās tika apdziedāti saimnieki vēl:

*Dod, Dieviņi, svētībiņu
Visu gadu jūsmājās,
Lai uzauga divas vārpas
Katrā salma galiņā!*

(Andris Ritums) aicinājumu pieņēma. Jaunkundze bija dūšīga, liela auguma un no dabas labi apdāvināta. Mugurdanci abiem dancot, jaunkundze cerēja ka nu drīz būs ligaviņa, gredzens jau pirkstā, bet nekā – gredzens nokrita zemē un brūtgāns tik aicina uz klētiņu.

Čigānietes arī negribēja palikt neievērotas, un tādēļ dancodamas dziedāja:

*Nav jau viegli, ir jau grūti
Dzīvot šinī pasaulē.*

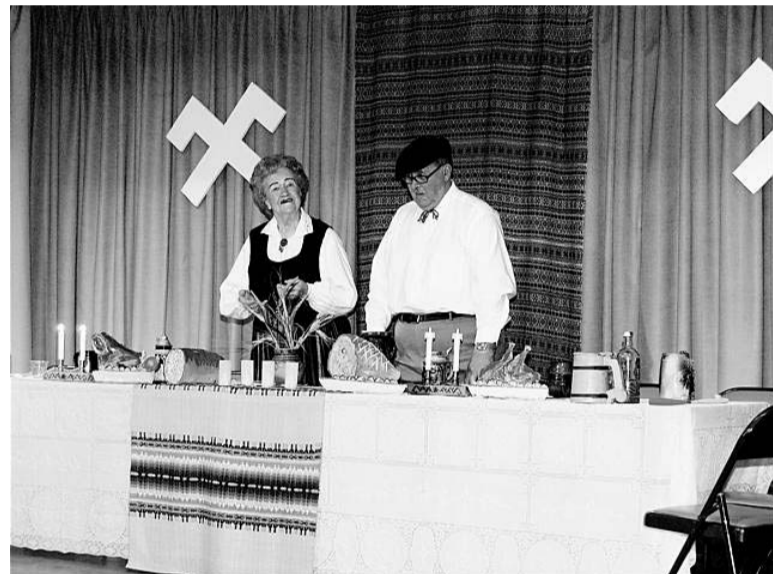
Lai gan programma bija tikai 45 minūtes gara, tā izcēlās ar dažādību dejās un dziesmās. Mēs, četrpadsmit pensionāri, nekad nebijām cerējuši uz tik lielu atsaucību no publikas un nācām pie slēdziena – ja sirmos matus aplāj ar modernām parūkām, matos iesprauž rozes ziedu, mēs vēl daudz ko varam izdarīt! Pateicoties Richardam Rollim, kas bija šī uzveduma režisors, tā sirds un dvēsele un Mārai Ritumai, kas mums palīdzēja iemācīties visas dziesmas, likās, ka mūsu Mārtiņdiena uzvedums izdevās labi, jo publika bija par to sajūsmināta.

Kā jau Mārtiņos pienākās, Lija Kuple-Tsante ar palīgiem bija sagādājusi cūkas cepeti ar skābiem kāpostiem, ar ko cienāja visus 85 vakara apmeklētājus. Kad Ilmārs Dzenis un Pēteris Ozols atklāja balli ar skaistu valsī, netrūka dejotāju, kas dziedāja līdzī. Tā mēs, floridieši, iesākām jauno sarīkojumu sezonu, ceļot godā senās tautas tradīcijas.

Irēne Ezeriņa

Sprukstiņš (Rihards Rollis) dejo ar Andrīti (Andri Ritumu)

Saimniece (Skaidrīte Prince) un saimnieks (Indulis Lauzums)

Ariāna Liepiņa notīra vasaras putekļus

Talcinieki (no kr.) Ilmārs Dzenis, Richards Rollis un Juris Epermanis

Ziemeļu snieguni iradušies, un pilnā sparā rit sarīkojumi Florīdas St. Pētersburgas Latviešu namā – gan Mārtiņu balle, gan 18. novembrā svinības, gan video

izrādes, koņa mēģinājumi, Bībeles stundas un pat dzimšanas dienu svinības. Visi gatavojas arī uz Ziemsvētku tirdziņu, koņa koncertu un citiem sarīkojumiem.

Snieguni talko

Mācītājs Aivars Pelds novāc novītušos palmu zarus

Lai tie visi sarīkojumi labi izdotos, protams, Nams un apkārtnē jāuzkopj, un tāpēc saimnieks Māris Prāvs ik rudeni un pavasari rīko tīrīšanas un sakopšanas talkas.

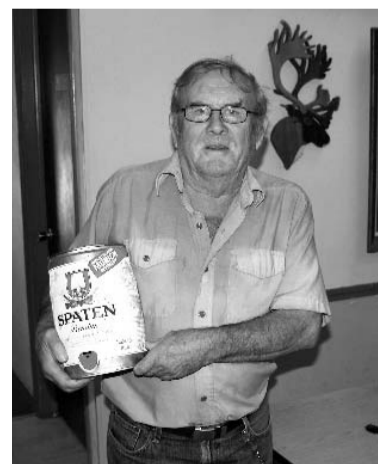
Gandrīz visos Florīdas dārzos un pagalmos aug palmas. Tās jau gan piešķir videi tādu eksotisku gaisotni, bet palmu zari ātri aug un arī ātri novīst un vismaz pāris reizes gadā tie ir jāapgriež un jānovāc. Pie Nama palmas izaugušas diezgan garas, un, lai tiktu zariem klāt, vajadzīgas pamatīgas kāpnes, kā arī motorzāģis. Talcinieki ir arī Ilmārs Dzenis, kuram ir liela pieredze palmu kopšanā, un tā kopā ar saimnieku Māri Prāvu palmas ātri tiek apkoptas. Nama iekšelpas arī ir jāuztur ļoti tīras un

sausas, jo vasaras karstā un mitrā Florīdas klimatā tās var ātri sasmakt un sapelēt. Lai šos darbus veiktu, vajadzīgas darbīgas rokas un brīvprātīgo talcinieku piedalīšanās.

Tautieši un tautietes uz saimnieka talkas aicinājumu vienmēr bijuši ļoti atsaucīgi, un Nams vienmēr ir bijis ļoti uzturēts, telpas un apkārtnē vienmēr nevainojami sakoptas. Protams, tik ražīgi strādājot, karstajā Florīdas saulē, talcinieki bija ļoti izslāpuši, bet par viņu labklājību gādāja saimniecības nodaļas vadītājs Alberts Lāčkāja, vienmēr uzturot karstu kafijas podu. Pēc smago darbu beigšanas, talciniekiem tiek arī pasniegtas siltas čaļu gaļas pusdienas un pat glāze alus, jo, kā izrādījās, uzkopjot virtuves noliktavu, atradusies

Saimnieks Māris Prāvs apgriež novītušos palmu zarus

Saimniecības vadītājs Alberts Lāčkāja gādā par izslāpušo talcinieku labklājību

maza alus mucīņa. Tā St. Pētersburgas Latviešu nams ir atkal gatavs uzņemt nākamo sarīkojuma viesus.

Teksts un foto: Gunārs Liepiņš

Losandželosas latvietis piedalās jauna pasaules brīnuma radīšanā

Arhitekts Jānis Cirčenis

Dienvidkalifornijas latviešu ev. lut. baznīcas pērminderi Jāni Cirčeni ilgāku laiku nekur vairs neredzējam. Viņš tomēr nebija iekritis karstos pelnos, kā viens otrs domāja. Losandželosas latviešu namā 30. oktobra vakarā Jānis Cirčenis pastāstīja, kur bijis – veselus 11 mēnešus dzīvojis un strādājis Ķīnas lielākajā pilsētā Šanhajā, kur top jauna, izcila celtnē – Šanhajas tornis. To projektēja achitektūras firma *Gensler*, uzvarot sīvā konkursā, kurā piedalījās daudzas citas firmas.

Šanhajas tornim, ķīniešu valodā – 上海中心大厦 – būs 128 stāvi, tas sliesies 632 metru (2073 pēdu) augstumā, kopējā platība 380 000 m² (4090000 kvadrātpēdu). Tā būs augstākā ēka Ķīnā un otrā augstākā pasaulē. Augstākā celtnē pasaulē *Burj Dubai* atrodas Dubajā, Apvienotajos Arabu Emirātos. *Burj* arābu valodā nozīmē tornis. Šim debeskrāpim ir 162 stāvi, augstums 818 metru, platība 2684 kvadrātpēdas, celtniecību sāka 2004. gada 21. septembrī.

Šanhajas torņa pamatkmens likšanas ceremonijas notika pērn 29. novembrī. Celtni paredzēts pabeigt 2014. gadā. Jānis Cirčenis parādīja jaunā torņa maketu, biezas projektu grāmatas ar daudziem darba zīmējumiem, kuŗi vairākkārt pārstrādāti.

Līdzās jaunajam tornim jau slejas divas augstas ēkas, abas 580 metru augstas – 1998. gadā pabeidza celt Džin-Mao ēku, pērn Šanhajas pasaules finančiālo centru.

Šanhajas torņi veidos deviņas cilindriskas celtnes, kas saviesies cita virs citas, vairākos līmeņos iekārtos deviņus iekšējo telpu dārzus. Pašā augšā atradīsies skatu platforma. Strāvu ēkai piegādās vēja ģeneratori, gaisa vēsinātājus un apkures sistēmu darbinās savāktie lietūs ūdeņi. Celtnē būs viesnīca, biroju un veikalu ēkas. Tiek izmantoti vismodernākie materiāli, nerūsējošais tērauds un laminētais stikls, turklāt neviens nesūdzas, ka kaut kas ir par dārgu, pat ne-

prasa, cik kas maksā! Darbaspēks Ķīnā ir lēts, celtniecības un citi darbi norit augu diennakti, kravas ar gatavu cementa masu jau ved pusnaktī, visur strādā cilvēks pēc cilvēka. Ķīniešiem ir griba, degsme un vēlšanās sasniegt iecerēto. Ja varētu pierunāt kādu Ķīnas vai citas valsts bagātnieku financēt „Gaismas pils” celtniecībā Rīgā...

Jānis Cirčenis dzīvojis trīs kvartālu attālumā no jaunās ēkas un varēja uz darbu ērti aiziet kājām. Ļoti lēta gan esot arī brauksana ar taksametru – pilsētas robežās apmēram tikai trīs dolari par braucienu.

Ķīnā Jānim izdevies satikt vienu otru latvieti, arī latviešu arhitektu Pēteri Ratas, kas apprecējis ar ķīnieti un Šanhajā dzīvo jau četrus gadus.

Pēc 11 mēnešiem Šanhajā Jānim Cirčēnim Losandželosa un Ņujorka liekoti kā mazpilsētas. Arhitektiem, salīdzinot celtniecības attīstību, Tokija šķiet vecāks, Seula – brieduma gados, Šanhaja – pusaudzis, kam viss vēl priekšā.

Iespējams, ka tuvākā nākotnē taps vēl augstākas ēkas. Bahreinā tiek plānots 1022 metrus, Kuveitā 1001 metru augsta ēka. Tie gan vēl ir tikai projekti.

Jānis Cirčenis uz Losandželosu atbrauca 26 gadu vecumā no Indianapolis. No 1976. līdz 1981. gadam viņš studēja arhitektūru Ohaijo valsts universitātē. Sākumā Losandželosā viņš strādājis mazākās firmās. 1965. gadā Sanfrancisko dibinātā arhitektūras firma *Gensler* ir lielākā ASV un pat visā pasaulē, tai ir biroji daudzās pilsētās ASV – Ņujorkā, Tampā, Lasvegās, Bostonā,

Šanhajas „trīs brāļi”; tornis labā pusē vēl top un būs otra augstākā celtnē pasaulē

Vašingtonā, Losandželosā, Čikāgā u. c., kā arī ārēzēs – Londonā, Dubajā, Šanhajā, Beidzinā, Tokijā, Kostarikas galvaspilsētā Sanhosē. Firmā patlaban nodarbināti vairāk nekā 2000 cilvēku, kuŗi projektē iestāžu ēkas, lidostas, hospitāļus, skolas u. c. celtnes.

Noklausījušies Jāņa Cirčeņa stāstījumu, nolēmām – kad Šanhajas tornis būs gatavs, noteikti brauksim to apskatīt.

Teksts un foto: Astra Moora

LATVIEŠI KANADĀ

Montreala

M. Štauers

Latviešu sabiedriskā centra valdes sēde 25. novembra vakarā bija pulcinājusi 12 dalībniekus. To vadīja priekšnieks Andrejs Vītols.

Iepriekšējās sēdes pierakstu, kuŗu nolasi Rita Jozuus, pieņēma bez grozījumiem. A. Vītols ziņoja, ka saņemta pateicības kartīte no Karinas Tēraudes par Jāņa Tērauda zāles atklāšanu 14. novembrī Valsts svētku sarīkojumā. Saimniece Irēne Paliepa vēstīja, ka sākti vairāku sienu labošanas darbi. Kasieris A. Pušpurs savā ziņojumā norādīja, ka, neraugoties uz pašreizējiem saimnieciskajiem apstākļiem, kase esot labā stāvoklī. Jaungada dienā centrā, Kamīna zālē kā parasts, plkst. 13, Jaungada dienas saiets groziņu veidā.

Neparasti spraigas pārrunas izraisīja ieteikums sarīkot Masku balli Jaunā gada sākumā. Šāds sarīkojums Montrealā nav noticis vairākus gadus, un tas patiesi varētu rosināt sabiedrisko dzīvi. Masku balli nolēms rīkot 2010. gada 13. februārī, apvienojot to ar Valentīna dienas atzīmēšanu. Darboties sākusi rīcības komiteja.

Nākamā valdes sēde paredzēta 16. decembrī, plkst. 20, centra Kamīna zālē.

Sestdien, 7. novembrī, ģimenes un paziņu lokā simt mūža gadus atzīmēja **Linda Karlone, dz. Ruņģenieks**. Viņas vīrs Roberts miris pirms vairākiem gadiem. Gaviļniece

Montrealas latviešiem pazīstama kā skaistas balss īpašniece, kas rosīgi piedalījusies sabiedriskās un kultūrālās dzīves veidošanā vairākus gadus desmitus – kopš aizvadītā gadsimta piecdesmitajiem gadiem, dziedot koncertos, sabiedrīkos pasākumos un dziesmu svētkos. Lielajā svētku dienā apsveikuma kartītes bija atsūtījuši karaliene Elizabete II un viņas pārstāvji: Kanadas ģenerālgubernatore M. Žāna, Kvebekas gubernators, kā arī Kvebekas premjers Ž. Šarē, Montrealas pilsētas galva Džeralds Tremblījs un citi laba vēlējamie. Ziedus bija sūtījuši Montrealas latviešu luterāņu Trīsvienības draudze un pensionāru apvienība. Visa Montrealas latviešu saime vēl viņai sekmīgus turpmākos mūža gadus!

Toronto

R. Norītis

6. decembrī plkst. 12.00 Latviešu centrā DV Toronto nodaļas un DV vīru koŗa Kanadā Ziemsvētku sarīkojums. Informācija, zvanot Astrīdei Jakobsonai, tālr.: 416-534-5672.

10. decembrī plkst. 1.00 Toronto latviešu pensionāru apvienības sanāksmē; pianistes Rutas Vaivades koncerts.

17. decembrī Toronto latviešu pensionāru apvienības sanāksmē svinēs Ziemsvētkus. Prāv. F. T. Kristberga svētbūris, apvienības koŗa „Rota” un vīru ansambļa „Pusstunda” koncerts diriģentes Irisas Purrenes vadībā.

13. decembrī plkst. 11.30 Latviešu centra vadība aicina tautiešus ar draugiem un viesiem „Zelta svētdienas” azaidā. Informācija un pieņemšanās, zvanot uz centra biroju, tālr.: 416-759-4900.

18. decembrī plkst. 18.30 *Master Card Centre* arēnā (400 *Kipling Ave.*) notiks latviešu un lietuviešu vienības sacensības hokejā ar mērķi sagādāt līdzekļus latviešu aprūpes namam „Kristus Dārzs” un lietuviešu „Labdarai”.

19. decembrī plkst. 10.00 Latviešu centrā Toronto latviešu biedrības sestdienas skolas Ziemsvētku sarīkojums.

19. decembrī plkst. 7.00 Sv. Jāņa baznīcā (200 *Balmoral Ave.*) ev. lut. latviešu draudzes vokālā ansambļa Ziemsvētku koncerts.

Toronto latviešu pensionāru apvienības sanāksmē 26. novembrī Latviešu centrā veļclauzu aprūpes projekta „Kļavas lapa” ierosinātajī Imants Purvs un Aija Fogeļe siki pastāstīja par iecerēto vispusīgo aprūpi pensionāriem, lai viņi varētu palikt dzīvot savā mājā un turpināt ierasto dzīvesveidu. Viņiem palīdzēs uzkopt dzīvokli, sagādās transportu ārsta apmeklējumiem, iepirkumiem un citām vajadzībām. Sanāksmi vadīja Liene Martinsone, dalībniekiem bija daudz jautājumu, notika pārrunas. Informācija par projektu „Kļavas lapa” var iegūt, zvanot pa tālr.: 905-832-1929 vai rakstot, e-pasts: klavulapa@gmail.com Pensionāru apvienības sanāksmē 3. decembrī sabiedriskā darbiniece Alida Forstmane referēja par komūnisma upuŗu pieminekļa projektu Kanadas galvaspilsētā Otavā un rādīja slīdītes.

ADVENTA KONCERTS

Svētdien, 2009. gada 6. decembrī, plkst. 10:00 no rīta

tiek rīkots Ņujorkas Latviešu koŗa Adventa koncerts

Jonkeru dievnamā

254 Valentine Lane, Yonkers, NY

Programmā:

Viktora Baštika „Svētceļnieku dziesma” un kantāte „Ziemsvētkos...”

Ilonas Rupaines kantāte „Nosapņotie Ziemassvētki” un Arnolda Šturma „Modālā svīta” flautai un stīgu orķestrim

Piedalās: Laila Liepiņa, Sandra Gendrikovs-Bayer un Laima Veide – soprāni

Sarma Dindzāne-Van Sant – alts

Krista Zamura un Laura Padega Zamura - kokles

Ņujorkas latviešu koŗis un Bronksas kamerorķestris

Andrejs Jansons - diriģents

Visi laipni aicināti lejas zālē pēc koncerta uz Adventa mielastu!

leeja \$25.- par koncertu un mielastu

Bērniem līdz 12.g.v. ieeja brīva

Varēsiet iegādāties svētku dāvanas pie Ziemeļnovada dāmu komitejas grāmatgaldā.

SARĪKOJUMI

19. decembrī plkst. 15.00 Ziemeļkalfornijas televīzijas raidītājs KQED World izrādīs Edvina Šnores filmu "The Soviet Story" (Padomju stāsts). Atkārtojums 30. decembrī plkst. 8.00 un 11.00. Kanāls atrodams Comcast channel 190, digital 9.3. Skat. arī www.kqed.org.

BOSTONA (MA)

- 6. decembrī no plkst. 12. līdz 3.00 Bostonas Trimdas draudzes Ziemsvētku tirdziņš Trimdas draudzes namā (58 Irving Street, Brookline, MA). Siltas pusdienas, daiļamatniecības izstrādājumi, rotas, grāmatas, Ziemsvētku kartītes, cepumi, piparkūkas, medus u. c. Galdiņi piesakāmi, zvanot vai rakstot Katrīnai Veidiņai, tālr.: 978-697-0160; e-pasts: Veidins.k@neu.edu

FILADELFIJA (PA)

- 5. decembrī plkst. 9.30 Kultūras diena Filadelfijas latviešu skolā. Cepsim piparkūkas, gatavosim puzurus, iesim rotaļās, dejosim tautasdejas. Dalības maksa \$5 (ar siltām pusdienām). Visi mīļi aicināti!

- 13. decembrī pēc dievkalpojuma Filadelfijas latviešu skolas sarīkojums un pusdienas. Ieradīsies Ziemsvētku vecītis! Visi bērni mīļi lūgti piedalīties. Lūdzam pieteikties, rakstot vai zvanot skolas pārzinei Silvijai Mežgailei, tālr.: 610-277-8072, e-pasts: roosters4@comcast.net

- 20. decembrī plkst. 20s, Filadelfijas Sv. Jāņa baznīcā, 301 Newtown Street Road, Newtown Square, PA Ziemsvētku ieskaņas koncerts. Piedalās Filadelfijas latviešu koncertkoris, diriģente Gunta Plostniece, soliste Julia Plostniece, ērģelniece Mudīte Streipa-Pizzini; viesi solisti – čellists Mārcis Kuplais no Latvijas, pianiste Akane Matsumura. Programmā latviešu un cittautu Ziemsvētku dziesmas, mūzika čellam un klavierēm. Pēc koncerta saviesīga stunda un tikšanās ar māksliniekiem. Ieeja \$25.00, bērniem brīva. Visi mīļi gaidīti.

GRANDRAPIDI (MI)

- 6. decembrī pēc dievkalpojuma Ziemsvētku sarīkojums.

- 13. decembrī plkst. 11.30 vanadžu Ziemsvētku tirdziņš latviešu biedrības namā.

- 26. decembrī katoļu draudzes Ziemsvētku sarīkojums latviešu biedrības namā.

DENVERA (CO)

- 5. decembrī no plkst. 10.00 līdz 3.00 un 6. decembrī no plkst. 10.30 līdz 1.00 Ziemsvētku tirdziņš latviešu kultūras centrā. Abas dienas būs siltas pusdienas no plkst. 11.00. Varēs iegādāties tautiskus izstrādājumus, svētku dāvanas un dažādus gardumus.

INDIANAPOLE

Indianapolis latviešu kopējais Ziemsvētku sarīkojums

19. decembrī plkst. 14.00, Latviešu Sabiedriskā centrā, 1008 W. 64th St. Indianapolis, IN 46260. Jau vairākus gadus pēc kārtas esam pulcējušies, lai kopīgi ievadītu skaisto svētku laiku. Šogad ILS skolēni iestudē Jan Brett

ludziņu "Cimdiņš". Ikgadējā ludziņas izrāde ir kļuvusi par tradīciju – to gaida pieaugušie un skolēni paši, jo iztēle ir daļa no bērna pasaules. Ne-raugoties uz vājo ekonomisko stāvokli pasaulē, Ziemsvētku vecītis ieradīsies ar pilnu maisu dāvanām. Lūdzam vecākus, kuŗu bērni neapmeklē latviešu skolu, bet vēlas, lai viņi saņemtu dāvanas, tās nodot Ziemsvētku vecīša birojā pirms sarīkojuma. Ieeja sarīkojumā par labprātīgiem ziedojumiem; vakariņas \$ 10.00 no personas vai \$ 20.00 no ģimenes.

Rīko: Indianapolises latviešu organizāciju padome.

Rupjmaize, pīrāgi, ābolkūkas, piparkūkas un daudz kas cits Ziemsvētku tirdziņā

LSC dāmu komitejas locekles rīko gadskārtējo svētku gardumu tirdziņu 19. decembrī no plkst. 10.00 līdz 14.00. Tirdziņā varēs iegādāties minētos gardumus un daudz citu kulinārijas izstrādājumu. Rokdarbu pulciņa dalībnieces ir vairākus mēnešus citīgi strādājušas, lai pagatavotu skaistu skaistos adījumus, izšuvumus, sveces un latviskiem rakstiem rotātas koka kaŗotes. Arī visu to varēs iegādāties tirdziņa laikā. "Café Rīga" par mērenām cenām varēs pirkt tortes, cepumus, ābolmaizes un garšīgu kafiju, ko baudīt draugu pulkā svētku gaisotnē. Ar jautājumiem par tirdziņu lūdzam griezties pie Ināras Grendzes – tālr. 317 418 1283. Gaidām daudz latvisko ēdienu un lietišķās mākslas cienītāju! LSC dāmu komiteja.

KLĪVLANDE (OH)

- 31. decembrī plkst. 9.00 Ohaijo latviešu apvienība (OLA) sadarbībā ar Klīvlandes DV apvienību rīko Jaungada sagaidīšanu Apvienotās draudzes zālē. Būs iecienīta mūzika. Dalības maksa \$25.00. Automašīnas varēs novietot Masonu laukumā.

LOSANDŽELOS (CA)

- 6. decembrī plkst. 11.00 Adventa koncerts baznīcā; Ziemsvētku tirdziņš latviešu namā.

JAUNGADA SAGAIÐĪĶANA INDIANAPOLĒ

Laimīgu Jauno gadu!
Pulcēsimies Jaungada sagaidīšanai 2009. gadā 31. decembrī plkst. 20:00

**Latviešu sabiedriskajā centrā
1008 W. 64th Street.**

Ieejas maksa \$ 40.00 no personas; 12-15 gadu vecumam \$ 20.00; zem 12 gadiem – ieeja brīva.

Bagātīgs cienasta galds un šampānietis pusnaktī.
Deju priekam spēlēs Lietuviešu deju orķestris.
Ikviens ir mīļi gaidīts.

Tuvākai informācijai par sarīkojumu, lūdzam, sazināties ar Andri Bērziņu
ep: aberzins@indy.rr.com, tel. 317.652.1781 vai Andrēju Kanču e-p: Dreday517@aol.com, tel. 317 414 4535

Rīko: Latviešu sabiedriskais centrs

Dāviniet The Soviet Story ('Padomju stāsts') DVD Ziemassvētkos!

DVD var iegādāties interneta veikalos

www.sovietstory.com/buy-dvd/
un
www.amazon.com

Legal assistance in Latvia!

If you own property in Latvia you may want our help. American-Latvian full service company providing legal assistance with property issues, estates, inheritance, purchasing, selling or management. We can assist with charitable donations or liquidation of distressed properties.

We can Help! Free initial consultation.

Tevezemes@gmail.com 727-471-8410 (US phone number that rings in our Riga office.)
Tel: 371-6728-3832, Tel/Fax: 371-6728-0195, Mobile: 371-2939-7788
Kr. Barona iela 31, Rīga, LV-1011

LATVIAN AMERICAN SHIPPING LINE

Pārsūtām mašīnas, pers. mantas, komerckravas paciņas pa gaisu vai jūru uz un no Latvijas!

Lūdzam zvaniet: 201-760-6427 vai 973-744-6565 vai arī apskatiet sūtījumu informāciju mūsu mājas lapā: www.lasl.com

Kas jauns Latvijā?

Avīzes par to stāsta vienu. Pavisam citu stāsta mūsējie, kad atkal sazvanāties.

Pasaki savējiem Latvijā, ka sarunas ar Ameriku un Kanādu atmaksājas.

Sarunas pa mājas telefonu Latvijā ar ASV un Kanādu tagad tikai 10 santīmu minūtē*, arī zvanot uz mobilo tālruni. Turklāt katrs, kurš piezvana no Latvijas un runā vismaz piecas minūtes, piedalās loterijā. Iknedēļas balva Ls 201, gada nogales balva Ls 2010 – nauda, kas noderēs, lai apciemotu jūs. **Uzlabo attiecības ar mājas telefonu!** Loterijas noteikumus un informāciju par tarifu plāniem meklē www.lattelecom.lv. Loterijas atļauja nr. 2427.

*Mājas un aktīvo tarifu plāns

lattelecom

LELB izdevniecība "IHTIS"

izdod: • kristīgo laikrakstu "Svētdienas Rīts",
• oriģinālliteratūru un informatīvos materiālus
organizē: • pasākumus un projektus

M.Pils 4, Rīga, LV-1050 Tālr.: 371 67507969, 371 29427878

SVĒTDIENAS RĪTS

www.ihtis.lv un
www.svetdienasrits.lv

**NAUDAS PĀRSŪTĪJUMI
UZ LATVIJU**

Likmes: līdz \$100 - \$20
no \$101 līdz \$500 - \$25
virs \$500 - \$25 plus 3% no sum-
mas virs \$500. Summas nododam
ASV dolāros. Piegāde Rīgā \$11,
ārpus Rīgas \$0.40/km, min. \$19.
Piegādājam summas līdz \$1000.

**Kārtojam nodokļu un citus
maksājumus Latvijā!**

Lūdzu nosūtīt vēstuli ar sūtītāja
un saņēmēja vārdu, adresi, tele-
fona numuru un norādījumu par
summu kopā ar čeku rakstītu uz:

Baltic Financial Services
19 N. Mountain Ave.,
Montclair, NJ 07042-1810

Lūdzu zvanīt Kristīnei
(973) 746-3075

**Latviešu
Saldskābmaize**

2 Lb. = \$8.00 (US) + S & H

Aivars Sturis
616/897-9525

Pārdodu zemi 12 ha ar
atjaunojamām ēkām **Gaujas
krastā, Nacionālā parka Vīrešu
liegumā**. Robeža pa Gauju 800 m.
150 000 \$.

Tālrunis +371 26159155

MEIJA & ASSOCIATES

Janis A. Meija, Attorney at Law
Riga, Latvia, mob. +37126684068
janis@meijalaw.com, www.meijalaw.com

KAD LATVIJAI BIJ'

Čikāgas Piecti

2008. gada 18. novembra turneja Latvijā,
kopā ar populāriem bērnu ansambļiem

ČIKĀGAS PIECĪSIEM**JAUNI
IERAKSTI!**

Čikāgas Piectiņu zelts

25 populārākās melodijas no
ansambļa dziesmu pūra

CD var iegādāties:
(Mrs.) Ilze Ievāns
One Wheaton Ctr., #1912
Wheaton, Illinois 60187
iievans@aol.com

Katrs CD: \$15 USD
Čeki rakstāmi uz vārda: Ilze Ievāns

OWL-777@hotmail.com

OWL-777
HOLISTIC BODYWORK
ALTERNATIVE MEDICINE

LAURIS

845-893-1731

Profesionāla masiere meklē
aukles vai pieskatītājas
darbu ģimenē.

SILVIJA70@INBOX.LV

Visas Latvijā iznākušās grāmatas
varat iegādāties pie
lielākā grāmatu tirgotāja
„LATVIJAS GRĀMATA”.

Rakstiet, zvaniet, un grāmatas
Jums piesūtīs pa pastu.
SIA “L. Grāmata”

Rīga, Elijas iela 17, LV-1050
Tāl. +371 67223294

Tālrunis +371 67227248

E-pasts: lgramata@lgramata.lv

KOLIBRI

KOLIBRI ATSAKĀS

Latviešu tautas mūzikas aranžējumi

**Ansambļa
KOLIBRI**

**latviešu
tautas mūzikas
aranžējumi**

Jauns tvarts ar pazīstamiem un mazāk pazīstamiem darbiem,
izdots ar Latvijas Radio un

Latviešu kultūras biedrības TILTS atbalstu un palīdzību.

CD: \$ 15 USD;

čeki izrakstāmi: Līga S. Aldins
50 Hillview Road
Westwood, MA 02090
aldins@gmail.com

Jauna satikšanās vieta
LATVIEŠIEM Amerikā
WWW.LATVIANUSA.COM

**VESELĪBAS APDROŠINĀJUMI
JUMS UN JŪSU ĢIMENEI**

Grūtības atrast plānu, kas piemērots Jūsu budžetam
un vajadzībām? Esošais apdrošinājums nav
pietiekošs? MĒS VARAM PALĪDZĒT!

AMERIKAS LATVIEŠU PALĪDZĪBAS FONDS • LATVIAN RELIEF FUND OF AMERICA, INC.
T 215.635.4137 • F 215.635.1583 • www.LRFA.org • ALPF@comcast.net

SARĪKOJUMI

- 20. decembrī plkst. 12.30 Ziemsvētku eglīte latviešu skolā.
- 31. decembrī plkst. 8.00 Jaungada balle.

Losandželosas latviešu nama adrese: 1955 Riverside Dr. Los Angeles CA 90039-3704; tālr.: 323-669-9027; DKL B informācijas tālrunis: 323-663-6267. DK LB Informācijas biļetens tīmekli: www.biletens.com

MILVOKI (MN)

- 5. decembrī Daugavas Vanagu Ziemsvētku eglīte.

• 12. decembrī plkst. 12.00 draudzes un Milvoku Pulkv. Kalpaka skolas Ziemsvētku eglīte.

MINEAPOLE (MN)

• 5. decembrī no plkst. 12.00 līdz 3.00 draudzes dāmu saimes rīkotais Ziemsvētku tirdziņš latviešu ev. lut. baznīcā visos trijos stāvos. Bagātīgā izvēlē rotas, grāmatas, audumi, tvarti, tautiski cimdi u. c. daiļamatniecības izstrādājumi, kā arī tautisko ēdienu galds. Izloze.

• 13. decembrī plkst. 5.00 Minesotas latviešu koncertapvienības rīkotais kamerģitāras koncerts latviešu baznīcā dienvakarā. Abonentiem ieeja ar sezonas 1. kuponu, pārējiem \$23, studentiem \$5, bērniem līdz 16 gadu vecumam ieeja brīva.

• 17. decembrī no plkst. 2.00 līdz 5.00 sarunu grupas „Dialogs” sanāksme *Barnes & Noble* grāmatnīcas telpās *Har Mar* iepirkšanās centrā, St. Paulā. Aktuālākie temati: veselības aprūpe Latvijā, 10. Saeimas vēlēšanas 2010. gada 2. oktobrī, kā LR pavalstniekiem ārzemēs piedalīties vēlēšanās u. c. Visi laipni aicināti.

• 31. decembrī ukraiņu namā Jaungada sagaidīšanas balle.

ŅUJORKA (NY)

• 5. decembrī no plkst. 12.00 līdz 5.00 vanadzū Ziemsvētku tirdziņš DV namā Bronksā. Varēs iegādāties Ziemsvētku dāvanas, mieloties ar latviskām pusdienām, nogaršot Latvijas alu, iepazīties ar citiem Ņujorkas latviešiem.

• 6. decembrī Salas baznīcā (4 Rīga Lane, Melville, NY) pēc dievkalpojuma, kas sāksies plkst. 10.30, Ziemsvētku tirdziņš lejas telpās – darbosies grāmatu un daiļamatniecības galds, varēs nopirkt piparkūkas, pīrāgus, rudzu maizi, dzeltenmaizi, putraindesas, pelēkos zirņus, *Laimas* šokolādes, rotas, grāmatas, keramikus. Būs pusdienas un izloze. Ielūdz Longailendas novada dāmu komiteja. Laipni aicināti!

• 6. decembrī plkst. 10.00 Adventa koncerts Jonkeru baznīcā. Programā: Viktora Baštika un Ilonas Rupaines Ziemsvētku kantātes; Arnolda Šturma „Modālā svīta” flautai un stīgu orķestrim. Piedalās: soprāns Laila Liepiņa, kolkētāja Laura Padega-Zamura, Ņujorkas latviešu koris; Bronksas kamerorķestris; diriģents Andrejs Jansons. Pēc koncerta svētku mielasts.

• 19. decembrī draudzes namā Bruklinā (564 2nd St, Brooklyn, NY 11215-2608) plkst. 4.00 dievkalpojums; plkst. 4.30 skolas skolēnu koncerts; plkst. 5.30 cienasts latviskā gaimē; plkst. 6.00 Ziemsvētku balle visām paaudzēm: pirmā stāvā diskotēka ar didžeju; otrā stāvā balles mūzika, sadziedāšanās, pārsteigumi. Būs Ziemsvētku izloze, lai sagādātu līdzekļus Bruklinas skolai. Ieeja par ziedojumu. Izziņas: 917-668-750. Rīko Bruklinas skola un Bruklinas novads.

SAGINAVA (MI)

• 5. decembrī plkst. 2.00 Ziemsvētku tirdziņš draudzes sabiedriskās telpās. Būs iespēja iegādāties dāvanas Ziemsvētkiem; pakavēties pie tases kafijas

un cepumiem. Gūsim svētku sajūtu, dziedot Ziemsvētku dziesmas un uzklautot Ziemsvētku vēsti.

VAŠINGTONA (DC)

• 6. decembrī pēc dievkalpojuma Ziemsvētku tirdziņš. Būs pusdienas, izloze, gleznu klusā izsole. Rīko dāmu komiteja.

• 13. decembrī skolas eglīte.

• 31. decembrī latviešu skolas vecāku Vecgada vakara balle.

DIEVKALPOJUMI

• **Bostonas latv. ev. lut. Trimdas draudze:** 6. dec. dievk., pēc dievk. Ziemsvētku tirdziņš. 13. dec. dievk., pēc dievk. draudzes Ziemsvētku eglīte. 20. dec. dievk. ar dievg. Dievk. sākas plkst. 11.00. 24. dec. plkst. 5.00 Ziemsvētku vakara dievk. 25. dec. plkst. 11.00 dievk. ar dievg. 27. dec. dievk. nebūs. 31. dec. plkst. 3.00 Vecgada vakara dievk. ar dievg. Māc. Jogita Mingina.

• **Bukskauntijas un apk. ev. lut. dr.:** 6. dec. plkst. 11.00 Kvēkertaunā Adventa otrās svētd. dievk., pēc dievk. Ziemsvētku ieskaņa ar kafijas galdu (lūgti groziņi). 20. dec. plkst. 3.00 Lankasterā Ziemsvētku dievk. 24. dec. plkst. 4.00 Kvēkertaunā Kristus dzimšanas svētvakara dievk. Māc. Dr. A. Ziedonis un māc. Dr. R. Ziedone.

• **Čikāgas katoļu kopa:** 27. dec. plkst. 12.00 dievk., velītis Kristus dzimšanai un 2010. gada ieskaņai *Immaculate Conception* baznīcā (7211 W.Talcott Ave.).

• **Detroitas Sv. Pāvila ev. lut. dr.** (30623 W. Twelve Mile Road, Farmington Hills, MI): Dievk. sākas plkst. 10.00. Māc. diakons F. M. Sipols, tālr.: 248-433-3435; ērg.: Dr. Silvija Lizlova, Laila Upīte un Aija Greiema. 6. dec. Adventa otrās svētd. dievk. ar dievg.; pēc dievk. Ziemsvētku eglīte un tirdziņš. 13. dec. Adventa trešās svētd. dievk. 20. dec. Adventa ceturtais svētd. dievk. ar dievg. 24. dec. plkst. 5.00 Ziemsvētku vakara dievk. 31. dec. plkst. 5.00 Vecgada vakara dievk. ar dievg.

• **Filadelfijas latv. ev. lut. Sv. Jāņa dr.** (301 N. Newtown Street Road, Newtown Square, PA 19073, tālr.: 610-353-2227 www.latvianluthchurchphila.org): 6. dec. Adventa otrās svētd. dievk. Dievk. sākas plkst. 11.00. **Vilmingtonā** 6. dec. dievk. plkst. 3.00; pirms dievk. plkst. 1.30 kafijas galds.

• **Grandrapīdu latv. ev. lut. dr.:** 6. dec. dievk.; 20. dec. Ziemsvētku dievk. Dievk. sākas plkst. 10.00; visi ar dievg. 24. dec. plkst. 5.00 Ziemsvētku vakara dievk. Mācītājas I. Larsenas adrese: 70388 16-th Ave., South Haven, MI 49090. Tālr.: 269-637-4847; kabatas: 269-214-1010; e-pasts: ilze@comcast.net

• **Kalamazū latviešu ev. lut. Apvienotā dr., māc. B. Puīķe:** 6. dec. plkst. 10.00 dievk. ar dievgaldu. Sadraudzības kafija. 13. dec. plkst. 10.00 dievk. ar dievgaldu. Sadraudzības kafija. 20. dec. plkst. 10.00 dievk. ar dievgaldu. Sadraudzības kafija. 24. dec. plkst. 17.00 SVĒTVAKARA dievk. 27. dec. plkst. 10.00. Sadraudzības kafija. 31. dec. plkst. 18.00 VECGADA vakara dievk. ar dievgaldu.

Bībeles stunda Kalamazū 2. dec., ciemā Latvija 16. dec. 1. dec. plkst. 9.00 pīrāgu talka. 5. dec. plkst. 10.00 Ziemsvētku tirdziņš. 15. dec. plkst. 13.00 Ziemsvētku ieskaņas pusdienas gados vecākajiem (80+) draudzes locekļiem.

• **Klīvlādes Apvienotā ev. lut. dr.** (1385 Andrews Avenue, Lakewood, OH): 6. dec. plkst. 11.00 Adventa otrās

Dieva mierā aizgājusi mūsu mīļā māte un vecmāmiņa

VALIJA TIJA SAUSIŅA, (dz. LAPŠEVSKA)

dzimusi 1921. gada 26. janvārī Talsos, Latvijā,
aizgājusi mūžībā 2009. gada 27. novembrī Melndālē, Zviedrijā

*Ak, sirds, nav tādas zemes malas,
Ko Dieva roka nespēj sniegt.
Nav tādas brīnumainas salas, kur ceļš bez
Viņa augšup iet.
Viņš stūra akmens laicībā
Un plašā, tālā mūžībā.*

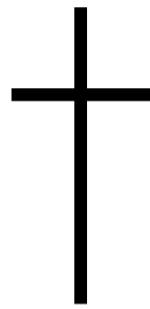
*Ar roku tos viņš svētī,
Kas prom no viņa nomaldās,
No jauna visu sveķ un vēti...
Tik nepagursim lūgšanās!
Ja ar sāpēs salūst sirds,
Dievs paceļ to, lai skaidrāk mirdz.*
Sandra Tobis

Sēro
JURIS GEORGS SAUSIŅŠ, MĀRIS UN MĀRA PRĀVS (dz. SAUSIŅA),

MĀRTIŅŠ REINIS SAUSIŅŠ UN LORRAINE SAUSIŅA,

MAZBĒRNI ALEKSANDRS JĀNIS SAUSIŅŠ, KATRĪNE VALIJA SAUSIŅA,

SEAN UN DAILA PHELAN (dz. PRĀVS), LAURA PRĀVS

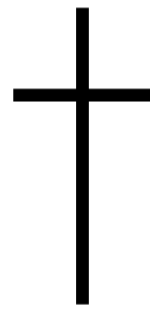
Mūsu mīļā

MIRDZA BAJARS, dzim. KURZEMNIEKS

dzimusi 1910. gada 25. decembrī,
mirusi 2009. gada 18. oktobrī

*... gaisma, kas cilvēkā dzīvo,
Un siltums, ko izstaro sirds,
Tas nezūd, tas paliek.
Un mirdz.*

Mīlestībā viņu piemin
MEITAS MAIJA UN ILZE
AR ĢIMENĒM

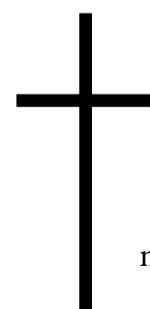
Mūsu mīļā

VELTA LILIJA CIVJAN, dzim. JANSONS

dzimusi 1923. gada 15. novembrī Aizputē, Latvijā,
mirusi 2009. gada 18. augustā Houston, Texas

*Nāks rīta blāzma zvaigznes dzēst
Un dzirdēs vējus pūšam,
Bet skaistos mirkļus neizdzēst –
Tie paliks visam mūžam.
(Hugo Krūmiņš)*

Mīlestībā viņu piemin
VĪRS SIMON, DĒLI NEIL
UN RALPH AR ĢIMENĒM
UN HOUSTONAS DRAUGI

Mūžīgā mierā aizgājusi mūsu mīļā

VELTA DAMBĪTIS, dz. BIEZIŅŠ

dzimusi 1920. gada 5. maijā Patkulē, Latvijā,
mirusi 2009. gada 7. novembrī Thousand Oaks, Kalifornijā, ASV

*Tur, kur mājā debess klusa,
Tur, kur dvēselēm ir dusa,
Tur mēs atkal tiksimies,
Mīļā sieviņ, tikai pacieties...*

Mīlestībā viņu piemin
VĪRS JĀNIS
BRĀLIS ANDREJS AR BĒRNIEM DEBRU, DŽONI, LŪCIJU
UN VIŅU ĢIMENĒM KALIFORNIJĀ,
BRĀĻA JĀŅA BĒRNI BIRUTA, MAIJA, DACE
AR ĢIMENĒM RĪGĀ, LATVIJĀ,
MĀSĪCA MIRDZA ŪDRIS AR ĢIMENI ŅUJORKĀ,
RADI UN DRAUGI AMERIKĀ, AUSTRĀLIJĀ, LATVIJĀ

DIEVKALPOJUMI

svētd. dievk. angļu valodā; pēc dievk. Ziemsvētku tirdziņš. **13. dec.** plkst. 11.00 Adventa trešās svētd. dievk. **19. dec.** plkst. 5.00 sveču dievk., pēc dievk. draudzes skolas eglīte. **20. dec.** plkst. 11.00 Adventa ceturtais svētd. svētbrīdis, pēc tā veclaužu apciemošana. **24. dec.** plkst. 5.00 Kristus piedzimšanas svētki. **25. dec.** plkst. 11.00 Ziemsvētku dievk. **27. dec.** plkst. 11.00 dievk. **31. dec.** plkst. 6.00 Vecgada vakara dievk. Māc. Dr. S. Eglīte.

• **Losandželosas latv. ev. lut. dr.:** **6. dec.** dievk., prāv. D. Kaņeps. **13. dec.** dievk. vadīs māc. A. Ozoliņš, Dievk. sākas plkst. 11.00.

• **Milvoku latv. ev. lut. dr.:** **1. dec.:** plkst. 7.00 padomes sēde. **6. dec.** Adventa otrās svētd. dievk. ar dievg. **10. dec.** plkst. 10.00 Bībeles stunda; pēc tās pensionāru biedrības eglīte. Rēgulārie dievk. sākas plkst. 10.00. **13. decembrī** Adventa trešās svētd. dievk. ar dievg. Lūdzam vest pārtiku trūcīgajiem un Ziemsvētku dāvanas bērniem. Pēc dievk. jaunieši apciemos draudzes locekļus ar prieka vēsti un Ziemsvētku dziesmām. **16. dec.** plkst. 6.30 Adventa svētbrīdis sveču gaismā. **19. dec.** plkst. 12.00 Ziemsvētku dievk. un eglīte **Fondulakas** Mārtiņa Lutera draudzē *Church of our Savior* (363 S. Main St.). **20. dec.** Adventa dāvanu došanas dievk. angļu valodā ar dievg. un uzrunu bērniem. **24. dec.** plkst. 5.00 Kristus piedzimšanas dievk. ar uzrunu bērniem. **25. dec.** plkst. 11.00 Kristus dzimšanas dienas dievk. ar dievg. un uzrunu bērniem angļu val.; dziedās Melisa Vanselova. **27. dec. dievk. nenotiks.** **27. dec.** plkst. 12.00 Ziemsvētku dievk. **Viskonsinas** Rapidu kopā. **31. dec.** plkst. 6.00 Vecgada vakara dievk. ar dievg.

• **Minneapolis un St. Paulas latv. ev. lut. dr.:** **6. dec.** plkst. 11.00 Adventa otrās svētdienas dievk. Pēc dievk. sadraudzība. Māc. M. Cepure-Zemle. Bazn. adrese: 3152 - 17th Ave S, Minneapolis MN 55407; tālr.: 763-546-8178; kancelejas tālr. 612-722-4622. **10. dec.** plkst. 10.30 Bībeles stunda. **13. dec.** plkst. 11.00 Adventa trešās svētd. dievk., pēc dievk. sadraudzība. **20. dec.** plkst. 11.00 Adventa ceturtais svētd. dievk., piedalīsies latviešu skolas un draudzes koris. Pēc dievk. skolas eglīte un pusdienas.

• **Ņubransvikas un Leikvudas latv. ev. lut. dr.:** **6. dec.** plkst. 8.30 Leikvudā dievkalpojums ar dievg. (Igauņu baz. 607 E. 7th St.) II. svētdiena Adventā. **13. dec.** plkst. 11.00 Svētbrīdis un draudzes eglītes sarīkojums Draudzes dievnamā Īstbransvikā (12 Gates Ave East Brunswick) III. svētdiena Adventā. Būs siltas pusdienas, tirdziņš, kopdziedāšana un loterija. **24. dec.** plkst. 13.00 Ziemsvētku vakara dievkalpojums Leikvudā (Igauņu baz. 607 E. 7th St.), plkst. 18.00 Ziemsvētku vakara dievkalpojums draudzes dievnamā Īstbransvikā (12 Gates Ave East Brunswick). **3. janv.** plkst. 8.30 Leikvudā dievkalpojums ar dievg. (Igauņu baz. 607 E. 7th St.); Zvaigznes diena. Dievkalpojums vada māc.

I. Pušmucāne-Kineyko.

• **Ņujorkas latv. ev. lut. dr.:** **6. dec. Jonkeru bazn.** plkst. 10.00 Adventa koncerts; **Salas bazn.** plkst. 10.30 dievk, māc. L. Saliņš, pēc dievk. eglīte; **Morristovnā (Harter Rd)** plkst. 14.30 dievk. ar dievg., diak. I. Kaņeps. **13. dec. Jonkeru bazn.** plkst. 10.00 dievk., māc. J. Saivars; **Salas bazn.** plkst. 10.30 dievk., māc. L. Saliņš; pēc dievk. skolas eglīte; **Džamaikā** plkst. 3.00 dievk., māc. L. Saliņš, pēc dievk. novada sapulce. **19. dec. Jonkeru bazn.** plkst. 2.00 Bronksas skolas eglīte, māc. L. Saliņš; **draudzes namā** plkst. 4.00 eglīte, māc. L. Saliņš. **20. dec. Jonkeru bazn.** plkst. 10:00 dievk., māc. J. Saivars; **Salas bazn.** plkst. 10:30 dievk., māc. Saliņš; **Priedainē** plkst. 11.30 Ņudžersijas skolas eglīte, diak. I. Kaņeps; **24. dec. Salas bazn.** plkst. 6.00 Ziemsvētku dievk., māc. L. Saliņš; **Jonkeru bazn.** plkst. 6.00 Ziemsvētku dievk., māc. J. Saivars; **25. dec. Īstbranā** plkst. 11.00 Ziemsvētku dievk., diak. I. Kaņeps. **27. dec. Jonkeru bazn.** plkst. 10.00 gada beigu dievk., māc. Saivars; **Salas bazn.** plkst. 10.30 gada beigu dievk. ar dievg., māc. Saliņš.

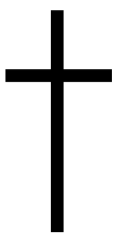
• **Sandiego latv. ev. lut. dr.:** **19. dec.** plkst. 12.00 Ziemsvētku dievk. *Grace Lutheran Church* (3993 Park Boulevard, San Diego, CA 92116), prāv. D. Kaņeps; pēc dievk. kafijas galds. Izziņas: www.sandiegodraudze.com vai www.sandiegodraudze.us

• **Sentluisas latv. ev. lut. dr.:** katra mēneša trešā svētdienā. plkst. 2.00 dievk. *Christ Lutheran* bazn. (#1 Selma Avenue, Webster Groves, MO 63119), māc. A. Kalniņa. Pēc dievk. saiets ar groziņiem. Draudzes priekšnieces Irēnes Kalniņas tālr.: 314-457-1830, e-pasts: kalninsis@charter.net

• **Sietlas latv. ev. lut. draudze** (11710 - 3rd Ave. N. E. Seattle, WA 98125): **6. dec.** plkst. 10.30 Adventa otrās svētd. dievk. ar dievg.; pēc dievk. pensionāru kopas pusdienas un eglīte, pieteikties, zvanot E. Circenim (206-524-3117) vai S. Pētersonei (206-365-7123). **13. dec.** plkst. 10.30 Adventa trešās svētd. dievk. ar dievg.; pēc dievk. Ziemsvētku dziesmu dziedāšana lejas zālē. **19. dec.** plkst. 5.00 Adventa laika sveču dievk.; pēc dievk. draudzes un latviešu skolas eglīte nama zālē. **24. dec.** plkst. 6.00 vakarā Kristus piedzimšanas svētku dievk. **27. dec.** plkst. 10.30 Vecgada vakara dievk. ar dievg. Māc. Daira Cilne, tālr.: 206-674-9600; e-pasts: cilnis@earthlink.net Baznīcas mājaslapa: www.seattlelatvianchurch.org

• **Skenektedijas latv. ev. lut. dr.:** **20. dec.** plkst. 2.00 Kristus piedzimšanas svētku dievk. ar dievg. Trīsvienības baznīcā (35 Furman Str.), Skenektedijā. Dz. lapiņas. Prāv. O. Sniedze, ērgelī. D. Vitušinska-Baltazara. Pēc dievk. groziņu azaid.

• **Vašingtonas (DC) lat. ev. lut. dr.:** informācija: <http://www.dcdraudze.org> Tālr. baznīcā: 301-251-4151. Māc. Anita Vārsberga Paža, tālr.: 301-293-2052; e-pasts: macavp@yahoo.com

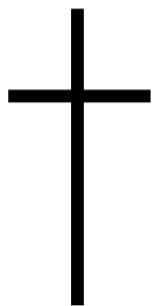

Mūsu bērnības draudzenīte
ILZE MARKITATS ZĀLĪTIS

dzimusi 1929. gada 27. augustā Jelgavā, Latvijā,
mirusi 2009. gada 15. novembrī Burlington, Kanadā

Un Dieva svētais miers
ir viņas sirdij pieskāries..

Viņu skumjās piemin
INĀRA MEDNIS BOOKER UN VALDA ERGLIS
BURVIKOVS AR PIEDERĪGIEM

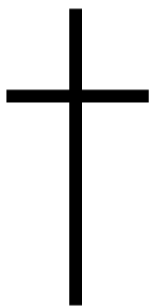

Mūžībā aizgājis
mūsu ilggadīgais draugs un līdzgaitnieks

RAMONS MIEZIS

* 1931. gada 24. maijā Rīgā, Latvijā,
+ 2009. gada 15. novembrī Merilandē, ASV

Sirsnībā un skumjās piemin
GUNĀRS UN RŪTA BEĶERI, INA FOGELS,
OĻĢERTS UN VIJA KĀRKLIŅI, SIGURDS UN RŪTA KROLLI,
ARTIS UN NORMA PLATO, VERNERS UN SOLVEIGA ŠVALBES,
ANITA TĒRAUDA, EDVĪNS UN ZAIGA TUMI

Dieva mierā aizgājusi mūsu mīļā

**SKAIDRĪTE M. BERGS,
dzim. GRANDOVSKIS**

dzimusi 1920. gada 18. septembrī Rīgā, Latvijā,
mirusi 2009. gada 25. septembrī Minneapolis, Minnesota, ASV

Viņu mīļā piemiņā paturēs
MAZDĒLS, ZNOTS UN RADI
LATVIJĀ, AMERIKĀ UN AUSTRĀLIJĀ

VB. ANDREJS HOLCMANIS

dzimis 1920. gada 18. jūlijā Rīgā, Latvijā,
miris 2009. gada 30. aprīlī Rīgā, Latvijā

VB. HARALDS OZOLS

dzimis 1917. gada 10. februārī Vijciema pag., Latvijā,
miris 2009. gada 12. martā Ikšķilē, Latvijā

Kur palika balti sniegi,
Kur dižais augumiņš?
Saulē zuda balti sniegi,
Zemē dižais augumiņš.

Viņus patiesā cieņā piemin
AKADĒMISKĀ VIENĪBA AUSTRUMS

Mūsu mīļais filistrs

**oec.
OSKARS ZILVERS**

1944 – I

dzimis 1922. gada 1. maijā, Rīgā, Latvijā
mirusi 2009. gada 17. novembrī, Toronto, Kanadā

Sit tibi terra levis

Sēro
LETTGALLIAS KONVENTS

NO LATVIJAS FUTBOLA VĒSTURES

Raimonds Pormalis

(Nobeigums. Sākumu sk. Nr. 46)

Līdzjutēja piezīmes

Bija svētdiena, 31. oktobris, kad Liepājā notika pirmā finālspēle. Pa radio uzzināju rezultātu un kļuva bēdīgs: bija uzvarējusi *Olimpija* – 2:0. Putniņš un Borduško bija guvuši savainojumu, un vienība bija palikusi 10 vīru sastāvā. Tolaik futbola noteikumi neatļāva izdarīt nevienu spēlētāju maiņu.

Otrā finālspēle notika 7. novembrī. Šī diena iesākās ar negaidītu pārsteigumu – bija uzsnidzis pirmais sniegs. Diezgan bieža kārtā. Bažijās, vai sniegs nepazeminās futbolistu sniegunu? Gaisa temperatūra laikam bija nedaudz zem nulles.

Vakarā radio vēstija, ka spēli vērojuši seši tūkstoši futbola draugu. No laukuma bija nošķūrtā visa bieža sniega kārtā. Tiesnesis bija tas pats Vēgners, kas Liepājā.

Latvijas kausa izcīņa futbolā 1943. gadā

Divu vienību dižspēle

Tobrīd vēl nezināju, ka būšu liecinieks visaisstošākajai un reizē vis drāmātiskākajai un pārsteigumiem bagātākai spēlei mūsu futbolā laikposmā no paša sākuma. Bez pārspilējuma to var nosaukt par divu spēcīgāko latvju futbola vienību dižspēli, kurā ikviens no tās dalībniekiem atdeva visus savus spēkus uzvaras izcīnīšanai.

Jau cīņas pašas pirmās minūtes sagādāja mūsu futbolā vēl nekad nebijušu pārsteigumu: sešu minūšu laikā tika gūti trīs vārti! Jau pirmajā minūtē to spēja izdarīt Putniņš, vēlāk Riekstiņš, panākot 2:0 ASK labā. *Olimpijas* labākais uzbrucējs Heiblichs vienus vārtus atguva.

Arī spēles tālākā ritējumā cīņa bija līdzīga. Otrā puslaika pirmā minūtē bumba atkal ielidoja ASK vārtos, un to atkal izdarīja Heiblichs. Manas cerības uz ASK

uzvaru nu pavisam sašļuka: kopējais rezultāts tagad bija kļuvis 4:2 *Olimpijas* labā...

Cerību stars iemirdzējās 10. minūtē: par liepājnieka Ziņģa pārkāpumu pret Puriņu Vēgners piešķīra ASK labā 11 m soda sitienu. To izpildīt devās Ārens, viņa sistie *pendeļi* vienmēr neklūdīgi pārvērtās vārtu guvumā. Taču šoreiz bumba aizsāvās garām vārtiem... Ārena gūtie vārti spētu dot ASK vīriem cerību līdz otrā puslaika beigām panākt neizšķirtu rezultātu, kas līdz ar to dotu iespēju cīnīties par uzvaru spēles pagarinājumā.

Par laimi ASK puīši pēc neiegūtājiem vārtiem nezaudēja dūšu. Cīņas gaita izmainījās. ASK spiediens uz *Olimpijas* vārtiem spēji pieauga, nu uz liepājnieku vārtiem triecās viens uzbrukumus pēc otra. *Olimpijas* vārtus sargāja pieredzes bagātais Harijs Lazdiņš, vīrs, kurš 30. gadu vidū bija Latvijas labākais

vārtsargs, 18 reizes valstu sacīkstēs sargādams mūsu vienības vārtus. Tomēr Lazdiņa izcilā prasme šoreiz nespēja padarīt savu cietoksni neieņemamu. Lazdiņam nespēja palīdzēt arī visu desmit vienības biedru izmisīgā vēlme nosargāt savus vārtus. Puriņš guva trešos vārtus ASK labā, Riekstiņš ar galvas raidījumu izlīdzināja vārtu kopējo guvumu uz 4:4. Tā arī beidzās spēles normālais laiks. Lai noskaidrotu kausa ieguvēju, bija jācinās pagarinājumā – divas reizes pa 15 minūtēm.

Pagarinājums izvērtās par spēli lielakoties uz vieniem vārtiem. ASK uzbrukumi bija tik brāzmaini, ka abi tās aizsargi Ārens un Dzerelis bieži vien ilgi stāvēja laukuma vidū, bet ASK vārtsargs Vītols bezdarbībā nika pie sava „cietokšņa”. Pirmajā pagarinājumā Putniņš panāca 5:4 ASK labā, savukārt otrā pagarinājumā Vanags divas reizes iesita bumbu

Olimpijas vārtos, un tā spēle Rīgā beidzās ar ASK uzvaru 7:2. **Piešķaitot liepājnieku divus gūtos vārtus savās mājās, kausa izcīņa beidzās ar 7:4 ASK labā.**

Pēc cīņas Latvijas sporta dzīves vadītājs Roberts Plūme pasniedza kausu ASK vienības kapteinim Aleksandram Vanagam. ASK puīši ir pelnījuši, lai viņu vienība par parādīto milzīgo uzvaras gribu uz laiku laikiem paliktu nemirstīga Latvijas futbola vēstures grāmatā.

Vienības sastāvs: Vītols; Ārens, Dzerelis; Koņeckis, Valdmanis, R. Pakalns; Puriņš, Putniņš, Riekstiņš, Vanags, Vītoliņš.

Pēc spēles soļoju mājup pacilatā noskaņojumā. Mana miļā ASK vienība taču bija pabeigusi 1943. gada cīņas ar panākumiem, ko līdz tam nebija spējuši iegūt neviena cita mūsu futbola vienība. ASK puīši bija spējuši kļūt par Rīgas meistariem, Latvijas meistariem un arī izcīnījuši Latvijas kausu.

Eiropas kausos – tukšā

Pagājušajā nedēļā zaudējumus Eiropas basketbola klubu kausu izcīņās piedzīvoja visi trīs Latvijas klubi – gan Rīgas TTT, gan Basketbola klubs *Ventspils*, gan Rīgas VEF.

Starptautiskās Basketbola federācijas (FIBA) Eiropas ligas A grupas pirmā riņķa beigās TTT meitenes mērojās spēkiem ar vienām no šī turnīra favorītiem – latviešu speciālista Gundara Vētras trenēto Jekaterinburgas UGMK (Krievija). Rīdzinieces savainojumu dēļ spēli bija spiestas aizvadīt bez amerikānietes Lindras Vīveres un Santas Dreimanis.

Uz zvaigžņoto sāncenšu (UGMK rindās pulcētas Krievijas, ASV, Francijas, Polijas un Beļģijas valstsvienību līderes) fona Latvijas vicemeistares nebūt neizskatījās pirmklasnieču lomā un spēja demonstrēt acij tikamu basketbolu un nekādi negrasījās priekšlaicīgi izkārt balto karogu. TTT gan piedzīvoja zaudējumu – 53:74, tādējādi pēc pirmā apla A grupā ar vienu uzvaru un pieciem zaudējumiem ierindojoties piektajā vietā, apsteidzot tikai Viļņas TEO (Lietuva) vienību.

Ventspils „kapitulē” Bambergai

Eiropas Basketbola līgu savienības (ULEB) Eiropas kausa izcīņas regulārās sezonas H grupas ievadspēlē astoņkārtējie Latvijas meistari – *Ventspils* basketbolisti savā laukumā bija spiesti atzīt Bambergas *Brose Baskets* (Vācija) pārkāpumu. Ventspilnieki spēli gan iesāka gana apņēmīgi, pirmajā ceturtdaļā izvirzoties vadībā ar 12:10, taču turpinājumā arvien noteiktāk savu pārkāpumu apliecināja viesi, kuri ar visnotaļ augstu trāpīguma procentu (visā spēlē – 43,4% jeb

20 precīzi metieni no 23) uzbruka mājiniņu grozam no tālās distances. Pirmajā puslaikā *Brose Baskets* iekrāja jau vairāk nekā desmit punktu pārsvaru – 45:33. Pēc lielā pārtraukumu ventspilnieku sadarbība uz brīdi pajuka pavisam, un viesu pārsvars vienubrīd sasniedza jau 30 punktus – 75:45. Atlikušajā laikā laukuma saimniekiem izdevās vienīgi nedaudz sadeldēt rezultāta starpību, taču galu galā tika piedzīvots zaudējums ar 62:85.

VEF zaudē Turcijā

Tikmēr Rīgas VEF basketbolisti ar zaudējumu sākuši FIBA Izaicinājuma kausa F grupas turnīru. Spēlējot izbraukumā, Eiropas 1981. gada labākā basketbolista Valža Valtera trenētie vefieši ar 79:103 atzina Balikesiras *Banvit* (Turcija) pārkāpumu. Visas spēles laikā neliels pārsvars bija laukuma saimniekiem. VEF basketbolisti ik pa brīdim atjaunoja cerības, sadeldējot atstarpi līdz pat septiņiem punktiem, tomēr pēdējās minūtēs veiksmē vairāk bija *Banvit* sabiedrotā.

Kambala atgriežas ar uzvaru

FIBA Izaicinājuma kausa E grupas spēlē Krasnojarskas *Jenisej* (Krievija) sastāvā pēc traumas sadziedēšanas laukumā atkal atgriezās Kaspars Kambala un palīdzēja Ainara Bagatska trenētajam klubam ar 74:73 pārspēt Ploešti CSU *Asesoft* (Rumānija). Pēc cirkšņa operācijas šosezon Kambala laukumā nebija devies nevienā oficiālā spēlē.

Spēlē pret *Asesoft* Kaspars laukumā pavadīja 17 minūtes, guva deviņus punktus, izcīnīja sešas atlēkušās bumbas.

J. Erenbergs

Eriks Jūlijs Ieviņš (1930-2009)

Pazīstamais latviešu sabiedriskais darbinieks Eriks Ieviņš, smagu slimību pieveikts, aizvēra acis uz mūžu š. g. 31. augustā Klīvlāndē. Sēro liela ģimene – sieva Ingrīda, dēls Andris, meitas Daina Vesta (West), Māra Zariņa, Baiba Zariņa un Inta Ieviņa; seši mazbērni – Aiva Ieviņa, Jana Ieviņa, Kristofers Ieviņš, Leo Zariņš, Nikolajs Zariņš un Eriks Zariņš; divi māsas dēli Marvins un Endrjū Lūiss (Lewis), kā arī kopējā trimdas ceļabiedri, draugi un līdzstrādnieki.

Eriks Ieviņš un viņa dvīņu māsa Ruta dzimuši 1930. gada 18. maijā Kalnpeļu mājās Pļaviņu apkaimē. 1934. gadā ģimene pārcēlās uz Viesīti, ko līdz ar Āžu krogu Eriks uzskatīja par savu dzimto pusi. Pļaviņās Erika vecāki piedalījās vietējās sabiedrības pasākumos. Māte daudz pūļu veltīja Viesītes baznīcas celšanai, gūdamā gan vietējo atzinību gan kritiku. Eriks bija pārliecināts, ka dažu līdzcilvēku naidīgums iedragāja mātes veselību un veicināja viņas agro nāvi. Viņa mirusi 1942. gadā.

Eriks un Ruta mācījās Viesītes pamatskolā, bet kara beigās ģimene devās bēgļu gaitās, nonākot Lībekas nometnē, kur Eriks mācījās vidusskolā. Klīvlāndē kolleģā viņš ieguva elektroinženiera gradu un divdesmit septiņus gadus strādāja uzņēmumā *General Electric*. Pēc aiziešanas pensijā viņš no bijušās darbavietas bieži saņēma aicinājumus palīdzēt. Pēdējais aicinājums pienāca nedēļu pēc viņa nāves – viņu lūdza Meinas pavalstī salabot motoru, ko viņš tur agrāk bija salicis.

Ieviņu ģimene Klīvlāndē iebrauca 1950. gadā, te viņus sagaidīja agrāk ieceltojušais mātes brālis Voldemārs Bērziņš un sieva Anna. Eriks vienmēr uzsvēra, ka viņu ģimenei bijis vieglāk sākt

1968. gada bija KLB priekšnieks. Eriks KLB ir dabojies praktiski visu savu darba mūžu.”

Eriks ziedoja laiku un zināšanas arī amerikāņu sabiedrībai, būdams instruktors *Junior Chamber of Commerce* organizācijā un laivošanas apmācībās. A. Grava uzsvēra, ka Eriks nav kārojis pēc priekšnieka amata, ne arī pasīvi vērojis citu darbu, bet atradis pats savus pienākumus, ko apzinīgi pildījis, bieži būdams latviešu pārstāvis pašvaldības iestādēs. Viņš gādāja, lai amerikāņu sabiedrībā vairāk uzzinātu par Latviju, padomju okupāciju, lai svētkos Latvijas karogs augstu paceltu pilsētas valdes mastā. Viņa darbs Apspiesto tautu organizācijā latviešiem tuvināja ietekmīgus amerikāņu politiķus – Ralfu Perku, Džordžu Voinoviču un Denisu Kusiniču. Par darbu Apspiesto tautu organizācijā Eriks Ieviņš 1980. gadā saņēma ASV valdības apbalvojumu.

Eriks atstājis dziļas pēdas ne tikai organizācijās, bet arī līdzcilvēku dzīvē, un to 4. septembrī apliecināja lielā izvadītāju draudze un daudzās atvadu stāsti. Mācītāja Sarma Eglīte un bērnieki cildināja Erika nopietno attieksmi pret sabiedrības darbu, pieminot viņa panākumus, nopelnus un īpatnības, īpaši viņa plašos stāstījumus, kurus nebija liekvārdības. Velta Šulca raksta: „Erika Ieviņa dzīve bija paraugs visiem, kas viņu pazina un augstu vērtēja. Viņš bija labs cilvēks, miļš draugs. Spēku viņam deva ticība un pašāvēība Dievam.”

Klīvlāndes latviešu sabiedrība ar pateicību ilgi pieminēs viņa mūža devumu.

Maija Grendze